

ut in p̄p̄tione cilicij p̄gnoscamus q̄d p̄ culpā fecimus. et in fauilla cineris p̄pendam⁹ quid p̄ iudiciū facti sumus. **Dec Greg.** Cōsolatōem g̃ in his habe. et tēp̄m in his exerce. q̄ cinis et ciliū sūt arma penitentiū. Maxime enī in cibo et veste cōsistit labor p̄niē. Circa p̄missa vō his versib⁹ poteris edoceri.

Sit tibi potus aqua. cibus acidus. aspa vestis
Dorso ūga. brevis somnus. durūq; cubile.

Flecte genu. tūde pectus. nuda caput orans.

Dereat os terre. mens celo. lingua loqua⁹.

Cor dicet. sit larga manus. ieiunia crebra.

Mēs hūilis. simplex ocul⁹. caro mūda. piū cor

Recta fides. sit firma spes. dilectio semp.

Ferueat assiduis p̄cib⁹ iustis tamen ora.

Hec peccator age quē vere penitet a te.

Nūc potius penas. peccatis exige dignas.

Q̄ te p̄petuis addicat iudicis ira.

Audi etiā **Bern.** qui dicit. **Uere** penitēs de tpe

nihil p̄bit. q̄ et p̄teritū restaurat p̄ p̄tritiōem.

et p̄ns tenet p̄ bonā opatōem. et futūp̄ tenet p̄

boni p̄positi p̄statiā et firmitatē. **Dec Bern.** **Elu**

riliē g̃ agant penitēs et nō deficiāt: tpe ei suo

metēt non deficiēs. **Nā** qui semināt in lacri

mis: in exultatiōe metēt. **Cōfortē** cor eor̄ in

p̄niā. et p̄solent̄ i ea spantes cū martirib⁹ p̄tem

b̄re. q̄ s̄m **Criso.** **Eluētes** in p̄niā p̄nt martiri

bus p̄pari. **Guioz** est enim longa fuga q̄ velox

mois. **Sz** et ip̄e dñs eos beatos p̄nuntiat. eisq;

p̄solatōem p̄mittit cū dicit. **Beati** q̄ lugent qm̄

ip̄i p̄solabunt̄. **Penitentiū** enī luctū. dñs p̄pe

tui gaudij p̄solatōne p̄pensat. **De** p̄niē q̄ lau

dib⁹ sic dicit **Cip̄anus.** **O** p̄niā quid de te noui:

referā. **Om̄ia** ligata tu soluis. oīa clausa tu re

feras. om̄ia aduersa tu mitigas. oīa p̄ria tu sa

nas. om̄ia p̄fusa tu lucidas. om̄ia desperata tu

animas. **Oratio**

Q̄ eret me vita mea. **Nā** diligēter discus

sa apparz mibi aut p̄cēm aut sterilitas

et infructuosa. et siq; fructus in ea vi

des. aut ē silatus. aut imp̄fect⁹. aut aliquo mō

corruptus. **Quid** g̃ f̄stat mibi p̄cōri. nisi ut in

tota vita mea plozē totā vitā meā. **Certus** suz

dñe. q̄ peccata mea eternā merent̄ dānatōez.

certior q̄ p̄niā mea n̄ sufficit ad satisfactōem.

certissimus. q̄ miscōia tua supat oēm offensi

onē. **Fac** g̃ mecū miscōiam. et p̄cede mibi pecca

tor̄ meorum indulgentiā. quia meritū meum

indulgentiā tua ē: dñe deus meus **Amen.**

De baptismo dñi. Capitulum. XXI.

Q̄ mpletis aut. **xxiv. an**

nīs etatis sue. quib⁹ dñs ihs sic pe

nose et abiecte vixerat. et tricesimo

iā incepto. et in dieb⁹ illis scz quib⁹

Iohes baptizabat et p̄dicabat anq̄ claudere⁹

in carcē: dicit ihs m̄ri sue. q̄ tps ē ut vadat et

glorificz ac māifestet p̄rem suū. et se mūdo oñ

dat. qui diu latuerat. et opetur aīarū salutē p̄

qua p̄r ip̄m huc miserat. **Et** reuerē se licētiās

ab ea et nutritō suo ioseph: iter arripuit a na

zareth galylee. ubi nutritus fuerat. q̄ respectu
hirlim est ad aquilonē et iuit versus locū ior

danis. ubi iohes baptizabat: nō lōge a iericho

q̄ respectu hirlim est ad orientē. **De** iericho enī

sitr̄ ad orientē sunt q̄si duo miliaria vsq; ad ca

pellā sancti iohis. ubi ip̄e h̄itabat. et inde ē q̄si

vnū miliare vsq; ad locū iordanis. ubi xpc d̄r

baptizatus. **Putatur** tñ a nōnullis xpc bap

tizatus inter ennō et salim. nō lōge a mōte gel

boe in bethania. que ē sup̄ iordanē: trib⁹ leucis

de hiericho. sed duabo de capella sancti **Iohannis.**

Scdm **Remigiū.** q̄ galylea trāsmigratō et ior

danis descēsus interpretatur. p̄ hoc q̄ ihs de ga

lilea venit ad iordanē: significat q̄ eius mem

bra si velint baptizari et p̄ grām lauari: opor

et ea trāsmigrari de vitijs ad virtutes et descē

dendo humiliari. **Et** aut ait **Beda.** ihs annoz

triginta baptizatus. et incepit aptius signa fa

cere et docere: legitimum tps oñdens his q̄ oēm

etate vel ad sacerdotiū vel ad docendū putant

oportunā. **Nec** p̄tra hoc mouere quēpiā debet.

q̄ **Hieremias** atq; **daniel** p̄phetie sp̄m̄ pueri ac

ceperūt. q̄ miracula in exēplo opatōis nō sūt

trahēda. **Tricenalis** aut baptizati saluatoris

etas pueniēs fuit. et nob̄ puenit p̄r misterium

trinitatis et opatōem decalogi. **Qui** g̃ baptizat

vel gaudet se eē baptizātū: tricēnalis sit in hūc

modū. ut in fide scēe trinitatis intelligat et cō

pleat decalogū. **Dec Beda.** **Hic** g̃ s̄m **Kabanū**

instruimur. nullū debē sacerdotē aut p̄dicatōrē

fieri. vel ecclie p̄fici: nisi virilis et p̄fecte etatis

fuerit. **Sz** heu nūc tales p̄ficiūt regimī ecclie

q̄ seip̄os nesciūt regē. tales p̄curatores p̄rimo:

nij crucifigi. qui suaz rep̄ tutores eē non p̄nt:

alijs etiam p̄esse qui pedagogo adhuc indigēt.

Scdm vō **Criso.** **Triginta** annoz venit ihs ad

baptisma. q̄ scz post baptisma illō: legē veterē

erat solutus. p̄pterea vsq; in hāc etate que oīa

p̄t cape p̄cā: in legis obfuitatiōe p̄māsit. ip̄az

vniversā iplens. ne q̄s dicēt iō illā soluisse le

gē. q̄ eā nō valisset iplere. **Propterea** igitur

oēm hanc xpc expectauit etate. per q̄ oīm tps

iusticie ipleuit. ac tūc de mū venit ad baptisma

q̄i tumultū illud cūctis obfuitatib⁹ legis ipo

nēs. **Dec Criso.** **Elabit** g̃ dñs mūdi solus pedib⁹

nubis p̄ spaciū tālōgi itinens intueri euz dili

gentē. et deuote eideq; vehemēt et ex corde p̄pa

tere. **Nō** ducit secū militū aut eq̄rū aut alteri⁹

comitiue frequētiāz. necdū hēbat discipulos vel

sequelā aliā. **Non** hz qui p̄cedat ad hospitia et

neēria p̄parāda. nec sūt ibi honores et pōpe. q̄

bus nos ōmiculū vtimur et delectamur. **Sz** ille

cui in regno suo milia miliū mīstrāt. et decies

milies cētēna milia assistūt: sic sol⁹ incedit. ter

rā pedib⁹ nudis calcādo. et vsq; ad fatigatōez la

borādo. **Nā** regnū suū n̄ ē d̄ hoc mūdo. q̄ exina

niuit seip̄m formā sui n̄ regis sumēdo. **Fact⁹** ē

suus ut nos reges facēt. sc̄s ē aduena et pegri

nus ut nos ad p̄riam et regnū suū pducēt. **Elia**

posuit añ oculos n̄ros. p̄ quā illuc ascēdere va

leam⁹. **Sz** q̄re ip̄m negligim⁹. q̄re nosip̄os nō

De baptismo

hūiliāmus: **Q**uare honores et pōpas caduca et vana sic auidē q̄rim? et tenem? **C**erte qz regnū n̄m ē de hoc mūdo. nec p̄sideram? nos abueās et pegrinos. et p̄pterea oīa ista mala incurrim?. **O** vani fili hōim. cur vana p̄ veris. caduca p̄ certis. t̄palia p̄ eternis acceptam?. et sic studio se āplectimur: **C**ur ista trāitoria n̄ spernim? et q̄i trāfacta n̄ reputam? **A**dit ḡ dñs ihs. s. da tor salutis. et n̄ indigēs salute. sic hūilitē et p̄tinuatibie q̄usqz pueniat ad iordanē. **C**ū aē veit ad iordanē iuenit iohēm p̄ctores baptizā tē. et turbā magnā q̄ illuc ad ip̄ius p̄dicatōem p̄currerat. qz eū q̄i xpm hēbāt. **C**ū famul' dñs. cū reis iudey baptizād' veit. n̄ tñ aq̄s mūdari. s; ip̄as mūdare cupiēs. **V**eit q̄tē ihs ad iohēm maior ab miorē. i. deus ad iohēm. dñs ab suū. rex ab milicē. lux ab lucernā. sol ab luficep. ut et ip̄ius p̄dicatōem iohis p̄firmaret. et ut testi moniū a iohē acciperet. ut exteriori ablutōe baptizaret ab eo. s. fōs a riuo. plenitudo a stilla. auctor baptismi. a baptismi mīstro. n̄ purgatō ne indigēs: s; n̄ am faciēs. n̄ nēitate ablutōis ut ip̄e remissionē p̄ctōz p̄ bapm acciperet. sed ut baptismate suo bapm iohis approbaret. et ip̄m a deo ordiatū cōdēt. ut nob̄ mīsteriū baptismi insinuarz. ut qz hō nat' erat. oēm iusticiā legis et oēm hūilitatē iplēt. et iplento: docēt. ut trinitatis mīsteriū reuelaret. ut nemo quantūlibet sc̄s baptismi grām supflūā iudicaret. ut p̄us facēt qd̄ postea faciēbū impabat. ut p̄ḡscerent fui q̄nta alacritate debeāt currē ad bapm dñi q̄n ip̄e dñs n̄ d̄dignat' ē suscipe bapm fui. et ne mo refugiat lauacp̄ gr̄e. q̄n xpc n̄ refugit laua crū p̄nē. ut caput draconis in aq̄ p̄terēt. p̄cta delēt. et veterē adā sepeliret. ut p̄tactu mūdissie sue carnis et corpis aq̄s sc̄tificās. vī abluēdi et regeneratiuā aq̄s p̄ferret. et sc̄tificatas aq̄s baptizādis postmodū relinq̄ret. **E**t p̄ descensionē colūbe in lauacro credentiū. sp̄ū sc̄cti aduentuz sup baptizatos mōstraret. ut iplius testimoniū iohis de xpo et etiā dei p̄is audiret. et ut p̄ hoc q̄ ip̄se fili' dei baptizatus ē oēs p̄ bapm renatus: filios dei et fr̄es sibi facēt et cōderet. **Q**uē et tu fidelis ut iā in xpo regenerat' p̄comitare: eiusqz sacra et cūcta q̄ agunt: scrutare. **V**olens ḡ dñs opari n̄am salutē. cepit p̄us facē q̄ docē et p̄mū inchoās a ianua sac̄oz et sūdamito viz tutuz. voluit a iohē baptizari. **D**icit itaqz iohi tūc p̄ctores baptizanti. **R**ogo te ut me cū istis baptizes. **I**ohs vō intueēs eū. et spū p̄ diuinā reuelatōem p̄ḡsces eū esse vep̄ deū et hōiem. nūl lū p̄ctm hūitē. et ob hoc lauacro n̄ indigentē: alios a p̄cto lauātē: timuit et expauit. et ut hūilitatē r̄gis imitare miles ex reuerētia eū p̄hibēs: dixit. **D**ñe ego fren?. a te celesti q̄ n̄ eges baptizari debeo. qz egeo baptizari. et tu cui? generatō n̄ ē vitiosa. venis ad me baptizari: **T**u maior es et dñs. et ego mior et fu?. et tu n̄ ad me: s; ego poti' debui ire ad te. **T**u mūdus es et oīa mūdus. n̄ tu a me: s; ego a te. et mūdari et baptizari debeo. **E**go hō sum. tu deus. **E**go p̄ctoz. qz

Domini

homo. tu sine peccato. qz deus. **Q**uid vis a me baptizari? **N**on recuso obsequiū: s; ignoro mīsteriū. **E**go p̄ctores baptizo in penitentia. tu quid vis baptizari. qui nō habes peccati causam? **I**mmopotius qd̄ vis ut peccator baptizari. q̄ venisti peccata donare? **A**nde **B**ernb. **B**aptizari vis domine ihu? **E**t quid enim. aut qd̄ tibi opus baptismate? **N**ū qd̄ sano opus est medicina. aut mūdatione mūdo? **A**n tibi p̄ctm ubi baptisma sit necessariū? **Q**uā maculā h̄re p̄t agnus sine macula. **A**nde et **C**ris. **E**t tu me baptizes: ē ydonea rō. ut iust' efficiar. et dign' celo. ut aut ego te baptizem. q̄ est rō? **O**m̄e bonū de celo descēdit in terrā. n̄ de terra ascendit i celū. **A**n etiā leo papa. **Q**uid facis dñe? **E**cce q̄ mēbacē me lapidabūt. **E**go magna de te p̄di caui. et tu tāsimplex velut hospes adueisti. **T**u sursum fili' regis et deorsū fili' regis. et nusqz sceptrū regale oñdis. **O**ñte dignitatē tuā. **C**ur solus tāhūilis aduenisti? **A**bi angeloz agmina? **A**bi administratio cherubin sex alaz? **A**bi vētila brū? **T**u moysen gl̄ificasti in nube lucida. et colūpna ignis. et tu mihi caput inclinas? **R**ēnue dñe. caput es oīm. **O**ñdisti hūilia. oñdisti sublimia. **B**aptiza oēs p̄ctes et me an oēs. **Q**uid baptizari vis sorde n̄ h̄ns? **E**tsi baptizare voluerō iordanis nō suscipit: p̄guit te factorē suū. puer tit fluēta r̄torzū. hec **L**eo. **N**ō mīz si baptista p̄temuit q̄n m̄ibo suis hūiliaf: cui oē gen' celestiū. terrestriū et infernoz curuaf. **A**n **B**ern. **I**nclinaf sub baptiste manibz caput atorāduz āgelis. reuerēdū p̄atibz. tremēdū p̄ncipatibz. **Q**uid mīz si tremet hō nec audeat attingē sc̄m dei verticē? **Q**uid v' ip̄a cogitatōe n̄ p̄temiscit **O** q̄ altum erit in iuditō caput istud. qd̄ mō sic inclinaf. et verter q̄ mō tāhūilis vidēf: q̄ sublimis et erect' tūc apparebit. hec **B**ernb. **D**ñs vō p̄bat quidez famuli sui fidele fuitutis obsequiū. s; disp̄satiōis sue maifestat mīsteriū: discēs. **S**ine. i. p̄mitte mō scz me a te baptizari in aq̄. ut tu postmoduz a me baptizeris in spū. qz mīsteriū ē qd̄ ago. **I**n quo (s̄m **C**ris) oñdit. qz postea xpc iohēm baptizauit. **S**ine mō. ut q̄ formā serui assūpsi expleam et hūilitatē eius. **E**t subiūgit. **S**ic enī faciendo dū ego supior et nō indigens a te suscipio baptismū: decet nos me suscipiēdo et te baptizādo. iplere et dare exemplū implēdi oēm iusticiā. **E**t accipit hic iusticia nō put ē vītus sp̄alis. vitio auaritie opposita: s; generalit' put includit oēm virtutē seu oīm virtutū p̄fectōem **S**cdm **C**ris. qd̄ dicit tale ē. **O**m̄ia iā legalia p̄pleuim? nec ullū ēnsgres si sumus aliquā mandatū. vnuz adhuc deest solūmō. oportet etiā istud adiūgi: sicqz a nob̄ iusticia oīm implebiē. **I**usticiā vō hic p̄plemētū cunctoz noīat mādator: oñdens hāc veraz esse iusticiā. ut ip̄e dñs ac mgr̄. oīm in se salutis n̄re sacramentū impleret. **M**andatū siquidem erat homibz baptismuz subire p̄phete. **V**el oēm iusticiā faciēdo vnicuiqz qd̄ suuz est. **Q**ui enī xpi baptismum suscipit: miseref anime sue

placens deo: salutis metela suscipiens. et humiliter
subdit creatori suo. et institutioni obediens: pri
mumque exemplo edificat eum ad bonum inducens. sic ergo
omnem iusticiam implet. quia deo et sibi et primo facit
quod debet. **Uel** omnem iusticiam faciendo prius quod postea
fieri debet ab alijs. **Quasi** diceret. **Non** me nunc sub
dit tibi minori: ne debignem maiores a minori
bus baptizari vel regi. **Uel** **Amb.** **Que** est iusti
cia. nisi quod aliter facere velis: proinde ipse incipias
et tuo alios horteris exemplo. **Uel** et **Erasmus.** **Non** ergo
sui causa baptizari dominus voluit: sed causa nostri. ut im
pleret omnem iusticiam. **Iustus** est enim ut quod quis docet
alter facere: proinde incipiat. **Quia** igitur dominus magister
humani generis venerat. exemplo sui docere vo
luit quod esset faciendus. ut discipuli magister. serui
domini sequerentur. **Uel** etiam **Augustinus.** **Voluit** facere quod
faciendum omnibus impabat. ut dominus magister doctrinam
suam non tam obvis insinuaret quam actibus exerceret.
Uel secundum **Rabanum.** sic docet nos exemplum dare
omnis iusticie impleta in baptismo. sine qua non apud
aditus regni celestis. ut discant homines neminem
sine vnda baptismi perfectum esse. **Uel** omnem iusti
ciam. id est omnem et superhabundantem humilitatem. ma
ior enim pars iusticie est humilitas. **Est** quippe debita
et sufficiens humilitas omni iusto necessaria. maiori
se subdere propter deum et non preferre se equali habun
dans se subdere equali et non preferre se minori: pre
sertim et superhabundans subdere se minori et non pre
ferre se alicui. et hunc tertium gradum Christus hic tenuit.
ideo omnem humilitatem implevit. **Uel** **Bernardus.** **Est**
autem quedam iusticia trista et angusta valde. ita
ut quanto peius vertaris: in peccati foueam cadis.
nec proponere se equali nec equare proposito. **Quius**
diffinitio est: reddere unicuique quod suum est. **Est** al
tera latior et amplior iusticia. nec equare se pa
ri. nec inferiori proponere. **Sicut** enim grandis et
gravis superbia est preferre se equali aut eque plato
sic gravis humilitas est inferiori se exhibere equali et
equali inferiori. **Maxima** et plena iusticia est
inferiori se exhiberi etiam ipsi inferiori. **Sic** enim
summa et intollerabilis superbia est superiori se pro
ponere. ita inferiori subdere: summa est et plena iu
sticia. **Quod** ergo **iohannes** ait. ego a te debeo baptizari.
de prima fuit quam superiori se subdidit. **Quod** autem Christus
fecit: de plena iusticia fuit. siquidem ille seruuli
sui se manibus inclinauit. **Elideat** nunc quilibet quem
imitetur. hunc an eum qui extollit. super omne quod cre
ditur aut colitur deus. **Et iterum.** **Nonne** deo inquit sub
iecta est anima mea. **Aut** parum est esse subiectum deo.
nisi sis et omni humane creature propter deum. **Sic**
enim docet nos inquit implere omnem iusticiam. id est consu
matorem perfectio iusticie: in humilitatis perfectione
constituens. **Eade** et tu ad minorem si vis iusticia
esse perfectus: defer inferiori. et minori te inclinato
Hec Bernardus. **In** hoc apparet iusticia in humili. quia
alienum non surripit. nec sibi attribuit quod non debet:
sed unicuique ius suum reddit. **Non** surripit honorem
deo. et sibi attribuit: sed deo honorem et sibi retinet
vilitatem. **Non** lebit primum. nec eum diiudicat. nec
preferit se alicui vel propter: sed minorem omnibus se re
putat. et locum nouissimum sibi eligit et optat. **Uel**

tes itaq; quo augmentata est dñi humilitas a
pcedētib; . **I**bi em̃ pentib; subbitus erat. hic ho
se etiã suo subijcit seq; vilificat. ac suũ iustifi
cat ⁊ magnificat. **S**z et in alio pñidera qũo ei?
creuit hũilitas. **N**ã vsq; mō puerfatus ē hũilia
q̃i iutilis ⁊ abiectus. **I**dic aut̃ etiã pñtor voluit
apparē hoĩbo. **P**ñtorib; ei pñdicabat ioh̃s pñia ⁊
eos baptizabat. ⁊ dñs ihs inē eos et corā eis
baptizari voluit tãq; vnus ex illis. **E**t licz itē
bici posset de circūcisione. qz voluit pñtor ap
parere. tñ hic plus ē: qz corā turba publice. s;
ibi magis occulte. **S**z nōne timēdũ fuerat cū
ip̃e amodo vellet intēdere ad pñdicandũ. ne tãq;
pñtor sp̃neref. **N**ō pñterea dimisit hũilitatis
mgr̃. qñ pfūdissime se hũiliaret. **I**p̃se g̃ ip̃f nos
instruēdos voluit apparē qđ nō erat in sui abie
ctōem et despectōem. ac nos ecōtra volum? ap
parere qđ nō sumus: in nr̃am gl̃iam et lautē.
Si qđ in nob̃ vidēf esse pñbitatis: oñdim?. dese
ctus hō q̃ in nobis sūt: celam?. **E**x hoc etiã po
teris ei? hũilitatē pñsiderare. qz in suscipiēdo ba
ptismũ. ⁊ in alijs q̃ fm legē debebant. dñs legis
⁊ sup̃ legē exñs: faciebat vt ceteri hoĩes nec vo
lebat vllas hñe pñrogatiuas sp̃ales. **N**ō sic multi
in om̃i pñgregatōe positi faciūt. q̃ p ceteris pñ
rogatiuas singlares hñe volūt. **C**ũ g̃ ioh̃es
pñguisset iusticiã sic et tali ordine debē pñpleri.
sp̃s em̃ in momēto eũ docuit qđ pri? nesciuit:
tũc pñfuit ⁊ dimisit eũ a se baptizari. i. n̄ vltēri?
restitit. n̄ vltēri? **S**biixit. qñm̃o vt baptizaref
acq̃euit. et eũ fm suã volūtātē facere pñmisit.
Quasi tenebat eũ ioh̃s. ⁊ reuerētia pñhibēdo: s;
dimisit eũ obediēdo. **E**lera em̃ ē hũilitas. quaz
comes obediã nō deserit. et iō offitium qđ pñs
timēs et expauescens: hũiliē recusauit. postea
pñfentiēs ⁊ obediēs: deuote ĩpleuit. **E**ñ **Bern.**
Acq̃euit ioh̃s ⁊ obediuit. baptizauit agnũ dei.
et aq̃s lauit. **N**os abluti sum? nō ille. qz nob̃ la
uādis: aq̃ pñgscunt̃ ablute. **hec Bern.** **N**ũc g̃ bñ
ip̃m dñm pñspice. **S**poliat se dñs maiestatis. si
cut q̃libet alius homūculus. ⁊ creator elem̃toꝝ
subijcit se hũili elem̃to aq̃. ⁊ mergit̃ in aq̃s fri
gidis tpe magni frigoris p nr̃o amore. **O**pat̃
nr̃am salutē tactu sacri corp̃is. aq̃s mūdans et
pñsecrās. ac vim r̃generatōis ⁊ ius baptismatis
eis pñferēs: sac̃m̃q; baptismi sc̃ificans et pñfi
tuēs ac crim̃ia nr̃a lauās ⁊ purgās. **D**espōsat
sibi vñuersalē eccl̃iam. et oēs aīas fideles. naz
i fide baptis̃i despōsamur dñs nr̃o ihs xp̃o. pñpha
in pñsona ip̃ius dicēte. **D**espōsabo te mihi i fide
Eñ hec solēnitās ⁊ hec opatō valde vtilis est ⁊
mag̃. ⁊ iō letant̃ cātāt eccl̃ia. **H**odie celesti sp̃o
so iuncta ē eccl̃ia. qm̃ in iordane lauit xp̃c eius
crim̃ia. **E**ñ **Ansel.** **A**tōo vbi robustioris eta
tis plenitudo abueit. missurus man? ad fortia.
egressus i salutē ppli tui. vt gigas fortis ab cur
rendā viã toti? nr̃e miserie. **E**t pñmũ quidē. vt p
oīa te frib; assilāres: suũ tuũ baptizātē pñtor
res in pñiam. tãq; pñtor adisti: baptizari te qđ
postulasti. **I**nnocēs agne dei. quem nulla pñcti
stilla vel cogitatō vnq; maculauit: baptizatus

De baptismo

es. nō te in aq̄s s; aq̄s in te sc̄ificās. ut p̄ eas sc̄ificares nos. **¶ An̄ Cris.** Baptizatus ē xp̄c ioh̄is bapt̄e. ut ex ipsa natura bapt̄is sc̄ias. q; neq; p̄c̄i cā neq; p̄p̄t̄ indigētā doni sp̄s baptizāt̄ ē. **¶** Iudaicū quidē baptisma abolef ac desinit. n̄m̄ v̄o sumit exordiu. qd̄q; in pasce mutatoe factū ē. idip̄m efficiē etiā inouatōne baptisimat̄is. **¶** Nā et pasca dñs cū utrūq; celebrauerit. illi qd̄t̄ ēminuz posuit. huic v̄o p̄ncipiū. **¶** Sic v̄o postq̄ iudaicū impleuit baptisma: p̄tinuo ⁊ ianuās eccl̄ie reſerauit. **¶** Sic ḡ i vna tūc mēsa. ita i vno nūc flumē. ⁊ recepit umbrā ⁊ addidit veritatē. **¶** Sācti em̄ sp̄s gr̄a in xp̄i baptisimatē ē. ioh̄is v̄o baptisma hac donatōe p̄uaf. **¶** Et itē. **¶** Quia ḡ nouū baptisma daturus erat. ad hūanī generis salutē ⁊ r̄missionē p̄c̄i p̄or ip̄e baptizari diḡtus ē. n̄ ut p̄c̄a deponēt. q̄ p̄c̄m sol⁹ n̄ fecerat. s; ut aq̄s baptisimi sol⁹ sc̄ificaret ad diluēda p̄c̄a credētū. **¶** Nūq̄ ei aq̄ baptisimi purgare p̄c̄a credētū potuiffet. nisi tactu dñici corp̄is sc̄ificate fuiffet. **¶** Ille ḡ baptizat⁹ ē. ut nos lauaremur a p̄c̄is. **¶** Ille tinct⁹ est aq̄. ut nos a delictor̄ sordib; purgaremur. **¶** Ille lauac̄ r̄generatōis accepit. ut nos ex aq̄ ⁊ sp̄s sc̄o renascēmur. **¶** Bapt̄m ḡ xp̄i: ablutō est p̄c̄orūz n̄or̄. ⁊ renouatō vitē salutaris. **¶** Per bapt̄m ei p̄c̄o morimur: s; xp̄o p̄uimur. **¶** Ante p̄stine sepelimur. s; noue vitē resurgimur. **¶** Actus h̄i boīs errore exuimur: s; noui h̄eī indumēta suscipimus. **¶** hec **Cris.** **¶** Cōgrue aut voluit dñs i iordane baptizari. ut ibi apiret ianua regni celestis: ubi dat⁹ ē aditus filiis isrl̄ intransib; terrā p̄missionis. q; sicut p̄ illud flumē filij isrl̄ trāsiēt ad terrā p̄missā eis p̄ dñm. sic p̄ bapt̄m fideles trāseūt ad terrā viuētū. **¶** Et etiā id. q; iordanis ē fluui⁹ medius gentiū ⁊ iudeor̄. ⁊ baptisim⁹ coīs ē gentib; ⁊ iudeis veniētib; ad fidē ⁊ xp̄m. **¶** In iordane q; baptisim⁹ dñi. in helyā ⁊ helyseo iosue ⁊ naaman p̄figurat⁹ fuit. q; i his figura baptisimi p̄cessit. **¶** In aqua v̄o baptizat⁹ ē. q; aq̄ est p̄ria igni. ⁊ p̄c̄m ē ignis. vñ et igne sup̄litij puniē. ut ḡ h̄ ignis extinguat⁹: in aqua baptizat⁹ ē. **¶** Aqua etiā sordes abluīt. sicut exstinguit. ymaginē reddit. ita gr̄a sp̄s sc̄i in baptisimatē sordes p̄c̄or̄ abluīt. sicut aīe v̄bo dei restrigit. ymaginē dei p̄ culpā amissā r̄stituit. **¶** Et ex hoc q; dñs in aq̄ ē baptizat⁹: trahit argumentū. q; in alio liq̄re q̄ in aq̄ nō p̄t fieri baptisimus. **¶** In aqua etiā v̄niformit̄ baptisim⁹ cōsecrat⁹. q; a dextro latere aq̄ manauit. ⁊ q; null⁹ liquor ateo ad abluendū valet. ⁊ apud oēs faciliē acquiriē. ne se aliq̄s p̄pter inopiā excuset. **¶** Et licet sp̄s mūdēt interi⁹. cñ necessaria ē aq̄ lauatio. q; sicut ex duob; ē homo sc; ex corpe et aīa: sic ex duob; renascit̄ sc; sp̄s sc̄o ⁊ aqua. **¶** Factū est aut ut cū baptizaret a ioh̄e. fere om̄is ppl̄s terre illius. id est multi de om̄i ppl̄o. et ih̄u a ioh̄e baptizato. ac post baptismum de aquis ascēdente. et p̄ baptizādis ut sp̄s sanctū accipent: orante. aptum est celuz. id est inestimabilis splendor factus ē circa xp̄m. ⁊ tantus

Domini

fulgor circūfulsit eum. ac si celū empirreū aptum videref. celoq; aereo et sidereo reſeratis. splendor celi empirrei terris infūderef. **¶** Nō q; celū tūc diuisū fuerit. nō em̄ illa aptio in corpe celesti s; i aere fuit: s; q; apiri videbat⁹ (sicut i coruscatoe sol; fieri. in q̄ celū apiri videt⁹) ⁊ p̄ hoc significabat⁹ gl̄iam celestē apiri credētib; in xp̄m. et q; renatis apitur et patet ianua regni celestis ⁊ aditus in celū. q̄ p̄clusus fuit hōi p̄ peccatū. **¶** **¶ An̄ Cris.** Siquidez in ei⁹ baptismo apti sūt celi ut discas etiā cū tu baptizaris hoc inuisibilē fieri. iā deo te ad celū vocāte. nihil q; in terra p̄mūe h̄re suat̄. **¶** Et itē. **¶** Dicit af aptū ē celū tanq̄ hacten⁹ reclusū fuiffet. **¶** Iā af ouili sup̄no ⁊ infimo in vñū rebactō. ⁊ vno exstēte oīm pastore celum patuit. ⁊ hō terricula aggregat⁹ ē angel. vñ ⁊ **Beda.** **¶** Ih̄u aut baptizato ⁊ orate: aptū ē celū. q; bñ corp̄is hūilitate dñs vnda s iordanis subiit: diuinitatis sue potētia celi nob ianuas p̄abit. bñq; caro innoxia frigētib; tingit aq̄s. opposita quodā noxijs rūpbea extinguit ignea. **¶** hec **Beda.** **¶** In hoc etiā q; ih̄u baptizato ⁊ orate celū aptū ē: significat⁹ q; oīo mūdī et sc̄i hōis celū penetrat. **¶** Orauit af xp̄c ut nos informaret ad orādum post bapt̄m. ⁊ ut ostēderet nob crābi ordinē ⁊ necessitatē. ordinē q; ad hoc q; placeat oīo: oportet p̄us mūdari et baptizari q; orare. necessitatē. q; baptisimat⁹ gr̄a indiget p̄ orōnē p̄suari. ⁊ ut daret exēplū q; in receptōe sac̄or̄ debet mēs hōis in deū eleuari. **¶** **¶ An̄ Beda.** q; ih̄s cuius oīa que p̄ris sunt baptizatus orasse memorat⁹. ad nos informādos actū nō dubitat⁹. quib; post lauac̄ baptisimat̄is ut aula celi p̄adaf. id n̄ otōse viuēdū: s; ieiunijs f̄cib; atq; elemosinis ē insitēdū. q; si p̄c̄a sūt om̄ia in baptismo laxata. n̄ adhuc tñ ē carnis fragilitas solidata. **¶** Nā quasi transitō mari rubro ḡtulamur submersos egiptios: s; in deserto mūdane p̄uersatōis hostes occurrūt alijs. q; duce xp̄i gr̄a n̄o sudore vincant. donec pueniamus ad p̄riam. **¶** hec **Beda.** **¶** Et descendit sp̄s sc̄s visibilē in colūbe specie ac requieuit sup̄ eū. sedēs sup̄ caput ip̄ius. **¶** Descēdit inq̄ nō p̄ gr̄am. q; a primo instātī p̄ceptōis sue. plenus fuit sp̄s sc̄o: s; descēdit in signo visibili. et hoc triplici rōne. **¶** P̄rio ad indicādū alijs q; in ip̄o ess; pleitudo gr̄e. **¶** Secūdo ad inuendū q; in baptismo bat⁹ sp̄s sc̄s accedentib; nō ficit. **¶** Tercio ad ostēdendū q; ip̄e ē qui p̄ sp̄s sc̄m baptizat mūdando a sordē. **¶** Apparuit af in corpa li specie colūbe. q̄tenus mitē et simplici sine felle om̄iq; amaritudine eū esse. ⁊ nos p̄ māsuetudinē colligē eū venisse. seq; māsuetos ⁊ hūiles inhabitare ostēderet. **¶** Ideo etia; in colūbe specie apparuit. ut in homib; h̄itib; caritatē dei (que p̄cipue in colūba ē) sp̄s sc̄m eē designaret. **¶** **¶ An̄ Cris.** **¶** Ideo aut sp̄s sc̄s sp̄m colūbe suscepit. qm̄ p̄ om̄ib; aīalib; hec cultrix ē caritatis. **¶** Oēs af sp̄s iusticie q̄s h̄nt fui dei in veritate. p̄nt h̄re serui diaboli in simulatōe. solā aut caritatē sancti spiritus non pōt imundus

spūs imitari. Ideo g̃ hanc puatā spēm carita-
tis sibi suauit spūsc̃s. q̃ p nullius testimoniū
sic pgnosci ubi ē spūsc̃s. sicut p grām carita-
tis. Et fm eundē Cris̃. rñdet etiā figure vete-
ris testam̃ti. Sicut enī in diluuiū colūba appa-
rens ⁊ ramū virētis oliue deferēs: ostēdit signū
clemētie dei his qui residui fuerūt ex aq̃s dilu-
uij. et oēm orbis terrarū trāquillitatē annūtiā-
uit: ita et nūc in baptismo veniēs spūsanctus
in colūbe specie: ostēdit signū diuine clemētie q̃
ōcute baptismatis ⁊ pcc̃a r̃mittit. ⁊ grāz p̃fert
et liberatōrē nobis demonstrās p ramo oliue:
adoptōem generi humano affert. Nihilomin⁹
tñ oīs baptizatus septē ututib⁹ in colūba signi-
ficatis: debet repleti et p̃fici. Quicūq̃ enī ē p̃fe-
ctus. debet esse p̃fectus q̃tum ad seipm̃. q̃tum
ad primū. q̃tum ad deū. et oīa ista significā p
pprietates in colūba reptaas. Q̃tū ad seipm̃ du-
plici pprietate. q̃ colūba habet gemitū p cātu.
et caret felle. sic homo debet h̃re in se p̃tritōem
p pcc̃is. et gemitūz cū lacrimis. ⁊ debet carere
felle amaritudinē pcc̃i et ira irrōnabili. Q̃tum
ad primū triplici pprietate. q̃ colūba rostro n̄
ledit. sic nec sc̃s cuiq̃ dēf̃bit. Unguībo nil rapit
sic sc̃s aliē n̄ r̃cipit: pullos aliēos tāq̃ suos
pascit. sic sc̃s p suā p̃passionē idigētib⁹ sua tri-
buit. Q̃tū ad deū duplici pprietate. q̃ colūba sup
aquas r̃sitet. ut umbra accipitris in aq̃ p̃uasa:
mergat se ⁊ euadat. sic s̃ctus sup fluētā diui-
ne scripture residere ⁊ oculū h̃re debet. ut d̃yā-
boli d̃fucias ⁊ incurū euadere queat: meliora
g̃na eligit. ⁊ mūdo d̃fciē. sic sc̃s sanas s̃nias
quib⁹ pascat: eligit. ⁊ in solo deo in q̃ puritas
sūma est: recreat. Enī sicut colūba in cauernis
petre nidificat. sic sc̃s in plagis mortis xp̃i (q̃
petra firma ē) nidū. i. suū refugiū ⁊ spem poit

Et vox p̃ris testimoniū filio p̃bentis: into-
nuit. et audita ē de sublimi sc̃z de nube: dicēs.
Hic ē filius me⁹ dilectus p̃ ceteris. q̃ n̄ adopti-
uus ut ceteri. s̃ naturalis. Enī Cris̃. Suus uti-
q̃ nō p adoptōem g̃re. neq̃ p electōem creature
s̃ suus pprietate generis. et veritate nature. Et
(ut ait Hiero) Sedebat colūba sup caput ei⁹. ne
quis putaret vocē p̃ris ad iohē factā non ad
dñm. In quo mihi p̃placuit id est in d̃ voluntas
mea p̃plebi d̃ salute generis hūani. Alius vō
euāgelista sic dicit. Tu es filius me⁹ dilectus.
in te mihi p̃placuit. id est in te et per te p̃stitui
q̃d mihi placet facere. et que agēda sūt: agere.
id ē genus humanū redimere. Elēl mihi p̃pla-
cuit. id est p̃plete et totaliter placuit. Nihil enī
vñq̃ deo displicuit in eo sicut in nobis. q̃ prius
sumus natura filij ire. Enī Bern. Elere enī hic
est in quo non est quod patri displiceat. quod
oculos maiestatis offendat. Unde et ipse ait.
Omnia que placita sunt ei: facio semp. Donet
nobis dominus ihs. qui semper placz patri. ut
nos p ipm̃ mereamur placere sibi. Scdm̃ Be-
dam. cātū durauit splēdor. q̃diu paterna vox
audita est. et cū ea terminatus ē. Ipsum autē
filū audire. huic credere et obedire. pater nos

ammonet: dicens. Ip̃m audite. Cui enī nisi sa-
pientie. iusticie. ⁊ veritati credere debem⁹? Enī
Bern. Ipsum inquit audite. Ecce dñe ihs. vel
nūc iam loquere: licentiā loquēdi habes a pa-
tre. Q̃diu virtus et dei sapientia. q̃si infirmus
aliquis et insipiens latēs in populo: q̃diu no-
bilis rex et rex celī. fabri filiū te pateris appel-
lari p̃ter et reputari: O hūilitas virtus xp̃i. o
sublimitas hūilitatis quātū p̃fundis stulticiā
mee vanitatis: p̃az aliquid scio. vel magis sci-
re mihi videor. et iā silere nō possū. impudētē
et imprudētē me ingerēs et ostentās. p̃mptus
ad loquēdū. velox ad docēdū. tardus ad au-
diēdū. Et xp̃c cū tanto tpe silebat. cū seipsum
sic abscondēbat. nūquid inanem gl̃iam metue-
bat: Quid timeret ab iani gl̃ia. qui ē vera glo-
ria p̃ris: Elēq̃ timebat. s̃ nō sibi. Nobis time-
bat ab illa quib⁹ nouerat esse timēdū. Nobis
tacebat. et nos instruebat. Tacebat ore. s̃ in-
struebat ope. et q̃d postea docuit verbo: iā cla-
mabat exemplo. Discite a me q̃ m̃tis sū et hu-
milis corde. Nam de infantia dñi parū aliquid
audio. Extūc iam vsq̃ ad hūc tricesimum an-
num nihil inuenio. Nunc vō iam non p̃t late-
re. qui tāmanifeste demonstratur a patre. Hec
Berñ. Et hec ē auctoritas quā supra allega-
ui. per quā apparet quomō siluit dominus ihs
ad nostrā instructōem. et tacendo ore instru-
xit opere. Ip̃ius igitur exēplo stude et tu taci-
turnitati. quia qui de omnib⁹ tacet: de omnib⁹
pacem habet. Stude inq̃ ⁊ nitere. quia (ut ait
Ambro⁹) Rarior est enī tacēdi virtus q̃ lo-
quēdi. Elēdisti ergo ubiq̃ in dñō ihs humilita-
tem redolere. que ē virtus magnifica et valde
necessaria. eoq̃ studiosius querenda et etiam
affectuosius amanda est. quia dñs in singulis
actib⁹ suis studuit eam signāter obseruare: et
exemplūz inde alijs ostēdere. Sic g̃ in hoc ope
excellētissimo tota trinitas mō singlari se ma-
nifestādo apparuit: laze apparitōnē accipiēdo.
et sic trinitatis p̃ntia baptismus p̃secrat. Pa-
ter apparuit in voce. filius in homīe seu carne
spūsc̃s in colūba. Differētē tñ. q̃ fili⁹ appa-
ruit in hoīe i unitate suppositi. ioh̃. j. s̃ i appa-
ritōne aliaz p̃sonarū erat unio p̃ modū signi.
Caro enī unita erat filio in unitate suppositi.
vox autē et colūba nō hēbant unitatē suppositi
cū p̃re et spūsancto: sed tñ in p̃ntatōne signi.
In colūba g̃ fuit spūs. n̄ spūs fuit in colūba. q̃
ei tñ non fuit unita. non enī fuit incolūbatus
q̃ p̃ter naturā hūanā nūq̃ vñq̃ creatura fuit
deo p̃sonaliē unita. nec in fuit ei p̃ grām: sed p
apparitōez et signū. q̃ pacto officio suo p̃ appa-
ritōem in p̃mordialē et p̃iacentē materiā reb̃it
vñ sūpta fuerat. sicut etiā sentit de alijs figu-
ris in quib⁹ dñs apparuit. Apparuit autē mis-
teriū trinitatis dñō baptizato ⁊ n̄ cū baptizare
q̃ cū n̄ egerat grā mūdante: nō ē baptizatus
baptismate suo sed ioh̃is. baptismus autē ioh̃is
dabat in noīe venturi. baptismus vō xp̃i dat
in nomīe trinitatis. et ideo non decuit in actu

De ieiunio

baptismi. s. postea nomē trinitatis explicari. ut distātia pateret inē baptismū iohis qui nō in noīe trinitatis dabat. et inter bāpm xpī cui hec forma suabat. Et p talē apparitōem trinitatis baptizato xpo factā. significatus fuit. q baptismus deberet pferri in noīe pīs et filij et spūscī. In pmitina tñ ecclia ad tps collatus fuit baptismus in noīe xpī. ut nomē xpī in reuerētia haberet maior. et ad excludendū illoz erroz. qui ututē baptismi attribuūt ministris dicētes ego sū pauli. ego sum cephe et. s. illis caus cessantibz redijt ecclia ad formā pdictā. Et ponit hic triplex effectus baptismi quē baptismus causat. maxime post passionē xpī. s. ce li aptio. qz celorum regna patēt renatis in baptismo: spūscī missio cui grā ac donū pferē in eo. et pīna locutio q baptizatos regenerat in filios adoptōis. q sibi cōplacēt. qz p bāpm de filiis ire fiūt filij grē. et regeneramur in spem vite etne. Cōsidera hec singula diligēt. et erige aīm. ut apto iā trinitatis celo sursum feraris in deū. In hūilitate qz mētis pīsiste. ut spūsancti dono et pīno colloqō munerari merearis. **Anf.** In iordane sub manu iohis se ad bāpm inclinās. pīnam vocē audiuit. et spūscī aduētū in colūba suscepit. ut nos docēt in hūilitate mētis. que p iordanē notat. iordanis em̄ descē sio eoꝝ interpretat debere pīsiste. ibiqz supni pīs honorari colloquio de quo dī. qz cū simplici sermocinatō eius. et spūscī pītia sublimari qui sup hūiles redēscit. et hoc sub manu iohis qui dei grā dī. ut eidē grē acquirat a dō pīpim? nō nris meritis ascribam? hec **Anf.** Fuit aut baptismus in mari eneo. i. in lauacrio p figurat? qd aī tēplū introitū hierosolimo erat collocatū. Sacerdotes em̄ q tēplū dñi ingres surierāt. i. lauacro illo se lauare necesse hēbāt. ita oēs qui volūt intrare in celeste tēplū dñi: necesse hnt prius p bāpm lauari. Duodeci bo ues enei mare portauerunt. qz. xij. apli bāpm xpī p totū mūdū dilatauerūt. Lauacriū circū tectū et ornatū erat speculis mulier. ut ingres suri tēplū viderēt. si aliquā maculā vel indecētā haberēt: sic bāps requirit pīcie pfectōem. pīci displicentiā et cordis pīritōem. Istud etiā figuratū ē in naaman syro gētili et leproso. q ad iussū helizei septies in iordane baptizabat. et sic ab oī lepra sua mūdabat. Per septenā aq iordanis lotēz pfigurauit helizeus septē mortaliū pīcor in baptismo ablutōem. Caro naaman facta ē ut caro pueri. ita pīcores effitūf mūdi sicut puuli. Istud etiā pfiguratū ē in tñ situ iordanis. qñ filij isrl intrauerūt terrā pīmissionis. qz prius trāsiuerūt iordanē figuram baptismatis. Sic oportet oēs p lauacꝝ baptismi trāsiire. qui desiderant ad verā terrā pīmissionis puenire. Archa testamēti q in medio iordanis stabat: xpm q in iordane baptizāb? erat figurabat. Duodeci lapides qz pīs tulit de iordanis alueo p mēoriali ppetuo. sūt. xij. apli. q p orbē terraz testificati sūt bāpm xpī. Circa

et temptationibus

pmissa ē sciēdū. q dñs bāpm suū istituēdū in sinuauit et instituit. institutū pfirmavit. Institue dū sinuauit ubo et facto. ubo. cū dixit nō qd rna t? fuerit ex aq et spūscō et. facto qñ baptizat? ē a iohē. Instituit facto et ubo. scō qñ discipuli baptizabāt eius auctē. ubo qñ misit discipulos ad pīdicandū et baptizandū. Institutū pfirmavit et facto et ubo. Facto qñ de eius latere sanguis et aq exierūt. Verbo qñ post re.urrectōz misit discipulos i mūdū uniuersū pīdicare et baptizare. **Hic grā huius tñi sacri. s. baptismi pmo a xpo incitati. de sacris aliqd videamus.** Circa q sciēdū. q celestis medic? hūani generis repatiuus tali mō sanauit egrotū sic optime ppetebat. Egrotus hō ē. morbo at original culpa ē. Origo hō istius culpe licz pīcipit? fuit ex pīsensu rōnis. occasione tñ supit ex sensibus carnis. Ad hoc qz medicā rīdeat morbo. optuit q n tñ esset spūalis. veruetiā aliqd hret de sensibilibz signis. ut sic sensibilia fuerit aīe occasio hūbi. ita eēt ei occasio resurgēdi. pīcea medicā nri vulneris. pūit in ecclia sticis sacris. Instituit aut t de? sacra diuersimode. quedā. s. aī aduētū suū. ut mītoniū et pīnam. s. hec duo pfirmavit in lege euangelica. et pīmauuit. dū nuptijs inēfuit. et dū pīnaz pīcauit. **Alia qñqz sacra sol? xpc initiauit. bāpm quidē ipm suscipiēdo. et deīn formā dādo. pīmatōez manuū puul? iponēdo. vñctionē discipulos ad curādū mittēdo. q ifirmos unguebat oleo. orbinē hō pīatē ligādi et soluēdi. ac pītibz sacm altaris tribuēdo. eukaristiā pīficiēdo et dādo discipulis iminēte passiōe: sacm corpis et sāguis sui.** Instituta qz sunt sacra mltiplici de cā. **Pīo** igit pīe hūilitatēz. mag em̄ hūilitas ex hibitō ē in istis visibilibz et hoīe multū inferioribz. a deo grē salutē. quā supbia pīdit. **Secūdo** pīe eruditōez q rapit et pīmouet. **Tertio** pīe pīgruetiā. qz hō p pīcm se subbidit p affectū rebus corpālibz. iō decēs fuit ut de? p qdā sig corpālia spūalē abhibēt hoībz medicīnā. **Quarto** pīe excitatōez q hō otīū et noīā occupatōem deuict. et se in bono. missā audiēdo. eukaristiā suscipiēdo et filia faciēdo exerceat. **Quinto** pīe pīgruitatē medicīe. qz cū medic? sit deus et hō. pīgruet medicīa bz pīnē aliqd diuinū. s. inuisibilē grām. et aliqd hūanū. s. visibilē grē formā. **Sexto** ē pīgruitas ex pīe ifirmi. qz cū infirm? sit hō. pīstās ex corpe et spū. spūs at i corpe. n hū capiet spūalia nisi i corpālibz. pīgruum fuit dare medicāmētā spūalia in rebus corpālibz. sic pillule danē i nebula. **Septio** pīe argumentū meriti. multū em̄ valet ad meritū. qñ deo credi in his ubi hūana rō n pībet expīmentum. **Cōsistit** at sacm in rebus ac factis et dictis. **Res** sacrales sunt. ut aq. oleū et. **Facta.** ut baptismi submersio. inflatio et h?. **Dicta.** vel sancte trinitatis inouatio oīo. et. **Sacm** ē visibile signū inuisibilis grē. ut cuqz qd baptizāt. ipa exterior corpis ablutō quā videm? si gnū ē interioris ablutōis aīe. q pīstet i pīcorū remissione quāz non videmus. **Educti** quidem

sumus de egipto p baptismū tanq̄ p mare ru
brū. qz sāguine xpi psecratū. mortuis inimicis
id ē pccis nris. **A** morte quippe xpi et sāguinis
effusione. hz baptismus utit̄ et efficacīa. sicut
et alia sacra. siue añ legē siue i lege. **P**er hūc ei
xpc pccā q̄ facta sūt: dimittit. adiuvat ne āpli
fiāt. pducit ubi oīno fieri nō possint. **R**atio
numeri sacroꝝ est. qz ordinātur p̄ triplicē cul
pā. et q̄druplicē penā. **E**lū baptismus ordināf
p̄ peccatū originale. pnia p̄tra mortale. extre
ma unctio p̄ veniale. p̄firmatio p̄ impotentīa.
ordo p̄ igrantiā. eukarīstia p̄ maliciā. mīmo
niū p̄ p̄cupiscētiā quā tpa et excusat. **Q**uia dō
caracter ē signū distinctiūū indelibile spūale. iō
nō p̄ferē in sacris q̄ solēt iterari sicut est pnia.
mīmoniū. unctio. et eukarīstia. **B**aptism⁹ dō
et p̄firmatō et ordo characteres impmūt. p̄ q̄s in
delibilē imp̄ssos sp̄ distinguūt q̄ recipiūt. **P**er
bap̄m em̄ sit distinctio fidelīz ab incredulis. p̄
p̄firmatōem fortiū ab infirmis. p̄ ordinē elico
rū a laicis. vñ nullaten⁹ p̄nt iterari. **E**t q̄uis
hec tria sacra p̄p̄ characteris ip̄pressionē nō ite
renē. tñ p̄mū ē hoc oībo. nō iterari sup̄ eandē
p̄sonā et materiā. et ex eadē causa. et hoc est iō.
ne fiāt p̄tumelia sacro. **E**x hoc ei credi possz q̄
sacra p̄us disp̄sata fuisset inefficaciā et inepta.

Quēntissime ihu qui p̄ man⁹ iohis ba
ptizari voluisti. qz fide quā in p̄mo la
uacro p̄misi: irritā feci peccādo. ad se
cundū recurro lauacꝝ: penitēdo. **C**ōfiteor tibi
deus ego p̄cor et reus. me q̄uē peccasse. cogi
tatōe locutōe. ope et obmissione. innumerabilia
sūt pccā mea et circūstātie eoz. nō tñ me in la
queis abduxi p̄cor: s̄ et multos q̄ mea suasio
ne exēplo negligētia vel occasione aliq̄ pecca
uerūt. p̄ q̄z et meis obnixe de p̄cor pccis. ut oīa
nob̄ indulgeas misericordiē et abstergas **A**men
De Ieiunio et tēptationib⁹ dñi. **C**orrespō
det euangelio. **D**uctus est ih̄s in desertum a spi
ritu sancto et c. **Capitulum. XXII.**

Postq̄ domin⁹ ih̄s fuit
baptizatus. r̄gressus ē ab iordane
plenus spūsācto pleitubie superabū
dātie: de cuius plenitubie nos oēs
accepimus. **E**t in cōtinēti ac sine mora duct⁹
ē spōtaneē in desertū. sup̄ quendā montē mire
altitudinis. dictū q̄rantēna. q̄ ē inter hiericho
et bīrlm. distās ab hiericho duob⁹ miliarib⁹. et
a bīrlm duodecim vel circa. **I**n p̄dicto des̄to la
trones morari solebāt. q̄ locus vocat⁹ domj̄n.
q̄ sāguinē sonat. p̄p̄ effusiōnē sāguis quā ibi
latrones faciebāt. **S**pālīē domj̄n ē casale ubi
ille q̄ descēdit a bīrlm in iericho icibit in latro
nes. q̄i circa mediū in viā q̄ de iericho ducit in
bīrlm. a p̄te australi des̄ti q̄rantēne. deīn ē be
thania et bethfage et bīrlm. et ēnsit viā i latere
australi mōtis oliueti. **Q**uia ḡ homo q̄ ibi in
cidisse dī in latrones: gerebat figuraz ade. q̄ a
demōib⁹ ē victus. pueniēs fuit ut ibi historiali
ter et fm̄ rē. xpc suparet diabolu. ubi figuraliē

et fm̄ similitudinē diabolus dī hoīem supasse pri
mū. **E**lū dī q̄ samaritanus eadē viā descēdit. qz
carne idutus filius dei q̄ ē custos hoīm. eadēz
tēptatōes ibi sustinuit. **P**ugnatur⁹ quidez dñs
cū diabolo: in desertū secessit. ut nob̄ oīderet
q̄ q̄ p̄fecte laq̄os tēptatōnūz eius vult supare.
nōsolū turbas demonū: s̄ etiā societate malo
rū hoīm. aliqñ quidē corpe. semp̄ aut̄ mēte de
bet vitare et fugē. exēplo illius. q̄ i regali aula
et inf̄ turbas p̄lares posit⁹: dicebat. **E**cce elō
gaui fugiēs. et māsi in solitudine. **N**os ḡ exēplo
xpi et iohis agitemur a spūsācto. n̄ p̄ p̄pocriū a
maligno i desertū loci et solitudinis. vel saltē i de
s̄tū nri pectoris et p̄tēplatis. ut q̄eti a strepitu
mūdi meli⁹ dō vacem⁹. et i mēte sc̄lm des̄erētes
q̄i māna des̄erti sola eterna gaubia esurire dis
cam⁹. **D**uctus est igit̄ ih̄s a spūsācto. qz hūa
nitas xpi erat organū diuinitatis. et ideo ad oīa
agēda mouebat̄ instictu spūsācti. **H**oc ḡ motu
iuit in desertū locū. ut ibi spm̄ in oīone p̄ nob̄
deo p̄ri offerret. et p̄ ieiuniū carnē innocentē p̄
nobis maceraret. exēplūq̄ fidelib⁹ daret. ut se
deo p̄ ieiuniū et oīonē offerāt. **N**ō iuit inuitus.
s̄ volūtate pugnādi. et ut tēptaret̄ a diabolo.
p̄ q̄d insinuat̄. q̄ aggrediēs desertū p̄nie forti⁹
tēptat̄ ab hoste. **I**uxta illud. **F**ili accedens ad
fuituē dei. sta in iusticia et timore. et prepara
aīam tuā ad tēptatōem. i. ad resistendū tēpta
tioni q̄ iminet tibi. **I**deo at̄ ductus ē a spūsācto
qui eū designauerat in baptismo. qz q̄s ille re
plet: mittit ad pugnā. et p̄bet eis fortitudinē.
Ideo duci voluit in desertū. i. locū certaminis.
et in quo p̄pugnāf asperis. qm̄ adam in paradiso
delitijs affluēs: victus ē oblectamētis. **T**ō tem
ptari voluit. ut tēptatōes supando: nob̄ p̄ratē
supandi tribueret. sicut et mori voluit. ut mor
te sua n̄ram destrueret. **E**t hoc post baptismū
et ieiuniū. p̄ hoc nob̄ insinuat̄. q̄ p̄ lauacꝝ rege
neratōnis et gr̄e p̄ceptōem. p̄ laborē ieiunij et
sc̄te vite p̄positū: statī diabolus tēptator acce
dit. et acius in nos surgit. ut nos a p̄posito reli
gionis auertat. et q̄ p̄ficiētib⁹ et ad meliora tē
tētib⁹ inuidet et insidiat̄. p̄pter q̄d tūc magis ca
uendū ē. q̄d q̄ bonos magis q̄ malos tēptat.
Quia (fm̄ Grego) illos tēptare negligit. q̄s se
quieto iure possidere sentit. **E**t fm̄ **I**sidor⁹. tūc
maxime ip̄pugnaris cū te impuḡri nescis. **D**ec
em̄ q̄tuor sc̄z baptismus. desertū. ieiuniū. et tē
ptatō. sic ordiata fuerūt in xpo. q̄ p̄mo fuit ba
ptizatus. secūdo in des̄tū duct⁹. tertio ieiunauit.
q̄rto tēptatus fuit: in q̄ significat̄. q̄ p̄us debz
esse in nob̄ ablut⁹ a pccis. secūdo subtractio a
mūdi illecebris. tertio exercitatio in ieiunij. q̄r
to ē oppuḡtio ab hostiū insidijs. **I**n figura h⁹.
q̄tuor occurrerūt p̄plo israhelitico. p̄mo mare
rubꝝ. secūdo des̄tū. tertio sitis et fames. q̄rto ho
stīū isultus. **B**aptizatus igit̄ dñs solitariā ac
durā vitā et p̄niam p̄stantē assūpsit. ut fidelīz
mētes ad p̄fectōis aggressiōz erigēt et ad ḡuā
p̄ferēda firmaret. **N**ō em̄ p̄ se s̄ p̄ nos here
mū adiit. ut videlz suis p̄fectis imitatorib⁹ vitā

heremiticā psecratz instruēs nos nihilominus
 fm **Crisp.** ut unusqz baptizatoz relictis mū-
 bi illecebris et societate pūop: diuinis p omnia
 debeat pūire mādatia. Et hoc repūtāt quidaz
 fideles deuoti tpe isto ieiuniū obfūātes. et per
 hoc se xpo velut in deserto pfigurātes. **Ho-**
 luit aut xpc pñiam agē. nō qz egebat. s3 ut ad
 pñiam nos moneret. et pñiam nobis exemplo
 oñderet. **Ubi** docet tria q debēt esse in pñia ve-
 ra et fructuosa. **Primo** debz eē pura. ut deo pla-
 ceat. qz post bāpm statim fecit pñiam. **Secū-**
 do debet esse aspera. ut carnē domet. qz fecit pe-
 nitentiā in deserto nō in loco delitōso. **Tertio** de-
 bet eē discreta. ne nimis excedat. qz xpc ducit eē
 a spūfācto. nō qz ductore indigeret. sed ut nob
 oñderet. qz in pñia agēda: ductore indigemus
 discreto. **Et** veniēs dñs in desertū. ieiunauit
 qdraginta dieb et qdraginta noctib nihil inte-
 rim māducās. **Ubi** signāter noctib addiē. ne
 in nocte pmedisse putareē. **Item** in signū q ne-
 cesse habem? et dieb pspicitatis et noctib ad-
 uersitatis p diabolū nos munire: qui nūq ces-
 sat temptādo nos ipugnare. **Ieiunauit** quidē
 ut aduersus tēptatōes exemplū ieiunādi nob
 daret. qz fm basilū volēti pugnas tēptatōnū
 supare: sobrietas necessaria ē. et spālīc ut oñ-
 deret qz innocētia baptismalis piclitaē in vita
 voluptuosa. qz qui xpi sūt ut baptizati qui sūt
 mēbra xpi. et xpm induerūt. psepulti morti ei?
 debēt carnē suā crucifigē cū pcupiscētis suis. et
 estimare se mortuos sup terrā. spū mortificā-
 do facta carnis. **Ubi Crisp.** Et aut discas qma-
 gnū bonū sit ieiuniū. et qliter aduersus diabo-
 lū scutū ē maximū. et quā post lauacrū n deli-
 tijs et ebrietati et mēse abūdāti s3 ieiunio intē-
 dere oportet. p hoc et dñs ieiunauit. n eo indī-
 gēs. s3 nos erubiēs qbo pēsa q an lauacrū erāt
 dñatio vētris introduxerat. **Quēadmodū** em
 si aliqz egrotātē sanū cū fecisset: iubz n facere
 illa ex qbo egritudo ptigerat. ita utiqz et hoc p
 lauacrū ieiuniū p vitiū edacitatis ipe induxit
 Nā et adā de paradiso incōtinētia vētris eiecit. et
 diluuiū qd fuit sub noe illa pmeruit. et fulmīa
 i sodomitas ipa obdurit. **Ita** iudei maxia opa-
 ti sē ab ebrietate et olitijs mala. p hoc et ipe ie-
 iunauit: nob utiqz dñmōstrās formā salutis. **Ubi**
 et **Amb.** Hoc ei fecit cā salutis nre. ut rē utilē
 nō solū doceret vbiis: s3 etiā exēplis instrueret.
Qualis aut xpianus es: cū xpo esuriētē tu refi-
 tieris. **Ille** p salute tua famē sustinet: tu p pēis
 tuis ieiunare formidas. **Et** itē p. Nihil tā cecuz
 q seclāris suauitatis piculū. q dū mulcet aīm
 vitā obruit et sensū mētis illudit. **Merito** igit
 dñs nī illa xpc ieiunio suo atqz desūto: aduers?
 voluptatū informat illecebras. et tēptari se a
 diabolo dñs oīm patit. ut in illo oēs volupta-
 tes vincē discerem? **hec Amb.** **Et** sciēdum q
 xpc pē infirmitates nras. ut eas curaret: di-
 uersas in se medicinas accepit. **Curauit** nos p
 dietā qn ieiunauit qdraginta dieb et noctib.
Per electuariū. qn corpus et sāguinē suū dedit

in cena discipulis suis. **Per** sudorē. qn factus ē
 sudor ei? sicut gutte sāguis decurrētis in terrā.
Per emplastrū. qn facies ei? spūis illita fuit.
Per potionem. qn gustauit acetū felle mirtū.
Per minutū. qn clauis et lācea vulnerat? ē.
Cōsidera h et attēde. inspicē dñm ilīm. plurū ei
 otutū tibi mōstrat exēpla. **Nā** vadit in solitu-
 dinē. ieiunat. orat. et vigilat. in tēra nuda iac3 et
 dormit. et hūilī ac pacifice cū bestijs puerisā.
Cōpātē igit sibi. qz sp et vbiqz et maxie h vita
 sua penosa ē. et corpis afflictiva. ac ei? exēplo
 discē etiā i his exercitari. **Quatuor** ei h tāgū-
 tur q spūalis exercitiū sūt. et mirabilē seiuicē
 adiuvāt. s. solitudo. ieiuniū. oīo. et corpis affli-
 ctio. et p ista maxie possum? ad puritatē cordis
 pueire. q utiqz nimū poptāda ē. eo q in se qd
 āmodo oēs otutes pphēdit. et rēmotionē oīm vi-
 tiorū ptinet. qz cū vitijs vel dfectu otutis n stat
 puritas cordis. **Et** ppterea in collatōib seclorū
 pīm ēdī. q totū exercitiū monachi debet esse
 ad puritatē cordis hndā. **Per** hāc ei bō meret
 deū vidē: dicēte dño in euāgelio. **Beati** mūdo
 corde qm ipi deū videbūt. **Et** fm **Beñ.** Qui cla-
 rior ē: deo ppingor: ē. eē aut clarissimū puenisse
 ē. **Ad** hāc hndā multū valz oīo feruēs et assi-
 dua. **S3** oīo cū crapula et corpis mollicie seu
 otiositate pap v3. et iō reqrit ieiuniū et corpis
 afflictō. discreta tñ. qz indiscrēta oīe bonū
 ipebit. p pēa ad oīm pbdictorū psumatōez viteē
 facē solitudo. **Nā** cū tumultu et strepitu n pt de-
 cenē fieri oīo. **Et** vidē aut audire mltā: vix pt
 fieri sine ipuritate et offēsa. qz mors itrat p se-
 nestras sensuū ad aīas nras. **Et** pē supueniēs
 tes sepe flaxat abstinētia. et corpis afflictō. **Et**
 iō qre solitudinē. et sepa te a tumultu. si vis deo
 piūgi. et p puritatē cordis eū vidē. **Fuge** collo-
 cutōes pē faciturnitatis custodiā. **Iterdū** etiā
 a bonis cessā eloquijs. iuxta illd pphē. obmutui
 et hūiliat? sū et silui a dōis. **Nō** qras nouas ami-
 citias. qz noua in pueniūt colloqā et ipebita.
Nō ipeas oclōs vel aures fātasmatib vanis
 et oīa q quietē aīmi et trāquillitatē mētis ptur-
 bāt. fugias. tāq venenosa et aīe inimica. **Nō** ei
 sine cā pēs scēi petebāt loca solitaria. et man-
 dabāt his q in cenobijs rmanebāt. q eēnt ceci-
 surbi. et muti. qz sic meli? poterāt deo piūgi. **Ubi**
Crisp. Qn spūscūs descēdit sup dñm nrm: statū
 expulit eū i bestū. **Quādo** mōachi hītāt cū pa-
 rētib suis. si descēderit spūscūs et māserit sup
 eos: expellet eos de domo. et ducet eos in soli-
 tudinē. **Spūscūs** n libenē hītāt. vbi turbe et
 frēqntia et dissēsiōes et rixe sūt. s3 pē se tē h3 so-
 litudinē. **Deniqz** et dñs nī erat i die cū discipulis
 s3 qn volebat orare intenti? sol? recētebat. **Et**
 nos q si volum? orare plusq i publico. hēam?
 cellulā. hēam? agzoe. hēam? deserta. possum? et
 otutes hēe d ffrīb et solitudinē hēe. **Ubi** et **Aug.**
Fres carissimi quātū possum? otios fabulis et
 tetractōib ac scurrilitatib cūctis finē studea-
 m? iponē. et totis virib de ipebitis mūdi isti?
 fugiēdo: aliqz horas querere. in quib p salute

aime nre oioni et lectoni possumus intēbere. **I**git̃ toto affectu et posse tuo coneris imitari dñm ihm in solitudine. ieiunio. oione. et corporis afflictōibz discretis. De q̃ etiaz scribit̃ q̃ erat cū bestiis. s. ursis. leonibz. et alijs feris pacifice. et āgeli mīstrabāt ei. In hoc g̃ disce inter alios hūiliter puerfari. et eq̃nimit̃ tolerare eos q̃ aliqui tibi vident̃ irrōnabiliē se h̃re. qz p hoc moralit̃ insinuat̃ q̃ illi qz sensualitas sub rōne pacifice tenet̃: p angeloz mīsteriū ad celestia trāsferent̃. Angelicū em̃ ē inf̃ bestiales homines puerfari. q̃i in hēmo. in solitudine. s. mētis. Hoc ē in p̃tēplatione. lectōne. oione. clauso cubiculo. et moribz eoz ferinis n̄ pollui. Difficile ē em̃ tangē picē et ex ea n̄ coinquinari. **U**n̄ **B**eda. In bestias dñs p̃morat̃ p̃t hō: s. mīsterio vti āgelico ut d̃r. Et nos cū hēmo scēte puerfationis bestiales hōim mores: ipolluta mente toleram. mīsteriū āgeloz meremur. a quibz corpe absoluti ad eterna in celis gaudia trāsferamur. **U**n̄ et **P**iero. Tūc bestie pacate nobiscū sūt. cum caro n̄ p̃cupiscit aduersus sp̃m. p̃hec āgeli mīstri mittunt̃ nob. ut r̃nsa et solatia cordibz vigilātibz dent. Ip̃m aut̃ dñm sepe i hac solitudine visita. p̃spiciēs eū q̃lū puerfāt ibidē. et maxime q̃lū iacet de nocte in terra. Quilibet em̃ aīa fidelis deberet euz semel ad min⁹ in die visitare ab ep̃phania vsqz ad dies. xl. quibus ibi manebat. et se hūilī ei recōndare. In hoc siquidē mōte et de fto desiderabili quidā ex emplo dñi sp̃aliē ducti: vitā hēmiticāz in p̃uis cellulis ducebāt. dño deuotissime militantes et aluearibz cellulaz modicaz tāq̃ apes dñi. dulcedinē sp̃ualē mellificātes. In h̃ mōtis q̃i mēdio qd a terra plana fere p̃ dimidiū miliare distat. dñs fecit p̃niam. ubi ē ecclia et cella: restqz ibi altare ubi stabat qñ temptabat̃ a sathana. Quadraginta aut̃ diebz et noctibz dñs ieiunauit. qz q̃dragenarius numerus ex q̃tuor p̃stat et decē. quater em̃ decē vel decies q̃tuor. sūt q̃draginta. p̃ q̃tuor aut̃ nouū testamētū qd in q̃tuor euāgelistis p̃sistit. significat̃. p̃ decem vō vetus. qz i decē mādatis legis p̃tinet̃. Quadraginta g̃ diebz ieiunare. ē vtriusqz testamētū p̃cepta fuare. et ab illis om̃ibz q̃ vtrūqz testamētū indicat̃. s. ieiunare et ieiunū custodire. ut sicut caro exteri⁹ ieiunat a cibis. ita et mens interi⁹ ieiunet a vitijs. Ieiunauit itaqz dñs q̃dragita diebz et noctibz. q̃ten⁹ in ciboz ieiunio significaret nob ieiunū corp̃is. et in diebz numero significaret ieiunū cordis. Exemplo sane ip̃ius. h̃ numer⁹ diebz p̃nialiū in ecclia ē. **U**n̄ et p̃ ep̃phaniā n̄ statim incipit ecclia ieiunare. s. circū post q̃draginta dies: q̃i ip̃o tpe ieiunū suū ieiunij dñici p̃secutiū significās **U**n̄ beda. Quadragesima ieiunioz habz aut̃tē. et in veteribz libris ex ieiunio moysi et helye. et in euangelio. qz totidē diebz dñs ieiunauit: d̃mōstrās euāgelicū n̄ dissentire a lege et p̃phetis. In p̃sona q̃ipe moysi lex: in p̃sona helye p̃p̃he accipiunt̃. In q̃s in mōte gliosus apparuit. ut euidētius em̃

neret qd de illo dicit apl̃s. Testimoniū h̃ns a lege et p̃p̃his **D**ec Beda. **U**n̄ et **A**lbin⁹. Sicut moyses legē. helyas p̃phetiā. ita dñs n̄ euāgelicā p̃dicatōez q̃draginta diebz ieiunio dedicat. **C**ōgrue etiā ieiunū q̃dragesime statutū est p̃ fine passioni dñice. qz s̃gt nos a mūdi amicitia debere p̃tinē ut deū seq̃ valeam⁹. **U**n̄ **A**ug. Moyses et helyas et ip̃e dñs q̃dragita diebz ieiunauerūt. ut insinuaret̃ nob et in moysi et in helya et in xp̃o. hoc ē in lege et p̃p̃his. et in ip̃o euāgelio id nobiscū agi. ne p̃formemur et herream⁹ huic seculo. s. crucifigam⁹ hōiem veterē. et carnis curā ne fecerim⁹ in p̃cupiscētis. Congruit em̃ n̄re deuotōi ut q̃ dñi crucifixi passionē celebraturi sum⁹. rep̃mēdarū carnaliū voluptatū crucē nob̃ipi etiā faciam⁹. sicut dicit apl̃s. Qui at̃ ihu xp̃i sūt: carnē suā crucifixerūt cum passionibz et p̃cupiscētis. In hac q̃bez cruce p̃ totā istā vitā q̃ i mēbz tēptatōibz ducit̃: p̃petuo bz pendē xp̃ian⁹. Nō em̃ ē in hac vita t̃ps euellēdi clauos. de q̃bz in p̃o d̃r. **C**ōfige clauis a timore tuo carnes meas. Carnes em̃ sūt carnales p̃cupie. clauis s̃ p̃cepta iusticie. His illas timor dei p̃figit. q̃ nos illi acceptabilē hostiam crucifigit. Sic semp h̃ viue xp̃iane. Si t̃reno limo gressus n̄ vis imergere: noli de ista cruce descendē. **h**ec **A**ug. Sed caue ne de ista cruce p̃ voluptatū admixtionez descendas. qz (ut dicit **A**ug) nihil p̃dest tota die lōgū durisse ieiunū si postea ciboz suauitate vel nimietate aīa obruat̃. In sup̃ hoc numero solum⁹ decimas et p̃mitias dño. Sūt em̃ in āno tricētesaginta sex dies. qz p̃ter q̃ sex diebz decima ē triginta sex et ne sex residui r̃maneāt in decati: addit̃ vn⁹. qz min⁹ addi nō p̃t. tres aut̃ alij sup̃additi soluiunt̃ p̃ p̃mitijs. p̃ quibz sūt ieiunia q̃tuor t̃pm p̃ tres dies. Sicut g̃ in lege offerre iubemur p̃mitias et decias rep̃. ita q̃dragita diebz ieiunāto offerim⁹ p̃mitias et decias diebz. **E**t q̃ nobismetip̃is p̃ acceptū annū vixim⁹: auctori n̄ro nos ei⁹ in decimis et p̃mitijs p̃ abstinentiā mortificem⁹. et q̃ a p̃bisi gaudijs p̃ cibū cecidim⁹: ad hec (inquātur possum⁹) p̃ abstinentiā r̃surgam⁹. **I**git̃ tpe q̃dragesime pl⁹ solito debem⁹ abstinentie et deuotōi intēdē. et alioz t̃pm negligētias hoc tpe sc̃to diluē et emēdare. **H**ic numer⁹ q̃dragenari⁹ multipl̃ ē p̃secrat⁹. nā q̃dragita ānis paui dñs filios isrl̃ pane āgloz in deserto. q̃dragita mēlibz p̃dicauit in mūdo. q̃dragita septimanis fuit i vtero ṽgineo. q̃dragita diebz ieiunauit i deserto. q̃dragita horis fuit in sepulcro. ab hora mortis p̃putāto. q̃dragita diebz fuit p̃ resurrectōez cū discip̃lis in mūdo **I**te fm̃ **A**mb. qz q̃dragita diebz aq̃ diluuij mūdauerūt. p̃ q̃s p̃ctores exterminati fuerūt. et exiū celi serenitas illuxit et refusa fuit. sic sacro isto ieiunij tpe abolenē p̃c̃a et r̃fulget diuina clemētia. **C**ū g̃ ieiunasset dñs q̃dragita diebz et q̃dragita noctibz. n̄ ultra p̃cessit vel trāsijt ieiunāto. ne incredibilis videret̃ carnis assūptio. et ut virtus diuinitatis celaret̃ diabolo. qz etiā tot

diebus moyses ieiunauit et helyas. et postea dominus esuriit. Non autem necessitate: sed voluntate esuriit. et corpus esurire permisit. ut in se et veritatem humane infirmitatis ostenderet. et occasionem temptandi diabolo daret. ac infestatus monstraret. qualem supare et vincere oportet. **Secundum Crisostomum.** Per quadraginta dies non esurire non erat hominis. postea autem esurire non erat dei. et ideo diabolus sicut dubius de christo. accepit occasionem temptandi ipsum. Moyses et helyas quadraginta diebus ieiunauerunt. sed ieiunantes esuriebant et sitiebat. christus vero quadraginta diebus non esuriit sed postea. Christus autem noluit ieiunare plusquam illi. ne deus a diabolo putaretur. nec minus: ne purus homo videretur. Tunc ergo diabolus sentiens dominum esurire. accessit ut temptaret. si posset eum in peccatum deicere. et ut exploraret an filius dei esset. quem sciebat quando venturum. et suam per eum peccatam amissurum. **Secundum Gregorium.** Tentaui diabolus dominum eisdem tribus modis. quibus primum hominem deiecerat. Primum hominem supauit gula in uetito pomis. vana gloria: dicens. eritis sicut dii. auaritia dicens. scientes bonum et malum. auaritia enim etiam deus scire et sublimitatis ambitum. Sic et dominum temptauit: sed victus recessit. David goliath prostrauit tribus lapidibus de torrefactis. christus diabolum tribus testimoniis de lege. **Et secundum Gregorium.** cum temptatio tribus modis fiat. scilicet suggestionem. delectationem. et consensum. dominus sola suggestionem temptatus est. quia delectatio peccati mentem eius non momordit. nec consensus eum supauit. Et ideo omnis illa temptatio foris non intus fuit. quia nihil prohibitis in semetipso tolerauit. **Elizabet.** autem omnes iste temptationes facte sunt una die vel diuersi non expressum in scripturis. Primum itaque temptauit eum de gula: dicens. Si filius dei es. si naturalis. et per primum in peccato ei equalis: dicit ut lapides isti panes fiant. Cogitabat enim intra se: dicens. si lapides in panes conuerterit: filius dei erit. si autem conuertere non poterit: homo purus apparebit. Idcirco etiam esuriendi congrue dicebat. ut panes videret. imoderato cibi appetitu accenderetur. Non solum experiri voluit an deus esset. sed etiam quia hominem allicere voluit. ut esuriens indebite delectaretur in cibo. et sic vitio gula peccaret. **Ubi dicitur.** Intendebat deus monum princeps ex mutatu lapidum in panes. videlicet peractis in deo agnosce. et in homine oblectamini cibi: patiam esuritiois illud. Sed non potuit diabolus magis decipere. Talis enim respondit. et sic se habuit. quod nec ipsum ad gulam poterat inducere. nec deitatem eius perpendere. Non enim in temptatione succubuit. sequi filium dei esse. nec negauit. nec asseruit. sed eum auctore scripture prouocit: dicens. Non in solo pane. scilicet corporali. uiuit homo et sustentatur: sed in omni uerbo quod procedit de ore dei. cum scilicet voluntatem suam per scripturas reuelat. **Ubi dicitur Augustinus.** Certissime scitote fratres carissimi. quia qualis est caro quod post multos dies non percipit cibum: talis est anima quod non assidue pascitur dei uerbo. hec Augustinus. Idcirco etiam dictum domini verificatur non solum de uita spirituali: sed etiam de corporali. sicut patet de moyse qui ieiunauit quadraginta diebus et noctibus uerbo et alloquio dei spiritualiter et corporaliter sustentatus. Quasi dicitur. Non tamen pane corporali sustentatur et uiuit homo: sed etiam spirituali pane.

scilicet ubi dei. pane operationis sancte. pane gratie. tandem victurus in eternum pane glorie. Et ideo non oportet de lapidibus panes facere. quia licet esuriamus tamen dominus per solo sermone esurientem sustentare. **Ubi dicitur.** persuasio tua temptatio est. cum mentes faciat et mihi suadet. at tamen de cibo corporis. non de cibo mentis. **Secundum Crisostomum.** De veteri testamento testimonium prouocit. atque precepit. ut siue fame siue aliquo aliud patiamur: nunquam tamen dominum relinquamus. Dominus quidem illis panes de lapidibus facere potuit. sed noluit nec decuit. et ideo non fecit. Primum ut diabolus eius diuitias latere. Secundo ut per humilitatem et sapientiam magisque per potentiam vincere nos doceret. Tercio ut ostendat fugere suaderet. Quarto ut voluntatem temptatoris preperneret. quia fas non erat dominum uoluntati eius obtemperare. et aliter temptator non uinceret nisi preperneret. Quinto ut doceret nunquam esse credendum diabolo. et nihil faciendum ad eius impium. etiam si bonum et utile est quod suggerit vel iubet. Moraliter sepe suadet diabolus ut lapis. id est durities anime. sub quadam specie discretiois conuertitur in panem. id est in delicias et molitiam: dicens. Tu filius dei es. decet te tanta austeritate et anima non indiges. Sic iezabel vineam naboth conuertit in ortum oleum. sic libanus conuertitur in chermel quod interpretatur mollis. quod fit frequenter honore festiuitatis uel causa societatis. sic iudei perierunt a pilato ne corpus ihesu maneret in cruce in die festo. Tunc diabolo ista suadenti est respondendum ut super secundum rationem domini. Et nota hic exemplo domini resistendum esse gula. nam ab ipsa inchoandum est. si cetera vitia volumus supare. Aliter enim quod gula succubuit: inbecillis reddat ad alia vitia deuincenda. **Ubi dicitur.** Nisi prius gula refrenetur: frustra per alia vitia laborat. Et ideo primo hic ponitur temptatio de gula. quia hec temptatio primo occurrit homini ab infanzia. et alie sequuntur postea. Quia ergo dominus ieiunans temptatus fuit. si tu ieiunaueris et tempteris non dicas quia ieiunij mei fructum perdis. Nam si non tibi profuit ieiunium tuum ut non temperas: tamen proficit ut a temptationibus non uicaris. **Elizabet.** autem anima a carne non vincatur. necesse est ut diabolo temptatori resistat et deo rectori seruiat. **Ubi dicitur Augustinus.** Elia: fuit caro tua anime tue. deo seruiat anima tua. debes regi ut possis regere. Sed quia diabolus sic vincit eum non potuit. cogitauit apud se: dicens sicut ait Crisostomus. Idcirco iste sanctus uidebatur. sancti autem etiam non vincuntur de uicio gula. sepe tamen vincuntur de aliquo motu uane glorie et ideo assumpsit dominus et portauit eum in sanctam ciuitatem. id est in hierusalem. que respectu aliarum (in quibus iherosolima colebantur) dicebatur sancta. quia diuino cultui deputata. propter templum et sancta sanctorum quod erat ibi. nec erat licitum in lege sacrificare alibi. Nunc autem deus sancta. propter sancta nostre receptio ibi patrat. **Secundum Crisostomum.** ex patientia non impotentia se permittit assumi. et hoc corporaliter. quia secundum glossam. uerisimile est diabolum in humana specie apparuisse. sed tamen christus sic egit ut a nemine uideretur. et secundum aliam eum in brachijs portauit. secundum alios ad manum duxit: qui sequebatur eum quasi athleta ad temptationem sponte perficiens. Considera hic benignitatem et patientiam domini. permittit enim se portari et

directari ab illa cruenta bestia. q̄ suū et omniū
amicoꝝ suoꝝ sāguinē sitiebat. **Nec** m̄p (scdm
Gre) si se ab illo p̄misit duci. qui se p̄tulit a mē
bris illi crucifigi. Et statuit ac collocavit euz
sup̄ p̄naculū tēpli ut eū d̄ vana glia tēptaret
ibi. Sciendū at̄ q̄ in tēplo erāt tres māsiōes.
P̄ia pavimētū vsq̄ ad primū tabulatū siue so
lariū. altitudis trigita cubitoꝝ. **Secūda** a pri
mo solario vsq̄ ad secūdū. trigita etiā cubitis
alta. **Tertia** vsq̄ ad tertiū solariū qd̄ erat tectū
tēpli n̄ cameratū s̄ planū. altitudis q̄dragita
cubitoꝝ. **Odibet** aut̄ solariū hēbat in circuitu
exteri vñ de ābulatoriū. et ista ābulatoria s̄m
m̄ḡm in historiis dicūt p̄nacula. sup̄ quorū
vñ xpm̄ statuit diabolus. et forte in eminēti
ri vel forte inferiori. ubi scribe et sacerdotes allo
quebant̄ ip̄m exponēdo legē dñi. Et nota s̄m
glo. q̄ in eo loco diabolus xpm̄ de vana glia tē
ptabat. in q̄ multos p̄ vana glia in cathedra
doctoꝝ d̄cepat. Et sile volēs explorare qd̄ sup̄.
tēptauit eū de vana glia: dicens. Si fili⁹ dei es
mitte te deorsū. Quasi dicēt. Virtute p̄a potes
sine piculo te mittē deorsū. et etiā p̄p̄ misteriu
angeloz tibi fuitiū et te custodiētū. Cogita
bat q̄ si p̄ aera volādo sine lesione descēderet: si
lius dei esset. suasitq̄ ut deorsū se mittēt. ut sic
cadēdo et nō se ledēdo hoies mirarent̄. et ip̄m
tāq̄ dei filiū reuererent̄. et inde occasiōē ina
nis glie assumēt. cū oīs ciuitas laudaret eū et
magnificaret. **Uere** diabolica vox. q̄ n̄ ad celi
ascensū s̄ ad descēsū puocat. et mētē hois de al
tiori ḡdu meritoꝝ p̄cipitare p̄cedit. Nō em̄ q̄s
decipit fursū ascēde mouet. s̄ in p̄ma puocat et
deorsū ruere suadet. q̄ optat oēs cadē. q̄ se sen
tit p̄ oībo cecidisse. **Diaboli** q̄ppe ē stātes deorsū
mittē. dei aut̄ iacētes fursū erigē. Dicēs aut̄
mitte te deorsū: infirmitatē suā manifestat. q̄
nemini p̄t nocē nisi ip̄e deorsū se mittat. Nam
ipse q̄ omēs deorsū cadere desiderat. psuadere
quidem p̄t. p̄cipitare nō p̄t. **Uñ Cris.** Nō dixit
mitto. ne vim facē videat̄: s̄ mitte deorsū dixit
ut oñderet q̄ vnusquisq̄ n̄m libertate arbitrij
et volūtatis sue culpa cabit in mortē. Illi⁹ est
quidē suadē: s̄ n̄m ē psuasionēs ei⁹ p̄ legis ob
seruatiā supare. Et q̄ xpc sup̄ vsus ē auctē.
iō et ip̄e auctem assumit scripture. et hoc nō ut
ōtutes p̄struat et doceat: s̄ ut errores ingerat
et fallat. **Uñ** subiūgit. Scriptū ē em̄ de te sc̄z in
psalmo. q̄ angelis suis mādauit de te. ut p̄suet
te a nocumēto. et in manib⁹ tollēt te d̄ducēdo. ne
forte offēdas ad lapidē pedē tuū: malū incurrē
do. Manus angeloz d̄r h̄ p̄as eoꝝ duplex. sc̄z
p̄as fuādi a malo. et pmouēdi ad bonū. ita q̄
p̄ma ē sinistra secūda dext̄. Auct̄s hec n̄ est ad
p̄positū. q̄ (s̄m **Diero**) n̄ intelligit̄ d̄ xpo capite
s̄ de mēbris. i. q̄libet iusto. Xpc em̄ nō portat
manib⁹ angeloz. sed ip̄e oībo v̄tutis sue portat
āgelos et oēm creaturā. nec indiget āgeloz auri
lio q̄ maior ē āgelis. Est ḡ auct̄s illa s̄m glofā
sic exponēda. q̄ āgelis suis āmistratoꝝ sp̄iri
tibo de⁹ mādauit de te viro iusto. q̄cunq̄ sis. ut

tollāt te. i. maībo suis. i. auxilijs suis sustollāt et
ita custodiāt te. ne offēdas pedē. i. mētē v̄l affe
ctū mētis. ad lapidē. i. ad aliqd̄ offēdiculū p̄c̄i.
lapis ei⁹ d̄r q̄i ledēs pedē. **Uñ** oīs p̄c̄i et ruine oc
casio ad quā p̄t offēdi affect⁹ mētis: noīe lapi
dis intelligit̄. Est ḡ s̄sus q̄ āgel⁹ mādauit de⁹ ut
custodiāt hoies iustū a p̄c̄is. Nō q̄ bon⁹ hō p̄si
tēs d̄ custodia āgeloz. d̄beat se p̄cipitō exponē
ad suggestiōē d̄monū. Ex q̄ loco et illd̄ p̄ḡscit̄
q̄ ad custodiēdū sc̄foꝝ vitā āgeli deputat̄. Ma
le ḡ inf̄ptat̄ diabol⁹ sc̄pturā. et intellectū ei⁹ p̄uer
tit. et sic inptinentē allegauit. **Uñ** allegauit in
cōpletē. q̄ etsi esset de xpo. etiā illud qd̄ sequi
debuerat memisse. s̄. sup̄ aspidē et basiliscū ābu
labis. et p̄culabis leonē et draconē. Ip̄e em̄ dia
bolus ē aspis et basiliscus. ip̄e leo et draco. quez
in tēptatōnib⁹ xpc p̄culcauit. **Uñ** p̄tem scriptu
re q̄p̄ se facit: tāq̄ sup̄bus inducit. p̄tem v̄o q̄ p̄
se ē tāq̄ astut⁹ d̄mittit. Nā de angeloz auxilio
q̄i ad infirmū loquit̄. de sui p̄culcatōe q̄i tergī
uersatoꝝ tacet. Sed et hic auct̄ scripture ad
uersari⁹ deūciē. et sua intentiōe frustrat̄. **Scdm**
Diero. In oībo his tēptatōib⁹ diabol⁹ hoc agit.
ut intelligat si fili⁹ dei sit. **S̄z** dñs r̄nsionem sic
tēperat. ut eū ābiguūz relinq̄t. **Uñ** r̄ndens: ait
illi. Scriptū ē et dictū. s̄. cuilibet hoī. n̄ tēptabis
dñm deū tuūz. s̄. q̄diu aliē euadere poteris. ego
aut̄ hō sū. et aliē possū descēde q̄ p̄ iactatiā me
p̄cipitare. et iō nolo deūz tēptare. Multiplicē
aut̄ q̄s tēptat deū. s̄. indebite explorādo dei po
tentiā. vel indebite expiēdo ei⁹ volūtatē. vel
indebite iquirēdo eius sapiām. vel indebite ex
periēdo qd̄ poscit apud deū. **S̄z** hec sūt vitāda.
q̄diu hō habz ex hūana rōne et facultate aliqd̄
qd̄ faciat. **Uñ** hic ē argumētū. q̄ q̄ncūq̄ homo
habet aliqd̄ qd̄ p̄t facere s̄m viāz hūane rōnis
vel p̄siliij vel auxiliij ad euadendū piculū. n̄ de
bet illud obmittē querēdo diuinū expimentū.
q̄ s̄m **Aug.** Si piculū quātū cauēri p̄t nō ca
ueret. magis tēptaret deū q̄ in deū speraret.
Uñ q̄uis de⁹ oīa possit: discipulis tñ suis ait.
Si vos p̄secuti fuerit in ciuitate vna: fugite i
aliā. Et ip̄e itē fugit et latuit. Et p̄ hoc p̄batio
ferri cadētis et monomachie. i. duelli tāq̄ illici
ta p̄hibent̄ in iure. Si v̄o deficit hūana rō et p̄
uidētia. et hō n̄ habz aliud qd̄ faciat: tūc secure
ad dei potētā se p̄uertat. et sue p̄uidētie p̄mit
tat. n̄ tēptādo: s̄ deuote p̄fittēdo. q̄ sic n̄ ē dicē
da tēptatō. **S̄z** q̄ xpc adhuc hēbat qd̄ faceret.
q̄ boni erāt ibi ḡdus p̄ q̄s de p̄naculo descēde
poterat. iō diabolo sic r̄ndebat. **Uñ Cris.** Ni
hil mot⁹. nihil indigētus: s̄ cū multa modestia
scripturazū ei rursus voce r̄ndet. nos vtiq̄ do
cēs. q̄ diabolū p̄ patiām atq̄ toleratiā n̄ p̄ siḡ
supari. nihilq̄ ad oñtatōem n̄m. atq̄ ad amo
rē facere gl̄andi. Et itē. Aspice aut̄ quomō
nō turbatus ē dñs. imo de scripturis humili
me cū iniquo disceptat. et p̄formeris xpo p̄pos
se. Nouit diabolus arma xpi quib⁹ succubuit.
Ex māsuetudine eū cepit. ex humilitate d̄uicē
Tu q̄s cū videris hominem effectum diabolum

et tibi obuiantē: eo mō deuincas. **Doceas** autē mā tuā formare os p̄decens ori xp̄i. Sicut em̄ cū romanus forsitā residet iudex. nō exaudiet r̄sum ignorātis eo mō loqui. sic 7 xp̄c nisi suo mō loq̄ris. nō exaudiet te. nec vocabit te. **Dec Cris.** Moraliē multos d̄yabol⁹ eleuat in altuz. ut facilius ab ḡuiozē trahat casū. sicut cornix nucē eleuat ut ab alto deijtēdo frāgat. sic 7 pugil locū a terra subleuat ut p̄sternat. Multi ei ducunt in altū p̄latōis 7 deijtunt ibi. qui in valle simplicis stat⁹ fuerāt securi. In mōtib⁹ ei gelboe ceciderūt fortes isrl̄. **Uñ fm Aug.** quāto q̄s in loco supiori. tāto in piculo maiori versat⁹. **Et fm Cris.** Prelatos subuertit elatio. iō ad talem locū dñs se assumi p̄misit. nec tñ ibi d̄yabolo p̄sensit. ut in talib⁹ locis positi diabol⁹ resisterēt. **Sup** pinnaculū templi etiā d̄yabolus hoīez statuit. quo se ceteris meliorē estimet. et p̄ falsā hūilitatē deorsum se mittat. **Ex tūc ḡ fm Bern.** Quia dñs nihil ostendit diuinitatis. arbitratus hostis eum esse hominem. **Temptauit** eū tertio ut hominem. **Exinde** em̄ assumens eū: reportauit em̄ eum in montem valde excellū secūdo miliario a quarētena versus galileā. ut scz locus p̄gurat tēptatōni. ut sicut in de fto ubi ē esuries: tēptauit d̄ gula. **sup** pinnaculū ubi cathedra ē doctoz de vana glia sic in mōte ubi videt⁹ hec t̄palia: tēptat d̄ auaritia. **Et** oñbit ei oīa regna mūdi. n̄ ea q̄ nesciebat indicādo. **fm Cris.** ostendit ei ac si aliq̄s in loco excelso positus: manū extēderet: dicēs **Ecce** ex illa p̄te est affrica. ex illa palestina. ex illa grecia. ex illa ytalīa 7 huiusmōi. **Uel** ostēdit. i. exposuit et enarrauit ei in momēto et in breuib⁹. oīa regna mūdi. i. oīm regnoz pompā et glīam ac magnitudinē. vel oīa p̄cupisibilia in mūdo. sicut sūt diuitie. delitie. 7 honores. ut q̄i spetiosa et delectabilia suaderet. et vel sic euz sibi subijceret. **Momētū** ē decima pars pūcti. vel q̄dragesima pars hore. pūctus em̄ q̄rta pars hore ē. p̄ hoc ḡ significat breuitas vel trāsitus bonoz t̄paliū mōib⁹. **Uñ Amb.** Bene atq̄ in momēto t̄pis secularia 7 terrena mōstrant⁹. nō em̄ tā cōspectus celeritas indicat⁹. q̄ caduce fragilitas p̄tatis exp̄mīt. In momēto em̄ cū cta illa p̄tereūt. 7 sepe honor seculi abit anteq̄ venerit. **Et temptauit** eū de auaritia dñm oīm ex arrogātia et iactātia: p̄mittens mēdaciē q̄ dare nō poterat: et dicēs. **Dec** oīa tibi dabo et te regē faciā. si catēs tanq̄ inferior adoraueris me. tanq̄ supiorē. qd̄ vere esset cadere 7 diabol⁹ se subijcē. **Uñ Cris.** Nihil em̄ sic d̄yabolo hominē subijci facit. ut inhiare opib⁹ ac habendū amore supari. **Et itēp.** Regna mūdi p̄mittit illi q̄ regna celoz credentib⁹ p̄pauit. Glīam seculi polliceē ei qui dñs ē glie celestis. Spōdet se vniuersa dare. q̄ nihil habet: ei qui oīa possidz. **Ab** eo se iubet adorari in terra. quem angeli 7 archāgeli adorāt in celo. **Dec Cris.** **Ubi 7 glo.** **Ecce** antiq̄ d̄yaboli supbia. Sicut em̄ in p̄ncipio voluit se silem deo facere. ita nūc volebat

diuinū cultū sibi usurpare. **Et** est hic notandū. q̄ si p̄sideremus p̄ncipiū huius tēptatōis. tūc tēptatio ē auaritie. si finē. tēptatio ē ydolatrie et bñ iūgī. q̄ auaritia ē ydoloꝝ fuitus. **Cōsūterandū** etiā q̄ glia mūdi que cū mūdo p̄tura ē: in mōte et in supcilio demōstrat⁹. 7 diabolus hoīem ducere ad montē nitit⁹. ut corruat et ei subijtiat⁹: suadens ut fuiat ei. negligēs iusticiā dei. a cuius fuitio libet nos xp̄c p̄ nob tēptat⁹ et passus. **Dñs** autē ad cāpestria et hūilia descēdit ut diabolū hūilitate suparet. Nec intuebat⁹ sibi oñsa oculo p̄cupie sicut nos. s̄ sicut medicī sine lesione vident morbos. **Cum** ḡ volueris fieri magnus 7 altus. 7 ante oculos mētis ista p̄ponis: scito q̄ d̄yabol⁹ tibi regna mūdi oñbit q̄ si p̄sequi volueris. necesse ē ut p̄cides diabolū adores. q̄ adoraturus diabolū ante corruit 7 nunq̄ sine casu d̄yabolus adorat⁹. **Uñ Amb.** **Habet** ei ambitio domesticū piculū. et ut dñef alijs: prius fuit et curus obsequio. ut honore donec. et duz vult esse sublimior: fit remissior. **Oīs** quidē p̄as et ordinatō p̄fatū a deo est: s̄ a malo p̄tatis ambitio. **Nec** ē p̄as mala: s̄ is qui male vtit⁹ p̄ate. **Docemur** ḡ ambitōem despice. eoq̄ d̄yabolice subiacet p̄tati. **Dec Ambro.** **S̄** hic homicida ille succubuit. 7 dñs et victor auct⁹ diuina p̄minatus eū abiecit. et abscedere iussit: dicēs. **Elate** et recede a me. s̄ in ignē eternū sathana: qui veritati 7 hoīm salutī aduersaris. In q̄ (ut ait **Cris**) finē tēptādī diabol⁹ ponit. ne p̄grebiat⁹ ulterius tēptas. **Cōtinuo** em̄ illū in fugā vertit. neq̄ alijs iā eū per semetip̄m tēptatōnib⁹ appetit. **Ubi** etiā doce mur p̄pas iniurias portare. s̄ nullo mō dei iniurias tolerare. **Uñ Cris.** Xpc cū passus fuisset tēptatōis iniuriā. dicēte sibi d̄yabolo. si fili⁹ dei es mitte te deorsū: nō ē turbat⁹. nec diabolū sc̄repauit. Nūc autē qñ d̄yabol⁹ dei sibi usurpauit honore: dicens. hec oīa tibi dabo si catens adoraueris me: exaspatus ē. et repulit euz: dicēs. **Elate** sathana: ut nos illius discam⁹ exem̄plo. n̄ as quidē iniurias magnimicē sustinere. dei autē iniurias neq̄ vsq̄ ad audituz sufferre. qm̄ in p̄p̄is iniurijs eē quēpiā patientē: laudabile ē. iniurias autē dei dissilare nimis īp̄ium ē. **Ubi et Hiero.** Nō ut pleriq̄ putāt: eadē sathanas ut apls petr⁹ sn̄ia p̄temnat⁹. petro em̄ dī. vade retro me sathana. i. seq̄re me. q̄ p̄trari⁹ es volūtati mee. hic vō audit vad sathana. 7 n̄ dī ei retro me. ut subaudiat⁹. **Elate** in ignē eternū q̄ patus ē tibi 7 angelis tuis. **Deiñ** dñs subiungit. **Scriptū** ē oīm hoī. **Dñm** oīm. s̄ p̄ potētā. deū scz p̄ creatōnem. tuū scz q̄ debet esse tuus p̄ cultū spālem. adorab⁹ interius fide. spe. 7 caritate. et illi soli fuitus exterius fuitute latric. **Et** p̄ hoc fm **Aug.** Nō excludit⁹ fuitus d̄bita dñs t̄paliū. **Et fm Bedā.** iubemur hic soli deo fuitute latric. q̄ soli diuinitatis cultui debetur. vñ 7 hi qui hāc ydolis impendūt: ydolatre nūcupant⁹. s̄ ab aplo iubemur p̄ caritatē inuicem fuitute fuitute dulie. que cōmūis ē. siue deo

siue homini. siue cuilibet rerum nature. Itaque
(ut ait **Deba**) dicens dyabolus saluatori. si pce-
des adoraueris me. et nio audiuit. qd ipe magis
adorare eu debeat deus et dnm suu. Quasi sibi
diceret. No ego te. sz tu me debes ut deu adora-
re. Sz adorato diaboli subiectois e. n deuotiois
Ex supdicto ordine temptatois patz. qd diabo-
lus incipit a leuiozibz et pcedit ad gura. deinde
ad gura. et tandem ad guraissima. Incepit em a
temptatone leui. qm temptauit eu de gula. qd tempta-
tio leuis est: maxime tpe famis. et finalit post
alias puenit ad guraissima. qm temptauit eu de
ybolatria. Elicit aut xpc ipas temptatoes. eis in
suis pncipijs obuiato. Na mox cu diabolus tem-
ptatoes inferebat: xpc eas repellebat. Sic et
ho mox ut diaboli temptatoes senserit: eas i suo
initio debz repellere. Na (ut dicit **Diero**) Lubri-
cus e serpes antiquus. et nisi capite teneat: totus
stati illabi. Dabz em serpes infernalis caput
scz mala suggestione. bz corpus. s. psumu. ha-
bet cauda. s. opia psumatorem. Ebi aut poit ca-
put suggestiois: statim ponit co: p psumu. et ubi
ponit corpus psumu: statim ponit cauda opia. et
io in suo capite. i. in sua suggestione e pteren-
dus. et tuc nocet si poterit. nec qtu ad corpus.
nec qtu ad cauda. qd apud capite suggestio-
nis: tota e pfracta vis serpētis infernalis. Et
psumata. i. supata omi temptatōe ad qua exple-
da dñs venerat. lucifer n inuenies qd ager. au-
dito dei noie reliquit eu. que tñ nuq tenuit. qz
supat a temptatōe cessauit. et recessit ab eo taq
victus et pfusus. usq ad tps. postea em nō tñ
dolo temptaturus. sz apte p iudeos eu et in se et
in mēbris suis ipugnatur abuenit. qz appropi-
quante tpe passionis. psecutōem ei p pncipes sa-
cerdotu suscitauit. nō p seipm solu: sz p alios
ac p organa et instrumta sua ppria cepit eu im-
pugnare: putās eu mortis timore desicere. Scdm
Ez. dyabolus n qd obediēs pcepto: recessit. sz
diuinitas xpi et spūssactus q erat in eo. excus-
sit in diabolū. qd quidez ad nrām pficit psola-
tione. qz n tādū hoies dei dyabolus temptat qdū
vult: sz qdū xpc pmittit. et si eu pmittat pau-
lisper temptare ad nrāz utilitatē. tñ repellit ppe-
nrām infirmitatē. qz nō patit nos temptari vl-
traq possumus sustine. En **Aug.** Si tantum
posset nocē dyabolus quatū vult. aliqs iustoz
nō remanēt. Tribo aut pmissio pgressioibz in
quibz adhuc exerceat militia xpiana: ois tempta-
tio dñi psumpta in suis radicibz et supata. qz in
gula. supbia. auaritia. ex qbz temptatō orit: oia
vitia sibi pfederata sūt pempta. In his ei tribo
e oim materia delictoz. qz semia in ipa origi-
ne sūt cauēda. qz iohē attestat omē qd in mū-
do e: pcupia carnis e. et pcupia oculo. et sup-
bia vite. Cui triplici hostis telo. totidem arma
defensionis. s. scutu triangulū opponē debem. ut
ieiunio pcupiam carnis. orōne supbiā. elemo-
sina auaritiā repellam. Sicut aut ille hostis
antiquus a dño usq ad tps recessit. et tpe passio-
nis rebies. nō in dolo sz apte eu impuguit. sic

et nos aliqui temptare intermittit. et qm in tem-
tatione n pualet: a nob usq ad aliud tps recedit
ut qd securos inuenies repete rebies. facili in-
opinat irrupat. Instruimur g hic ad caute-
lā. qz licz aliquā temptatōem supemus. semp tñ
diabolū ad pugna patū inuenim. Tpe bo pas-
sionis oino victus dyabolus religatus e in infer-
nū. in diebz antixpi soluēdus. fm apocalipf io
hānis. En **Aug.** inuit. qd iste temptator fuerit lu-
cifer pimus angelus. ille supior. qui pmū hoiem
supauerat. Eredendus e aut ipe dyabolus hois
formā ad horā assūpsisse. in qua dñm circūdu-
cere et ei colloqui posset. Et notādū q ordo
temptatōnū xpi. sic fm matheū positus fuit fm
ordinē temptatōnum ade q fuit iste. In quacūq
die comederitis. ecce gula. eritis sicut di. ecce
ianis glia. sciētes bonū et malū. ecce auaritia
q nō est tñ pecunie. sz et sublimitatis et scie. cū
sup modū ambi. Scdm bo **Aug.** Certū nob
n est q fuerit secūda et que tertia. Sz duo euā-
geliste varie narrāt. p ratio affigri. qz vna tem-
ptatio est de cupiditate pnciplr. alia de elatōe.
et frequēter ptingit. qz unū vitū ex alio nasci-
tur et ecōuerso. ideo matheus pponit vnā Lu-
cas bo aliā. En **Remigius.** Ob hoc euāgelista
rū hanc iste. illā bo ille pmittit. qz ianis gloria
et auaritia adinuicē se gignūt. Xpc bo dyabo-
lū in temptatōne gule supauit et hoc quondā
in ydolo belis et draconis pfigurauit. In babi-
lone em ydolū belis p deo colebat qd multū co-
medere et bibere dicebat. qd daniel destruxit et
sacerdotes eius interemit. Ibi etia in spelūca
draco latitabat. quem gens tanq deū estima-
bat. cui sacerdos statutis horis cibū offerebat
Daniel aut massā de pice et adipe et pilis pfecit
et in os draconis iniecit. Quā cū pmedit: statim
est eruptus. et sic uterq deuorator et gulosus p
danielē e destructus. et io daniel xpm desiguit. q
temptatōem gule supauit. Xpc etia supauit dia-
bolū in temptatōne supbie. et hoc pfiguratū fuit
oli in dauid et nece golys. Solys supbissime o
fortitudie sua se iactauit. quē dō cū funda ad
terrā deiecit. et pprio gladio infecit. Solys gi-
gas figurā supbi tenet luciferi. dō aut pastor q
hūc pstrauit: xpc e. q in temptatōe supbie hūilif
triūphauit. Tertio xpc dyabolū i temptatōe auar-
ritie supauit. qd et dō in nece leonis et vrsi pfi-
gurauit: leo et vrsus auaritiā figurabāt. qz au-
ferēdo sibi ouē eam ppetrabāt. Dauid aut ouē
suā eripiēs: raptoris infecit. et xpc supata tem-
ptatōne auaritie: sathanā a se reiecit. Abie-
cto aut sathana accesserūt āgeli et tanq victori
mistrabāt ei. sic q virilif pugnādo p dyabolum
triūphauerit: ministerio et pfortio angeloz di-
gnus erit. De temptatōnū bo suggestioibz sic
dicit **Crifo.** Nunc breuiter pstringamus qd si-
gnificēt xpi temptatōes. Ieiuniū e abstinentia
rei male. Qñ bo quis inflat fuerit qsi factus:
ductus est qsi sup tectū. Et hec temptatio sequit
primā. qm victoria temptatōnis gliaem opat
et fit causa iactatōis. Fuge exaltatōem cordis.

et non patieris ruinā. Ascensio autē motus ē processio ab altitudine diuitiarum et glorie huius mundi. quod si superbia cordis descendit. Et autē dicit **Bern.** quod quarta temptatio dicitur de domino non legitur: igitur scripturam quod dicitur. quod temptatio est vita hominis super terram. Aplos quod dicitur eum fuisse temptatum per omnia per similitudinem absque peccato. Voluit autē Christus temptari plene ex causa. Prima est secundum **Greg.** ut per suam temptationem nos a nostris liberaret. sicut per suam mortem nos a nostra liberauit. Secunda est secundum **Idyla.** ut cautos nos faceret. ne scilicet aliquis quātūcūque sanctus presumat de se quasi de temptationibus sit immunis. Et ideo per baptismum et accepto spiritu sancto temptari voluit. ut ostenderet quod sanctificationis maior pugna incumberet. Tertia est secundum **Aug.** ut nobis exemplum pugnantis daret. et per hoc nos instrueret. et ut esset mediator non solum per adiutorium sed etiam per exemplum. Quarta est secundum **Criso.** ut nos adaret. ut scilicet nemo turbetur de temptationibus propter spem irruentibus dum etiam Christum videt subditi temptationibus. Quinta est secundum **Leonem** ut dyabolus vinceret. et vincendo eius virtutem et audaciam recipet. Sexta est secundum **Aplos.** ut temptatis melius misereri et pati sciret. et nobis de sua misericordia spem faceret. quod homo temptatus facilius misereatur et patiatur temptationis. Item temptari voluit ut temptationis consolationem daret. fuit enim temptatus statim quando fuit baptizatus. quando a patre filius est appellatus. quando spiritus sanctus in specie colūbe super eum mansit. quando celus sibi aptum fuit. quando quadraginta diebus et noctibus ieiunauit. ut per hoc deus intelligi. quod si aliquis temptatus non propter hoc est minus a peccato mundatus. non est minus dei filius dignus. non est minus spiritu sancto plenus. non est minus celo dignus. non est minus in patria sua deo acceptus. Igitur quod dominus sic fuit pertractatus et temptatus: non miremur si nos temptamur. et quod in omnibus vicibus nitamur et nos eius adiutorio ut vincamus. Nec in aliquo virtute nostra perfidamus: sed totam spem et fiduciam in adiutorio altissimi ponamus. Et sicut ubique dominus aduersarius suus. non virtute potentie sed auctoritate scripture prouincit: dicens. scriptum est. quod humilitate non potentia eum vincet. et sue patientie nobis exemplum prebere volebat. sic et nos quotiens a propriis hominibus aliquid patimur: ad doctrinam potius quam ad vindictam excitemur. et aduersarios nostros humilitate et patientia magisque superbia et potentia vincamus. Attende itaque ex predictis documentum. quod dominus in omnibus temptationibus suis usus est auctoritatibus sacre scripture. ad nos informandum. Attende quod ille respondit. et quando talis temptatio adueniret: dicit illud et tu. semper videlicet respondendo per scripturam. sic ipse fecit. Et si temptat te appetitu hominum debemus respondere. scriptum est. Quid superbis terra et cinis. Omnis potentatus brevis est vita. Si temptat te appetitu diuitiarum. respondeamus. Scriptum est. Nihil intulimus in hoc mundum. nec auferre quod possumus. Et nudus egressus sum de vtero matris mee. et nudus reuertar illuc. Si temptat te appetitu deliciarum carnalium: respondeamus. Scriptum est. Caro et sanguis regnum dei non possidebunt. Et secundum **glossam.** per carnem et sanguinem: ventrem et libidinem. id est opera carnalia designat. Et ita de alijs quibuscumque vitijs

impugnamur: semper utamur clipeo sacre scripture ad defensionem nostram contra illud vitium. De primis factis sic dicit **Anselmus.** De baptismo in deserto in spiritu fortitudinis ingressus es. ut vite solitarie in te non desesset exemplum. Solitudinem et ieiunium. diebus. famis acerbitate. temptamenta illusoria spiritus equanimiter tollerasti. ut omnia hec nobis tollerabilia efficerent. Et iterum. Et in dilectissimis istis solitudinis tibi secreta dicitur. et sanctificauit ibi ieiunium. ibi subeundum docens cum callido hoste conflictum. Dec tibi facta. per te facta. et quod non modo facta sunt diligenter attendens. dilige eum a quo facta sunt. **Dec Anselmus.** Eya nunc Christi discipule. cum pio magistro solitudinis secreta perquire. ut solitudo feracius effectus. archana silentij orationis deuote. diuturni ieiunij. trine conflictationis cum callido hoste imitator fias et princeps. et in omni temptationis discrimine ad ipsum discas bene recurrere: pro quo non habemus potestatem quod non possit pati infirmitatibus nostris: temptatum per omnia per similitudinem absque peccato. Nec time debet temptationes. aut dubitare in eis. quod quod diligenter sepe castigat. et multe tribulationes non quandoque sed iustorum. ut cum probati fuerint: coronam vite accipiant. Unde **Ambrosius.** Docet igitur te scriptura diuina. non solum per carnem et sanguinem. sed etiam per insidias spirituales esse certamen. Corona proposita est: subeunda certamina sunt. Nemo potest nisi vicerit coronari. nec autem vincere nisi an certauerit. Ipsi quod corone maior est fructus. ubi maior est labor. Et ideo temptationem nunquam time debemus. Est enim causa victoria materia triumphorum. Non timeamus temptationes. sed magis in temptationibus gloriemur: dicens. Eum infirmamur tunc potentes sumus. Tunc enim necesse est corona iusticie. Tolle martirium certamina: tulisti coronas. Tolle cruciatum. tulisti beatitudines. Non debemus igitur temptationes seculi per malis time. quod bona premia propanit: sed magis rogare temptationem pro diuitiis humane. ut eas temptationes subeamus. quod ferre possumus. **Dec Ambrosius.** An prosperus ad magnam utilitatem solidum refuata est materia certaminum. ut non superbiat scititas. quod diu hostium incursum sentit infirmitas. Acceptat autem dyabolus spiritualiter sex modis. in bonis per elationem. in malis per desolationem. in ocio per luxuriam. in negotijs perurbationem. in iusticia per crudelitatem. in misericordia per adulationem. Et quousque multis modis temptet. quatuor tamen modis spiritualiter decipit et fallit. Primo suadendo bonum propter malum. ut cum homini instabili suadetur religiosus ingressus propter hoc ut appostatus postmodum. Secundo suadendo malum sub specie boni. ut piurare per rebus aliter per suadetur. Tercio dissuadendo bonum tanquam nocuum. ut cum dissuadet bono viro religiosus ingressus ne de hoc penitet at. et egrediens: profudat. vel quando dissuadet alicui orationem vel elemosinam ne per hoc incurrat vanam gloriam. Quarto dissuadendo malum ut per adducat. ut quando dissuadet impudentiam victus et fons. ut in non discretam abstinentiam quod per est: inducat. Multa ergo sollicitudine precauedum est omnino. ne dyabolus capiat insidias. et ei involuantur laquei. quod ubi quod preedit modis varijs. Et secundum **leo.** pa. Non desinit hostis antiquus transfigurans se in angelum lucis: deceptum non laqueos ubique preedit. Nouit cui abbebeat est?

cupiditas. cui illecebras gule igerat. cui appo-
nat incitamenta luxurie. cui infundat viri inuidie.
Nouit quē meore p̄turbet. quē gaudio fallat.
quē metu opprimat. quē admiratōe seducat. **O**ēs
discutit p̄suetudinē. vtilat curas. scrutat affe-
ctus. **E**t ibi q̄rit cās nocēdi. ubi quēq̄ studiosi
viterit occupari. **Hec leo.** Sollicitus ē q̄libz vi-
gilz. q̄ nullus sine tēptatōe ē. **En beatus.** Hoc p̄mo
nitus vos eē volo. q̄ nō i corpore uiuē poterit
sine tēptatōe. q̄ ab una liberat: statim expectat
aliā. q̄ sic petat ab ea liberari. ut nouerit aliā
ptinē eē vcturā. **S**epi ei fit. ut vnā dñs patia-
tur diuitiū imorari. ne alia possit accedere. aut
ab vna citi libet ut alia possit exercē. **hec beatus.**

Victoria itaq; sc̄a et tēptatore victo p̄ p̄fusi-
one fcedēte. venerit et f̄dierit āgeli ut f̄uictes et
subiecti sibi. ad obsequiū pati. et accedētes mī-
strabāt ei. sic vero dñs p̄p̄rii sui volūtate ei iplē-
tes. q̄ p̄cipiēte dñs ad t̄ps recesserāt. agonē ei
p̄cul aspicientes. ut diuitas ei diabolū magis
latet. et ut pueniēti locū tēptādi h̄ret. ne forte
vidēs circa eū āgelos ad eū n̄ appropinquet. **E**t
ut victoria xpi excellētior apparēt ex hoc qd̄ so-
lū ipm̄ deuicēt. et ne eorū p̄sidio eguisse vlt̄ vicisse
videat. **P**recedit tēptatō ut victoria seq̄t. p̄ vi-
ctoriā statim f̄uict āgeli. ut victoris dignitas cō-
p̄bet. **E**x hoc ei diuitas xpi apparz et fit maīse-
sta. q̄ nulla natura ē sup āgelicā nisi diuina. **E**t
fm̄ **Gre.** ex hac re vni p̄sone v̄q; natura oñdi-
tur. q̄ q̄ hō ē quē diabolus tēptat et idē p̄e de ē cui
ab āgelis mīstrat. **Hec at mīstratō tripl̄r p̄t**
accipi. **P**riō de corpali subuēte ut sit s̄sus. mī-
strabāt. i. esuriēt in cibo subueiebāt. **S**ecūdo
de adoratōe. ut sit s̄sus. mīstrabāt. i. ipm̄ tanq̄
deū supplicie adorabāt. **T**ertō de p̄gulatione et
laudatōe. ut sit s̄sus. mīstrabāt id est sibi
pugnati et vincenti p̄gaudebāt. et eum lauda-
bant. **D**e hac victoria dñi et ministerio ange-
lorū. sic dicit **Anselmus.** Quadraginta dierum
p̄pleto ieiunio diabolū cū suis tēptamētis su-
perās: āgelico ē misterio gl̄ificat. et oēs nos
toto vitē p̄ntis t̄pe delectatōes rep̄ tpaliū decli-
nādo. mūdū cū suo p̄ncipe pedibz n̄ris subster-
nē. et sic āgelicis p̄sidijs p̄muniri. **En et Bern.**
Deīn tēptatōibz supatis. et tēptatore fugato.
acceserunt āgeli et mīstrabāt ei. **E**t tu q̄ si vis
h̄re misterii āgelorū: fuge p̄solatōnes seculi. et
tēptatōibz resiste diaboli. **R**enuat cōsolari aīa
tua i alijs. si vis in dei mēoria delectari. **En etiā**
Criso. Q̄diu em̄ fuit in p̄flictu positus. nequaq̄
āglōs apparē p̄misit. ne. s. an victoriā supandū
fugaret. **P**ostq̄ vō illū p̄ cūcta deuicit. et victū
fugē p̄cepit. tūc āgeli p̄seq̄nter apparent. ut tu
discas q̄ te q̄ post p̄fectā de diabolo victoriā.
angeli rep̄te suscipiēt plaudentes tibi. et q̄ sti-
patoy more ubiq; comitātes et in oībz honorā-
tes. **S**ic utiq; et lazary post fornacē paup̄tatis
ac famis totū p̄fus āgustie suscipiētes ad re-
quē ptulerūt. **E**t itē. **A**ngeli agonē xpi p̄cul
aspiciēbāt. ne videre eorū p̄sidio deuicisse. et vi-
ctoriā sc̄a accesserit et mīstrabāt ei. **S**z qd̄ mī-

strabāt scriptura n̄ exp̄mit. s̄z satis credibile ē
q̄ mīstrabāt ei aliqd̄ p̄mestibile ut f̄ui et mīstrā-
q̄ legi esurisse. et hoc n̄ p̄p̄e necessitatē ip̄otētie
xpi ei mīstrabāt. s̄z ad reuerētiā exhibēdā p̄p̄e
honorificētiā p̄fatis. n̄ em̄ dñs q̄ adinuāt. s̄z q̄
mīstrāt. **hec Cris.** **D**ic diligētē atq̄ de et p̄spi-
ce dñm p̄medētē solū circūstātibz āgelis. et p̄si-
dera bñ oīa. q̄ pulc̄ sūt valde et deuota. **E**t q̄ro
quid āgeli mīstrabāt. ut post tālongū ieiuniū
p̄meteret. **D**e hoc em̄ scriptura n̄ loquit. **P**os-
sumus aut victoriosū prādiū sicut volum⁹ or-
dinare. **E**t quidē si ei potētiā p̄siderem⁹: pote-
rat res q̄s vellet creare. et p̄ sue volūtatis arbi-
trio creatas h̄re. **S**z n̄ inuenim⁹ q̄ hac potētiā
p̄ se vel discipulis suis usus fuerit. **P**riō turb̄ vō
usus fuit. q̄s duabo vicibz in mltitudie magna
de panibz paucis p̄auit. **D**e discipulis aut legi-
m⁹. q̄ eo p̄nte vellebāt spicas p̄p̄e famē et p̄me-
debāt. **S**ilr cū fatigat⁹ ex itinē sedebat sup pu-
tēū. loquēs cū samaritana. nō dñs q̄ creauerit
cibos: s̄z q̄ miserit discipulos in ciuitatē ad q̄rē-
dū eos. **N**ec ē verisile q̄ p̄ miraculū sibi p̄uide-
ret. q̄ miracula ad aliorū edificatōez. et i p̄ntia
pluriū faciebat. **S**z hic n̄ erat aliq̄ nisi angeli.
Qui q̄ circa hoc meditabimur. **I**n mōte nāq;
illo n̄ erat h̄itatō hoīm et cibi pati. **S**z an alu-
bi p̄ata cibaria portauerit ei āgeli sicut p̄igit
danieli. **C**ū em̄ abacuch p̄p̄a pulmētū messorū
bus suis parasset: portauit eū āgelus dñi p̄ ca-
pillis de iudea in babilonē ad danielē. ut p̄me-
teret. et postea in monitō eū r̄portauit. **I**mmo-
remur q̄ hic. et hūc modū assumam⁹. et cū dñs
ihu in suo prādio iocūdemur. sentiatq; mī sua
excellētissima de hac eadē locūbitate atq; victo-
ria. **P**ie itaq; et deuote sic meditēmur. **P**ergūt
duo ex āgelis dñs ānuēte. et in monitō fuerūt
corā m̄re. ac eā reuerentē salutantes de filiis sui
statu sibi narrant. et modicū pulmētū qd̄ sibi
et ioseph pauerat. ac panē cū alijs oportunis:
reportāt. **R**euerli q̄ parāt in plana t̄ra. et m̄se
b̄ndictōem solēniē pagūt. **C**ōspice hic eū bñ in
singulis q̄ agit. et q̄ f̄iūt. **S**edet in t̄ra p̄positē.
et p̄medit sobrie. **C**ircūstāt āgeli mīstrātes dñs
suo. et p̄m̄nū cātāt de cāticis sp̄s ac iocūbāt. et
biē festū agūt cū eo. **S**z (si dici liceat) p̄mixtū
ē hoc festū p̄passione p̄maxima: p̄p̄e quā et nos
plorare debem⁹. **C**ōspiciūt em̄ eū reuerentē. et
p̄siderātes deū ac dñm suū et totius mūdi crea-
torē. qui dat escā oīi carni sic hūiliatū. et sustē-
tatōe cibi corpali indigentē. et p̄medētē sicut
ceteros de p̄plo: mouentē p̄passione sup eo. **E**t
credo. q̄ si corde affectuoso in hoc statu eū re-
spiceres. et eū aliq̄lī diligeres: ex valida p̄pas-
sione plorares. **T**andē sustētatōe cibi p̄cepta.
et ḡarūactōne reddita: dñs ih̄s volēs ab ma-
trē rebire. cepit de mōte descēdere. **C**ōspice etiā
nunc bñ eū. quō solus vadit nudus pedibz dñs
oīm. et ei vehemēntē p̄patē. et vade semp cum eo
fuiens sibi in omnibz studiose. **O**ratō.
One ih̄s q̄ duct⁹ in t̄stō a sp̄u. ieiunās
q̄draginta diebz et noctibz. et postea esu-
riens tēptatorē tuum supasti. da mibi ih̄s mi-

sericors ututē abstinentie et continentie. ieiunare a
vitijis et peccatis. esurire et sitire iusticiā et ut tem-
ptatorē meū imo temptatores meos. mūdū. car-
nē. dyabolū: deus tua grā. de? tuo auxilio va-
leā supare. Et qz temptatio ē vita nra et miseria
sup terrā. memto dñe nre miserie ac laboris. et
da nob in temptatōne nō cadē: s; p tuā temptatō-
nē semp vincē. et tantē ab oībo temptatōnib; mi-
sericorditer liberari Amen. **Cap. XXIII.**

De testimonio Johannis de xpo.

Altera autē die post re-
gressū a deserto. venit ihs ad iorda-
danē. quē iohes vidēs ab se veniēte
ostēdit eū digito. et exclamavit: bi-
cens. **Ecce agnus dei: ecce q tollit peccata mundi.**
Ubi tangit testimonium iohannis de xpo dupl'r.
Primo q̄tum ad eius verā hūanitatē. in qua
p nobis imolatus ē. cū d'r. ecce agnus dei. id ē
a deo missus. ut hostia acceptissima imolābus.
Secūdo q̄tum ad eius diuinitatē cū subdit. q
tollit peccata mūdī. qz tollere peccata ē p̄p̄riū ipi?
dei. **Hec** quippe ē causa q̄ venit. ut peuntis mū-
di peccata suscipiēs: peccati labem et oīm mor-
tem in se q̄ vinci nō posset: aboleret. **Iā** vene-
rat et nō agnoscebat sed nūc demonstrat. **Ecce**
ē hic. quē desiderauerūt p̄iarche. quē p̄nūtia-
uerūt p̄phete. quē p̄signauit lex. **Ecce agnus d'r**
q̄ tollit peccata mūdī. **Ac** si dicēt. **Ecce inno-**
cēs inter peccatores. iust? inē reprobos. pius inē
ipios. in q̄ nulluz peccm potuit inueniri. et ideo
potēs est tollere peccata mūdī. **Uñ** sicut agn? ob-
latus ē pro peccatis p̄p̄loz. qz in eo est grā et virtus
purgatiua peccoz. **Sp̄aliter** autē inter cetera
aīalia. q̄ in lege offerri cōsueuerūt: xpm agnū
nōiauit. qz licet alia aīalia imolarent in lege.
ut bos. vitulus. capra q̄c. tñ xpc magis et po-
tius vocat agnus q̄ cetera aīalia imolaticia.
Primo qz inter oēs figuras veteris testi agn?
pascalis exp̄ssus figurabat xpm innocentē im-
molandū. qz ille pascalis agnus erat sine ma-
cula. et p eius imolatōem filij isrl' liberati sunt
a seruitute egyp̄tiaca. **Sic** et xpc erat sine peccato
et p eius passionē liberati sumus a seruitute dia-
bolica. **Et** nō solū ppter innocentia sed et ppter
simplicitatē xpc dictus ē agnus. qz sicut agn?
ab victimā ductus ē. et nō apuit os suū. **Secū-**
do. qz licet alia fierent sacrificia in tēplo certis
tēpib; unū tñ erat quotidianū. in q̄ iugiter vn?
agnus mane et alius vesp̄e offerebat. nec hoc
mutabat vnq̄: s; tanq̄ p̄ncipale obfuebatur.
alia erāt ex adiūcto et tpe determiato. **Hoc** ḡ iu-
ge sacrificiū qd figurabat ppetuitatē b̄titudi-
nis: fiebat de agno. sic et xpc nra ppetua b̄titu-
to ē. **Agnus** etiā d'r ab agnitōne. siue ab agno-
scendo. qz agnouit p̄rem: factus ei vsq; ad mor-
tem obediens. et agnouit m̄rem curā eius disci-
pulo p̄mittēs. **Agnus** etiā d'r a pietate. q̄ tollit
peccata mūdī: nō semel tñ. s; et q̄tidie. **Uñ** Theo-
philus. **Nō** dixit qui tollet. s; qui tollit q̄ semp
hoc faciente ip̄o. **Non** em̄ tūc solū tulit cū pas-
sus est. s; ex illo tpe vsq; ad p̄ns tollit nō semp

crucifixus. **Uñ** em̄ p peccata obtulit oblatōem
s; semp purgās pillā. **Hec** Theophilus. **Tollit**
em̄ peccata. satisfaciendo et lauādo nos a peccatis in
sanguine suo. et ppter hec dimitteō q̄tidie que
facta sūt. et adiuvādo ne fiāt. et oīno liberādo
sc; pducēdo ad vitam. ubi oīno fieri nō p̄nt. **Nō**
solū autē lauit nos. qñ sanguinē dedit p nob vel
qñ baptizamus i mistēio passionis illi? verū etiā
q̄tidie lauat nos et sāguie suo. cū eiuste b̄te pas-
sionis memoria ad altare replicat. cū panis et vi-
ni creatura in sacm carnis et sanguis eius in-
effabili spūs sc̄ificatione trāsserit. cū sc̄issimo
eius corpe et sāguine satiamur. **Prop̄** duo hō
altorū triū. s. p dimitteō et adiuvādo dicim? in
missa bis. agn? dei miserē nob. ppter tertiū dici-
mus da nob pacē. **O** agne dei agnosce me mise-
rū. inē oues a dextris tuis ponēdas. s; p̄ns di-
mitte mihi peccata et offēsas. ut in meli? inē tuas
oues aḡscas. **Secūdo** cūso. ihs nūc sc̄do p̄ ba-
ptismū veit ad iohem duplici de cā. **Prima** qz
illd erat baptismū p̄nie. et ipe eū cū m̄tis bap-
tizauerat. ut null? suspicet et putat. qñ ipe tali p-
posito et ex eadē cā ex q̄ et alij ab iohem et iorda-
nē venerāt: puta ut peccata p̄fessur? aut i p̄niam
in flumie ablūdus. **Prop̄** ea accedit dās iohi
occasionē corrigēdi hāc suspitōem. quā iohs p
ōba correxit agnū ac retēptorē vocando. ab oī
qd in toto orbe erat peccato. **Etem** indicendo ecce
agn? dei. ecce q̄ tollit peccata mūdī: oēs hāc pemit-
suspitōz. qz ei ita pur? erat ut aliorū peccata absol-
uē. et cūcta hūani generis peccata delē possz: mul-
tomagis absq; oī erat ipe delictū. et iō manifestū
ē. qñ n̄ ut peccata p̄fiteret. vel in p̄niam ablueret
accessit. s; ut occasionē darz iohi loq̄ndi d̄ ip̄o
Secūda cā ut hi q̄ p̄ora audierāt. certi? recipe-
rēt q̄ dicta erāt et alia rursus audirēt. **Uñ** sub-
iūgit. **Hic** ē de q̄ dixi anq̄ ad bapm veiret. **P?**
me venit vir. virēs in virtute et grā et etate p̄fē-
cta. q̄ an me sc̄s ē dignitate. qz p̄or me erat eter-
nitate. et ego nesciebā eū q̄tū ad p̄sonā det̄mīa-
tā an suū ad me aduētū. **S; ut** manifestet i isrl'
i. ipi isrl'. p̄p̄ea veni ego i aq̄ baptizās et p̄nias
p̄dicās. **Iō** inq̄t testum et solitudinē reliq̄. et ab
planitiē descendēs: baptizare cepi. ut manifestare
eū p̄p̄lo vndiq; ab me p̄fluēti. **Totū** em̄ officij
iohis in baptizādo et p̄dicādo erat ordiatuz ad
manifestatōz xpi. ad testimonij de eo phibēdū.
Uñ fuit sibi p̄ceptū a dño ut baptizaret in noīe
v̄turi. et p̄dicarz ei? aduētū. et p̄paret p̄p̄m ab
eū recipiēdū. **Et** ferebat iohs de xpo pl̄ies te-
stimoniū. ut efficacit? eēt pluries latuz. **Dei** ḡ
rurs? testim phibz: dicēs. **Quia** vidi sp̄m sc̄m
descēdē. q̄i et vere colūbā de celo. et māsit ac se-
dit sup eū. **Hoc** fuit qñ iohs eū baptizauit. **In**
eo māsit sp̄s sc̄s. etiā ex q̄ p̄cept? ē. nō solū ba-
ptizat? in alijs hō qñq; veit et p peccm recebit.
Uñ Cris. **In** xpo sp̄s sc̄s descēdit. et p̄māsit ce-
terz in hōib; descēdit q̄tē s; nō p̄manet. **Qñ** ei
irascimur. qñ det̄him? qñ tristitia habem? que
ducit ad mortē. qñ cogitam? ea q̄ carnis sunt
putamus qz sp̄s sanctus nō p̄manet in nobis

Si quā gō boni aliquib cogitam? sciam? qz spūs scēs habitat ī nobis. Si vō aliqd mali: signū ē qz spūscēs recessit a nobis. hec Crifos. Quid spūs manet inclusus ī corpore. qz uis corpus illud sit in aqua. bñ potest fluctibz et vndis agitari. nunq̄ tamē submergit. sed spū supnatat et fluctuat. si autē p aliquā pte sui aq̄ subiret tūc spūs erit et corp⁹ submergit et perit. Sic illi q̄ sūt ī aq̄s mundi. ac diuitiaz et beliciaz tpaliū. si hñt inclusū spūm p amorē dei et pxiimi: licet agitent a fluctibz tēptatōnū et tribulatōnū nū q̄ tñ submergūt. Ad hoc autē ut bñ custodiant spūm istuz: req̄rit qz habeant sēsus clausos ad terrena et mūdi delectabilia. qz in vase bñ clauso nūq̄ aq̄ itabit: nec etiā p psequē spūs de eo eribit. Deī itē p subiūgit: et ego nesciebā eū. Scdm Crifos. nesciebāt eū faciatr atēq̄ ad baptismū veniret: qz extra paternā domū ī tēptō puerlat. psonalitē eū añ temp⁹ quo venit ad iordanē nō nouerat. licz nouit dñm xpm natum de virgīe. q̄ ī spūsancto baptizare debebat sed cuz xpc pñtialr accessit ad baptismū. diuina reuelatōe nouit eum quē pñtialr nō nouerat. Aug⁹. autē refert: nesciebā ad pēatem excellentie ī baptismo. quā xpc sibi retinuit. ac p seipm exercē et nō alteri pmitterē voluit: qz nesciebat qz hāc excellentiā ī baptizando sibi retinēt. Ante postea subdiť. hic ē q̄ baptizat. s. sol⁹ q̄tū ad istā excellentiā. Elbi notāduz qz potētia baptizādi multiplex ē. Prima est auctoritatis. quā de⁹ nulli coicauit nec coicare potuit: sicut nec potētiā creādi. Scda ē sbauctoritatis quā potuit dare fm mōm s3 noluit: s3 alij dicūt qz nō potuit: qz implicat potētiā creādi. s. gratiā. Tercia ē inouatōis quā dare potuit: nā posset de⁹ si vellet. qz baptism⁹ dare ī noīe scēi Petri aut scēi pauli s3 hoc noluit: ne spez ī hoīe ponē m⁹. et ne fieret scisma. et tot essēt baptismi q̄t baptiste. Quarta ē excellentie puta qz vn⁹ baptizet efficiat⁹ alio: qd ē nemi est pcessū. Quita ē isti tutōis quā habuit xpc sol⁹ q̄ hoc sacrm istituī. Sexta ē ppatōis quā habuit Iohes: cui⁹ baptismus erat qdam pparatō et significatō futuri. Septima est mīsterij exterioris. quaz debet ecclesie mīstris. Nesciebat ergo eum tamalte tam subtiliter: quē spūitu ī eo descendente cogit. Tunc em̄ didicit qz sicut alioz sacramētoz sic et baptismi sui pēatez dñs esset sibi retētur⁹ et nulli eā seruo datur⁹. Sic gō xpo veniēte ad baptismū. didicit fm Crifos. qz iste ī psona ille erat. quē predicauerat ventur⁹. Scdm Aug⁹. vō didicit. qz hñt ī baptismo pēatez auctoritatis et excellentie: quā sibi retinēt. siue pñs ī ēra corpe siue absens corpe et pñs maiestate. Qz gō xpc pēatez baptismi retinēt hoc Iohes nesciuit s3 p columbā didicit. Un subdiť. Sed qz misit me. s. de⁹ et tota trinitas. cui⁹ opa sūt idiuisa baptizare in aqua. nō ī spū. ille etiā mibi dixit per subiectam creaturam. s. angelū vel ispiratōem. Sup quē inter multos q̄s baptizab videris spm dei descēdētē. et manētē sup euz ī signo

visibili colūbe: hic sol⁹ ē q̄ baptizat auctoritate et pēate ī spūscō. s. ī remissionē pctōz que ē p spmīfactuz. qd est xpiū ipsi⁹ dei. s. lauare aīas p grāz spūscēi. alijs vō nō pēatem contulit. s3 mīsterium commisit. Mīster. n. mīstrat. sed xpc baptizat. q̄propter siue a clericis siue a laīcis siue etiā a mīleribz nēcitāte iminēte baptism⁹ deē. nō tñ iterat. Et fm Sebā siue heretic⁹ siue scismatic⁹ siue facinorosus q̄sq̄ ī p̄fessōe sācte trinitatis baptizetur valet: et nō debet ille a catholicis rebaptizari: ne p̄fessio vel iuocatō tāti noīs videat anullari. Pēas qdē a dño in neminē trāsit: s3 mīsteriū ī bonos et malos. Ne q̄s ergo exhorreat malos mīsteriū. respiciat ī dñi potestate. Eleritas. n. sacramētoz n̄ minuit mēito mīstroz. Et subiūgit ego vidi. s. spmīfactū p̄dicto modo descēdētē sup ihm et testimoniū phibui. qz hic ē fili⁹ dei vnūc⁹ nō adoptat⁹. In quo oñdiť qd baptista ex hac visiōe itellexit scz qz xpc esset fili⁹ dei ver⁹ et naturalis. et p consequens eādē v̄tutē hñs cū p̄re. Dic testat⁹ dei filiū quem iā supra dixerat vīz: ut ab eo habeat vtriusqz nature testimoniū. Quadripartitū autē habuit dñs testimoniū. habuit. n. testimoniū a pphetis qz h̄ esset xpc: habuit testimoniū Iohis. ecce agn⁹ dei. habuit testimoniū pñs. h̄ ē fili⁹ meus dilect⁹: habuit et testimoniū opm. si nō facio opa q̄ nēo alius ē. Meditari h̄ potes quō dñs ihs a Iohē alac̄ter suscept⁹ ibi aliq̄tulū s̄stitit et illa cruda heremi cibaria comedit cū eo. Tu vō astās ibidē et aspiciens: extēde manum sicut mēdicus elemosinā petēs. insinua quasi tabe fact⁹ famē: si forte vocari mēaris ad resectōez. Tātē recreatōe habita et grārumactōe pacta. dñs Iohi valefecit: et ad tps ab eo discessit. Tūc autē sequēs ihm. et ī abuentu et ī discessu genu flecte Iohi. deosculās pedes ei⁹. ac bñdictōz pētes recomēda te eidē. excellēs em̄ et magn⁹ ē valde. ipso etiā dño testimoniū de hoc phibēte. Oro

Domine deus agnus dei filius patris. q̄ tollis pctā mūdi. p merita illi⁹ q̄ hoc testimonio te oñdit mūdo. tolle pctā mōi q̄ p̄xi ī mōdo. Et tu scēe Iohes q̄ ostēdisti mōdo tollēte pctā sua p grāz tibi datā. fac mibi hāc mīscōiaz ut tollat pctā mea. Tu de⁹ toll⁹ pctā mūdi. tu amice ei⁹ dicis. h̄ tollit pctā mōi: ecce añ vos onust⁹ pctis mōi. pbate mibi ī me tu actū tuū et tu dictū tuū. tu ei magnus dñs et tu magn⁹ corā dño q̄ ē iēfnū mīficors et sup oīa bñdict⁹ de⁹. De testioio Iohis de xpo ac de priā disciploz vocatōe et oclta xpi p̄dicatōe. XXIII

Huc autē ihu ī partib⁹ ill⁹ manētē. alfa. i. qdā alia seu vna die. q̄ ad besternā nō referē. nō em̄ semp respectue poniť: itēz stabat Iohes iuxta iordanē immobil in culmine p̄fectōis. nec flectēs se a rectitudie veritatis: tā q̄ patus ad exercēdū officium suū testificando de xpo ac baptizādo et docēdo. et oēs ab se veniētes de ipso instruēdo. Sup qdē phibuit testimoniū

de xpo ad turbas. h̄ uo ad discipulos. Et stabāt cū eo ex discipul' ei' duo firmi' libentes ei' magisterio: q̄z vn' adreas mēorāf. s̄z alēi' q̄z insi- gnū nō erat nomē tacef. **En** sic stephan' ē pri- m' martir p' xpm: ita 7 adreas ē p'm' xpian'. 7 fil'r p'm' xpi discipul's. q̄z de duob' p'mo abhēti- bo pncipal' extitit 7 p'm'. Quidā tñ dicūt. q̄ al- ter duop' fuit ioh's euāgelista. q̄z mob' ē sc̄bētū tace laudē ppaz. vel saltē loq' d' se tāq' d' alio ad vitādā arrogātiā. **Et** uidit ioh's ihm ābulā tē tāq' i salute nra pcurāda pficiscētē iuxta ior- danē. s. ppe locū ubi ioh's stabat. q̄z ihs p' q̄ a ioh'e ē baptizat' ad tps ppe locū illū morabāt 7 fact' ē ioh'i failiaris. ut sic ioh'es frēqntē testi- moniū i sui pntia dicēt: 7 sic xpc ab alijs cog- scēt. **In** q̄ pmedat' ioh's pstatia. q̄z nō vna die nec semel tñ. s̄z plūo dieb' 7 mltoties xpo phi- bebat testimoniū. **En** subdit ei' testimoniū itera- to factū. q̄z cū uiderat ihm: dixit. **Ecce agn' dei** **Ecce** ueruer q̄ seqn' ē sic dux greḡ. Breuē re- petit euāgelista testimoniū qd fuerat sup' dictū 7 iō obmittit residuū qd sup' dictū est. s. q̄ tollit pcta mōi. **Sic** sup' ē habitū. p ioh'em p'dicator euāgelij designat. 7 p hoc qd dicit' hic. stabat 7 uidit ihm ābulātē 7 dixit ecce agn' dei: signifi- cat q̄ p'dicator euāgelij debz eē pstat' i p'dicatō- ne ubi dei. 7 diligēter p'dicare pcessū uite xpi. 7 nō solū p'dicare s̄z etiā p'dicare. **Et** audientes debēt deuote recipe talē p'dicatōz. et dñs ihs ab tales puerit' p clemētiā. 7 rēcipit p grāz. 7 eos instruit de ncēijs ad salutē. **En** subdit fructus. testimoniū. **Et** audientes illi duo discipuli credide- rūt magistro loquēti ac pmedanti ihm. 7 de eo testimoniū phibēti: 7 secuti sūt ihm ad ubū iō hānis. ut poti' illū audirēt q̄ ioh'es. gaudentes se tantē iuenisse illuz. de quo toties iohannem audierāt loquentē. **Relinquentes** iohannez se- cuti sunt non tñ passibus pedū. s̄z etiā deuotō- ne fidei 7 imitātōe operum. eū quē ipsius testi- monio cognouerunt. ipsius quoqz iohannis el- se magist'z. desiderantes ei adherē et ei' doctri- nā audire. **Admirare** simplicē 7 huilē 7 facile discipulor' vocatōnem. sine omni obiectione 7 p'scrutatōe factam. **Benignius** autem domi- n' sitiēs eoz et oīm salutē. cōuersus ad eos ex sua benignitate: q̄ semp puerit' ab eos. q̄ ad se puerunt. 7 recipit ueniētes. uidēsqz oculis mi- sericordie et benignitatis eos se sequentes: ut daret eis de se fiduciā 7 audaciā dixit eis. **Quid** queritis: **Quasi** dicēt. paratus sū ad uestrā vo- luntatē. **Non** dicit quem queritis. q̄z de p'sōa il- luminati p iohannem erant. sed dicit quid que- ritis. quia sciuit q̄ de salute aliquid discere que- rebant. **Nec** petijt hoc ex ignorātiā ut aliq̄b di- scat: s̄z ut p interrogatōz magis failiare faciat. et ut ex eorum responsione conueniēti' eos dirigat. q̄ dominus ad eos conuertit. q̄ eos re- spicit 7 cum eis loquitur. clementie 7 bone vo- luntatis est iudiciū. sciebat em̄ quo affectu se quebant eū. **In** quo bat nobis intelligi. q̄ omni- bus qui xpm sequi icipiūt puro corde. bat fibu

ciā 7 spem misericordie. 7 ad eos se cōuertit. ut opē misericordie sue eis impendat. **En** **Cris.** **Hinc** erudimur. quia cū nos bene uelle icepi- mus. tunc multas dat nobis salutis occasiōes **En** **Theophilus.** **Aide** autem q̄ sequenti- bo se dñs cōuertit faciē 7 resperit. q̄z nisi p bonaz opatōez ipm secut' fueris: ab uisionē faciei ei' nūq̄ ptiges. neqz ad domū ei' poteris puenire. **Qui** dixerunt ei. **Rabbi.** i. mgr' ubi habitas. **Quasi** dicerēt: magisteriū tuū 7 doctrinā tuā q̄rim'. **Ecce** paucis uoluntatē suā 7 cur eū seq- rēt insinuat. sapiētē ei multa ex paucis innotē- scūt. **Ubi** hitas. **Quasi** dicerēt. **Ubi** ē hospitium tuū: ubi tāq̄ trāsēūt puerfariis. **De** hospitio lo- q̄rūt. nō de domo ei' quā nō habebat: q̄z filius hoīs nō habebat. ubi caput suū reclinaret. **Ni-** hil habuit dñs i terra pter unīcū titulū **Dila-** ti: 7 nob' plures tituli nō sufficiunt. **Moraliter** xpm interrogāt. ubi habitas: q̄i uellent scire q̄- les debēt eē hoies. q̄ digni sūt ut xpc i eis habi- tet: ut exēplo eoz se tales exhibeāt i quib' ha- bitare uelit. **Mistice** autēz delectabil' est ista q̄- stio. p'templantiū lucē i qua de' habitat. **En** **psalmista.** **Dñe** dilexi decore dom' tue: et locuz habitatiōis gl'e. **Querebāt** ḡ habitatiōnem eius sicut studiosi discipuli: ut possent ad eum fre- quēter uenire. 7 cū eo frequēter loq'. 7 ab eo in- strui. **En** **beda.** **Nolebant** trāsitorie magisterio uitalis pfrui: s̄z māsiōnē q̄rebāt ut plenius ab eo possent instrui. **Sz** nos quotiens incarnati- onis xpi trāsitiū ad mētē reducim': sollicito cor- de eū rogem'. ut māsiōnis efne habitatiōez no- bis dignē ostēdē. **Ipe** hō liberaliter p'descen- dens eoz petitiōi: respōdit eis. **Uenite** et uidete **Uenite** testimonio ioh's. ab onē legis ad fontē gr'e: 7 uidete reuelata fide tandem uisuri specie quasi dicēt scdm **Alchuinū.** **Uitaclm** meuz ex- plicari non potest sermōe. s̄z ope temōstratur. **Uenite** ḡ credēdo 7 bñ opando: 7 uidete intelli- gēdo. **Uel** sm **Origenē.** p hoc quod dicit uenite ad actōz iuitat: p hoc aut q̄ dicit uidete ad cō- tēplatōz. **Non** dixit in illo. uel i illo loco habi- to. qd si dixisset: poti' locū ostēdere q̄ eos inui- tare uideref. **Et** duxit eos ad domū i q̄ tunc i p'tibo ill' se reducebat: quia ppriū habitaculū nō habebat. 7 manserūt ibi apud eum die illo. hoc est diei illi' residuo. 7 sequentis sue noctis spacio: audientes uba uite ab eo. **Dicit** aut die q̄z ubi ē xpc. lux ututuz et sol iusticie: ibi nulle tenebre pnt eē. **O** q̄bēam diē. 7 q̄bēaz noctē du- xerunt. audientes et uidentes eum. quē multi uidere et audire uolentes. nō uiderūt neqz au- dierūt. **Quis** ē q̄ nobis: que audierunt a domi- no. **Edificemus** ergo et nos i corde nostro ubi habitet. 7 i nobismetipsis faciamus domū quo ueniat: 7 nob' colloquet' 7 nos doceat. **Hora** aut erat q̄si decima. i. ppe uespam. **Ubi** insinuat cōmendatōem xpi 7 discipulor'. hora em̄ deci- ma ē i occasu diei: ex q̄ 7 xpc cōmēdatur a di- ligentia: q̄ tāstudiosus ad docendū fuit. q̄ nec ppter tēpis tarditatem eos docere distulit: et

discipuli omēbāt a feruore audiēdi xpm. qz q̄
uis tarde eēt. ⁊ adhuc forte ieiunarēt: nō tñ re
tardabāt a seq̄nto eū. ⁊ cū hora vesp̄tia soleāt
hoīes reuertī ad domicilia p̄p̄a: tñ omībo dimis
sis manserūt cum eo vsq; ī crastinuz: desiderio
audiēdi ipm. Scdm Criso. Hinc docemur omē
t̄p̄s ponere ad diuinā auditōem: qz omne t̄p̄
ab eā aptuz ē. ⁊ nullū int̄panem. Unde ⁊ the
ophilus. Non frustra tempus notauit euange
lista. ut tam doctores q̄ discipulos erudiret. q̄
doctrina p̄pter t̄p̄us nō est p̄termittenda. Idē
theophilus. Hoz igit̄ exemplo nullā horā pre
termittamus. ad disponendū nos ut xpm reci
piamus. ⁊ cū eo habitem: qz nescimus qñ do
min' siue in nocte siue in die siue ī mane siue ī
sero siue ī gallicātū v̄tur' sit iuxta mare hui'
mūdi: iudicare ⁊ bānare amaritudinē pctōp̄ q̄
fecim'. Queramus ḡ ī nocte culpe ubi xpc ha
bitet. sequamur eū p̄ verā penitētiā. ut nos cle
menter respiciat: rogemus eū sollicito corde ut
habitātōez māfionis et̄: ne nobis digne ostē
dē: et ut nos secum habitare faciat. in cui' do
mo beati q̄ habitāt. Per decimā etiā horā exp̄
mūf illi discipuli fuisse obf̄uatores decalogi. qz
venerat hora ipsum implendi. **Alī Aug.** Nu
mer' etiā iste legē significat: qz in decē p̄ceptis
data ē. Elegerat t̄p̄us ut implerē lex p̄ dilectō
nem: que a iudeis īpleri non poterat p̄ timorē
Scdm Criso. Non alterius alicui' causa vel ḡ
tia xpm secuti sūt q̄ p̄pter doctrinā. qua ita co
piose voluptati sūt ī nocte vna ut p̄festi alē uē
⁊ ad alioz venatōz veniret. **Alī andreas** audita
xpi doct̄ia statī iuit ad q̄rēdū fr̄ez suū ad au
diēdū ihm xpm. ⁊ hoc ē qd seq̄r. Inuenit hic
s. andreas primū symonē fratrē suū. cui ex co
gnatōne carnis pl' tenebāt q̄ alijs. Nō inuenit
eū a casu s; diligēter q̄sitū. desiderās eū habere
fr̄ez ī religione fidei: sicut ⁊ ī p̄p̄itate carnali
p̄ illos q̄ p̄p̄os amicos retrahūt ab īgressu reli
gionis. vel alijs a via vitatis ⁊ v̄tutis. Et dixit
ei. Inuenim' sicut lapidē p̄ciosū ⁊ sicut thesau
rū absconditū. Messyam ī lege ⁊ p̄phetis p̄missū
ac diu expectatū ⁊ quesitū. qd est interpretatum
xpc. id ē vnct'. Et bñ dicit inuenimus. qz suffici
enter fuerat a xpo instructus: qz ip̄e erat vere
xpc. Et (ut dicit Beda) Hoc ē vere dñm iueni
re. vera illi' dilectōe feruē. fratne q̄ salutis cu
rā gerē. Messyas hebraice. xpc grece. ⁊ vnctus
latine dicit'. Xpc em̄ a crismate. i. vnct' ab vn
ctōe dñi. a quo om̄s xpiani vngūt. Ille aut̄ sin
gulariter vnct' ē oleo inuisibili. s. spūsc̄i p̄ p̄ti
cipio suis. p̄ticipes em̄ eius sūt om̄s sc̄i. quia
isto oleo vngunt ⁊ ip̄i: sed ille est singulariter
sanct'. singulariter vnct'. **Alī cyril.** Fuit ac
vnct' saluator spūsanctō humanit' ī forma ser
ui. vngēs ut de' spūsanctō credētes ī eū. Xpc er
go est rex ⁊ sacerdos vnct'. nō vnctōe humana
s; diuina: qz ī hūanitate p̄ nob̄ assūpta fuit vn
ct' a deo p̄re. imo a tota t̄nitate. pleitudie gr̄e si
cut reges ⁊ sacerdotes ī v̄f̄i testa. vngēbant cor
pali vnctōe (ut dicit albin') ī fide nō q̄rē an

noy mltitudo nec paucitas. Andreas mior e
rat symonē etate. ⁊ tñ ihm p̄mo iueit. statiq; in
uētū nunciat fratri. traditur ei bona q̄ susce
pit. ut sicut sāguie sic german' eēt ⁊ fide. Elera
pietas statī thesauz iuētū f̄i nūciauit. qz eū
p̄mū iuenit. ⁊ si aliū p̄i' iueniss; ei nunciasset
⁊ ab saluatore eū abduxisset. nullius em̄ bono
inuidit. Et adduxit eū ad ihm. i. saluatore. qz
nō p̄fidebat de se. q̄ posset eū sufficiēter īstruē.
Et ex hoc accepit eccla. q̄ ī sac̄mēto baptismi
⁊ p̄firmatōis. v̄tē adducētib. q̄ p̄sentēt suscipi
entes sac̄mentum. q̄ patrini solēt vocari. Ihs
bō alacriter eū suscepit. sciebat em̄ quid de ipo
facturus esset. Elide hic petri humilitatē ⁊ obe
dientia. qz nō debignat maior seq̄ minorē. s; p̄
festi occurrit ⁊ nihil tardans obedit. Intuitus
aut̄ eum ihs oculo misericordie. nō solū exteri
us. sed ⁊ interius videns deuotōem ei'. qz cor ī
tuetur: dixit ei. Tu es symon. id ē vere obediēs
quasi dicit. nomē tuū ē p̄petati tue p̄sonū. fili'
iobanna seu bariona. i. eius ī quo ē gr̄a seu fi
lius colūbe. quasi dicit. hoc cognomē cōsonat
tuo nomī: qz ille qui est vere obediēs ē fili' gr̄e
spūsc̄i. que p̄ colūbā designat. merito symon
fili' iobāna seu bariona dicit siue vocat'. **Sy**
mō em̄ interpretat' obediēs. iobāna gratia. bar
filius. ⁊ iona colūba. Quasi ei dicit. Tu es obe
diēs fili' gr̄e vel fili' colūbe. i. spūsc̄i. qz huili
tatē de gr̄a spūsc̄i accepisti ut vocāte andrea
videre me desiderares. Cōgruunt ergo hec no
mina misterio. ut īsinuē q̄ obediā nēcia ē cō
uersis ad xpm p̄ fide. ⁊ q̄ hoīes p̄ gr̄az veniunt
ad fidē xpi: ⁊ q̄ p̄ spūsc̄m firmamur ī amore
dei. Tu vocaberis cephas qd latīe interpretat' Pe
tr'. ⁊ ī greco caput siue capitane': ⁊ p̄gruit mi
sterio. ut ille q̄ debeat alioz eē caput ⁊ xpi vica
ri': firmitatē hēat quā designat petr'. Symō
q̄ppe erat nomē eius ante vocatōem ⁊ conuerfi
onē. s; post īpositū fuit sibi nomē petr'. sic etiā
qñ baptizat' adult'. ⁊ qñ alijs ī papā ē creat'.
mutat' nomē e'. Symō ḡ ē p̄p̄riū nomē. Petr'
bō est cognomē. Bariona est hebreū. ⁊ sonat fi
li' iona. Sed fm̄ alium euangelistā dicit' filius
iobanna. quia fm̄ quosdāz idē erat nomē pa
tris iona ⁊ iobanna. aliquāliter tñ p̄pter sub
tractōnem vni' sillabe diuersificatū. sicut ī la
tino Nicolaus ⁊ colinus. **Alī** dicendum q̄ pa
ter Petri erat binomius. et sic iona ⁊ iobanna
sūt duo nomina. et hoc videt' ex eorum interp̄
tatōne diuersa. quia iobanna interpretatur ī
quo gratia. et iona interpretat' colūba. Cephas
hebreum est et syrum. Petrus grecum et lati
num. ⁊ ī v̄traq; līgua nomē petri a petra ē de
riuatū. Locatur em̄ petrus qd interpretat' fir
mus. ob robur mentis ⁊ firmitatē fidei. et pro
pter fidelē confessionē xpi. quā dixit. tu es xpc
filius dei viui. cui tanq̄ solidissime petre firmi
ter abhesit. Eltrum autē hoc nomē mōdo ei ī
posuit an promisit imponendū est icertū. Tu
tamen dici potest. q̄ non promisit. qz cū dici
tur: vocaberis. non impositū ē sed p̄dictū: q̄i de

futura nois ipositione loquendo. et tunc iposuit cum dixit. tu es **Petrus** et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. vel in electione duodecim ubi dicitur. et iposuit symoni nomen petrus. sicut et claves ante ipsum rectum promissit sibi per dedit. Si vero nomen modo imposuit. tunc in sequentibus confirmavit. Et sic hi predicti discipuli primo ab ipso vocati in aliqualem noticiam. et familiaritatem ipsi venerunt. et deinde ad propria rebierunt. In crastinum autem post petrum et andree vocatos. volens ipse de iudea large dicta. ubi iohannes baptizabat redire in galileam. de qua patria discipulos vocavit. et ad matrem quam ibi reliquerat: invenit philippum qui erat de bethsaida civitate super mare galilee. socius petri et andree. Et hoc congruit misterio. bethsaida. n. domus venatorum. iterum interpretatur. ut ostendat quod de domo venatorum congregare venatores ad capiendas animas ad vitam vocaret. Non a casu vel quasi ignotum. sed ex sua providentia et ex intentione quasi invenit eum. ut eum illuminaret et ab ipso vocaret. **Et** sequitur. **Et** dixit ei. Sequere me hoc est doctrinam et exemplum imitare. **Et** dicit **Alchuius**. sequitur eum qui imitatur humilitatem et passionem eius. ut sit socius resurrectionis et ascensionis. Qui statim sine ulla premeditatione sic bonum obediens secutus est eum. Secundum hec dicta primum omnium apostolorum philippus videtur esse vocatus. Hi quatuor predicti. scilicet andreas et aliter cuius nomen taceat ac petrus et philippus: fuerunt discipuli iohannis. qui videtur quod iohannes de ipso testimonium dederat coniuncti sunt ei. Philippus autem a christo instructus. iuxta ad querendum Nathanaelem fratrem suum desiderans eum habere fratrem in fide sicut in carne. Et invenit eum sub ficu non casu. sed diligenter quasi: et dixit ei. Quod scripsit Moyses in lege. et prophetę pronuntiaverunt: invenimus divum expectatum. ipsum salutis auctorem: filium ioseph scilicet putativum a nazareth: quod ibi conceptus et nutritus erat. et quod de eo prophetas audierat. quoniam nazareus vocabatur. philippus secundum eodem loquendi modum loquitur: quod filius ioseph cui desponsata mater eius erat: putabatur. Et miratus Nathanael. quod de galilea non de iudea surgeret propheta: et quod scriptura michę dixerat. christum in bethleem nasciturum: ait negative et dubitative secundum **Crisostomum**. A nazareth potest aliquid boni esse. Quasi dicit non. **Et** quia iste legispiritus legerat in propheta alio. nazareus vocabatur: et signa domus adventus forte notauerat: quoniam audivit a nazareth. statim erectus in spe: dicere volebat secundum **Augustinum**. affirmative et assertive. nunc tamen a nazareth potest aliquid boni esse. Et quia philippus non erat ita perfecte instructus: et ideo duxit eum ad ipsum. ut ab illo plenius audiret: propter quod se quis. Dicit ei philippus. Veni et vide. id est ab eo addisce: per exprimendum virtutis que est in ipso. Et abduxit eum philippus ad ipsum. ut dicit **Crisostomus**. Exhibuit eum ad christum. sciens de reliquo eum non potest dici. si ubi et doctrinam illius gustaverit. Nathanael interpretatur donum dei: et quod aliquis ad christum pervertitur ex dono dei est. Et vidit ipse intuitu dilectionis nathanaelem ad se venientem. et magis intus quam extra appropinquante: quod non solum vidit corpus exterius. sed etiam cor ipsius interi: et di-

xit de eo circumstantibus. Ecce vere israelita. deum videns: in quo dolus et simulatio non est. Nam sine intentione doli et falsitatis veniebat: ut veritatem agnosceret. Si enim habet peccata: confitetur ea. Non igitur negat eum esse peccatorem: sed laudat in eo confessionem. Volens quippe sunt. qui se prebent bonos et iustos: cum sint mali et peccatores. Magnus vir iste Nathanael: cui ipse dominus tale testimonium prebuit. Israel interpretatur videns deum. Unde dicitur verus israelita. primo ex fide. qua iam deum videre et in eum credere incipiebat: quod instructus in lege. per fidem et intelligentiam scripturarum saltem per speculum et in enigmate deum videbat. Secundo ex professione quam christo respondendo faciebat. Unde dicitur g. nathanael quod predictus sue mentis expresserat: quasi videret ipsum sciebat dicens. vni me nosti. id est ex qua virtute: cum hoc sit super virtutem humanitatis. Et christus respondit ei per revelationem alterius occulti: dicens. Priusquam te philippus vocaret. et tibi de me loqueretur cum esses sub ficu: vidi. id est cognovi te et propositum cordis tui. Ad iram sub quadam ficu sederat. forte cogitans de futuro salvatore: ubi philippus superveniens de christo cum eo singulariter. nullo alio preter loquacem. Et ideo propter hoc signum et preces: nathanael statim confessus est ipsum esse christum. Unde sequitur. Respondit Nathanael: et ait. Rabbi: tu es filius dei: tu es rex israel. id est christus expectatus ab israel in regem et defensorem. Expectabant enim omnes iudei messiam temporalem regem futurum: et hoc modo videtur loqui iste Nathanael. quod non habebat adhuc cognitum perfectam de christo: non enim videtur intellexisse tunc ipsum divinitatem: quod non dixisset. tu es rex israel sed totius mundi. et propterea cum dixit. tu es filius dei. non fuit confessus eius divinitatem: sed intellexit hanc filiationem per quamdam gratie excellentiam. Unde dicit **Crisostomus**. quod adhuc crederet esse sapiientem. qui ex aliquo revelatione dei secreta novit: profiteretur eum esse filium dei. non per naturam sed per adoptionis gratiam: quod adhuc non erat plene illuminatus de fide trinitatis. Alij tamen dicunt quod hoc ex corde credidit. sicut ore confessus fuit: sed primum probabilis est sicut inferi potest bit. Unde dominus docet eum amplius elevans eum ad maiora. scilicet ad divinitatis sue cognitionem. per obsequium angelorum sibi tamquam superiori exhibendum: nulla enim natura est super angelicam nisi divina. et hoc est quod dicitur. Respondit ipse et dixit ei. Quia dixi tibi vidi te sub ficu. credis me esse christum. quantum ad excellentiam gratie: maius his videbis. cognoscito virtutem divine substantie. **Ubi Crisostomus**. q. d. Magnus tibi visum est hoc esse quod dixi. et propterea me regem israel confessus es. Quid igitur dices cum maius videris? Et quid sit istud maius: ostendit subdicens. Et dixit eis. scilicet philippo et Nathanaeli. Amen amen dico vobis. Amen id est quod fideliter. et ideo ubi duplicata est signum maxime certitudinis et firmitatis. Videbitis celum apertum. et angelos dei ascendentes et descendentes super filium hominis: in obsequium deitatis in humana latetis natura. In passionem. n. apparuit angelus de celo confortans eum. et in resurrectione visi sunt angeli circa sepulchrum eius: et in ascensione astiterunt tanquam duo viri in vestibus

albis. **S**z 7 añ hoc accesserūt 7 mīstrabāt ei. 7 e-
uāgelizabāt e' natītatē. ubi crīf. **E**nde q̄lī pau-
lati eū a ēra subducit. 7 facit q' nō vlē estimet
eū hoīez solū. Cui ei angeli mīstrāt. q̄lī hic hō
pur' eēt. **P**er hoc igī. suadet angeloz se eē dñā
torē. **h**ec **C**ris. **E**leruntū qz iste nathanael do-
ctissim' 7 pītissim' erat ī lege: noluit eū dñā ī
aplīm cū alijs eligē. nec etiā nichodemū de quo
īfra dicit. eo q' 7 ipē pītus 7 doctus eēt. ne ppē
suā sciam se electos dicerēt vel psumerent. **E**lo-
luit. n. xpc aplos pmos fundatores ecclē pbi-
otas et simplices hoīes eligere. ne doctrina fi-
dei 7 pīma cōuersio hoīm humane sapie ascri-
bētur. sed diuine. **D**oc etiā ideo fecit: ut mūdū
7 sapiētes e' p̄fūderet. **F**uerūt tñ nathanael et
nichodem' a pncipio ab fidē vocati. ne docēna
fidei. q̄i a sol' simplicibz recepta. hīc p̄ceptui:
7 ne si a pncipio oēs fuisset simplices. credēdū
p oppositū p ignoratiā decepti. **P**ostq' vō fides
catholica radicata fuit. paul' ab aplatū voca-
t' ē. q̄uis lītatus eēt. **P**er andrēā 7 philippuz. q'
a xpo edocti de salute frīm suor' solliciti fuerūt
significāt illi q' p̄ios suos. q̄ntū bono mō p̄nt.
ad seq̄lā xpi iducūt. qd ē p̄tra multos. q' nō so-
lū nō iducūt. sz p posse suo auertūt. **E**t r̄ges-
sus ē ihs cū philippo ī galileam. 7 veniēs naza-
reth ab mīez suā: cū idicibili gaudio recept' ē
p eā. **A**ttēde q' p' baptismū p' victoriā tēptatō
nū. xpc redijt nazareth qd iterptat' flos. 7 sig-
ficat q' hō q̄ntūcūqz lor' sit a p̄ctis. q̄ntūcūqz
tēptatōes supauerit vel q̄cūqz bona fecerit: sp̄
debet se reputare ī flore 7 ī pncipio eē. **E**t deīn-
ceps p illū añū ihs ī galilea remāsit. nec aliq's
euāgelista poit qd iteri vsqz ad nuptias fecerit
In añ. n. a baptismo vsqz ad nuptias nihil a-
liud legīt xpm fecisse. nisi qd legīt de ieiunio ī
deserto 7 de tēptatōe a dyabolo. 7 de testionio ba-
ptiste. 7 de discipuloz conuersione. **O**ratō.

O Bone ihu. rēptor p̄bitoz. saluator res-
temptoz. spes exulū. paupēz spū dulce
solaciū. laboratiū fortitudo. lassoz r̄cre-
atō. triūphantū corona. supnoz ciuiū unica
merces 7 leticia vera. iclita ples sūmī dei. 7 fru-
ct' sublimis vteri ūginal. fōs grāp oīm. de c'
plenitudie nos oēs accepim': ī te ut finē oīm.
tēdēs 7 sperās 7 amās. ferar desiderate ihu. ad
te abducā. te seq̄r. qz tu sol' sufficis. tu sol' sal-
uas. tu sol' bon' 7 suauis es te q̄rentibz 7 dili-
gētibz nomē tuū **A**mē. **D**e mutatiōe aque ī
vinum. **C**apitulum. **XXV.**

Ende añ sequēti. s. trī-
cesimopmo. cepit ihs signis mirifi-
cis mūdū illustrare 7 pmo approbās
pīgiū nuptias inēuit. 7 aquā ī vi-
nū puerit. qd eadē die q' baptizat' fuit. s. anno
fuoluto fecit. **D**ñs sua corpali pntia. ac nihilo
min' sigz suor' inītō nuptias q's instituit tanq'
licitas 7 honestas honorare 7 p̄medare voluit
ne eas hēctici despice 7 dānare psumēt. **E**lū be-
ba. qz bona ē castitas pīugal. melior cōtinētia

vidual. optia mōdicia ūgial' ad p̄bādū oīm ele-
ctōz ḡdū dīscēdū tñ mēitū singloz ex iteme-
rate marie ūgis vfo nasci dīgt' ē. a p̄phico āne
vidue ore. mox nat' bñdiciē. a nuptiaz celebra-
tōibz iā iuueis iuitatus. hos pntia sue t̄rutis
honorat. **D**ie itaqz ēcia. i. t̄rcō ab euāgelista
noiata. p' pmos duos q̄bz ihs p' regressū a des-
erto ad iohēm veit. q̄uis inf' eos mlti dies fluxe-
rit: nuptie facte sūt ī chana galilee. i. ī qdā vi-
co seu villa puitie galilee sic dicta. q̄uis aē du-
biuz sit c' nuptie fuerit. tñ nos meditemur eas
fuisse iohis euāgeliste: sic ī plogo sup iohēz hie-
ro. vidē affirmare. quē volētē nubē xpc de nu-
ptijs vocauit. 7 extunc iohānes xpo ppter mū-
diciā cōtinētie ūginalis. magis familiaris fuit
Doc etiā vidē ex eo. q' xpc nō legīt fuisse ī nu-
ptijs alijs. 7 p hoc mī ihu erat ibi tāq' ī nupti-
is sui nepotis. nō em̄ ē verisilē q' ipa venisset:
nisi multū sibi attinisset. sicut iuit ad **E**lyza-
beth cognatā suam. nec legīt in tali casu iuisse
ad aliaz. **I**n ipsis ergo nuptijs domina nostra
fuit. non tanq' extranea inuitata. sed tanq' p-
mogenita 7 dignior inter sorozes. fuit in domo
sorozis quasi ī domo sua. **C**ū em̄ soroz eius ma-
ria salome vxor zebedei. vellet facē nuptias fi-
lio suo iohi. vadens ad dominaz nostrā ī naza-
reth. quarto a chana miliario. itinauit hoc ei
7 sic ipsa ante alios venit ad preparatiōē nu-
ptiarū. **E**nde legitur. q' mater ihu erat ibi. sz
de ihu 7 discipulis eius dicitur. q' fuerunt vo-
cati. qui tamē discipuli. adhuc firmiter nō ab-
hēbant. sed sequebant' gratia familiaritatis. ī-
bui cupiētes eius doctrina. **D**e ioseph aut spō-
so virgis. non fit mentio. Nam quidam dicunt
eum tunc mortuum fuisse. et ūginem ī custodi-
am filij transisse. quia nec etiam deinceps de eo
legitur in euangelio. **Q**z si nondū mortu' fuit.
tñ ī passiōe dñi sine dubio mortu' erat. qz vxor
illi' alij p̄medata ē. **C**ōspice igī dñm ihs iter
alios: sicut vnū quēuis de populo comedentes
7 humiliter ī loco infimo nō inter maiores se-
dentē. **N**ā docturus erat ipostez. cū inuitatus
fueris ad nuptias. recumbe ī nouissimo loco
Ipē vō p̄us cepit facē q' docē. **C**ōspice etiā do-
minā obsequiosā 7 ī cunctis recte 7 orbiatē fa-
ciēdis sollicitā. **C**unqz ppe finē p̄uiū p̄gnoscēt
vinū deficē. iuit ad filiū 7 dixit ad eū. vinūz nō
habēt. **N**ō casu nec fortuitu accidisse putandū
ē. ut dñō veniēte ad nuptias vinūz deficēt. sed
eo magis ut occasio miraculi fieret. vnde intel-
ligens sancta dei genitrix iam tps pfecte eta-
tis. quo p miracula seipm deū mūdo inotescēt.
7 nō fili' ioseph. sz dei 7 marie ūgis credē: ait
vinū nō habent. sz ad sufficientiā. **Q**uasi dice-
ret. fili mi. vinum hic deficit. **S**olū insinuat de-
fectū nihil petens: sciēs q' amātī sufficit soluz
insinuare necessitatē. absqz vlla petitiōe. vnde
nō dicit. **D**a eis vinū. ut reuētiā filio seruet.
7 ī liberalitate filij 7 misericordia spem ponēs.
tñ defectum pponit. **E**x corde em̄ p̄ssimo vo-
luit puenire totalē defectū. ne confusio apparēt

De mutatione

et id iuitavit filiū quē ab hoc potētem sciebat. Plena quippe spūscō iā tunc illud miraculū pre uidebat. qd fili' ei' factur' erat. Qd g' facē cogi tabat: hoc illa ut facēt: amonebat. **fm Hiero.** Cōgruū ē q' ubi de' iuitat' tpalis vinū iocundi tatis defice' debeat. hoc ei' vino scēi nō delectat' q' iebuat ad dei obliuionē: et icēdit ad pēpiaz nec dubiū ē qn xpc ad delectatē i' vino iocun dītatis nūq' itroissz. et id cōgruū ē ut in nuptijs sanctorum deficiat. **Respōdit ihs.** Quid mi bi et tibi est mulier: Quid me molestas? **Scdm Aug.** Maria mulier dicta ē. nō corrupta vgi nitatē: s; appellatōe gētis sue. Mulieres ei' oēs femias illi appellauerūt: ppietate ligue hebreē **En** et mulier de eua vGINE cū adhuc i' paradiso es set: dicitur. mulier quā dedisti mihi sociāz et. **Scdm Origenē** cōgrue vocat mariā mulierē p sexu et ppietate cordis p misericordiam emolliti. qm miscdia emollita. mollia sēsit de nuptijs ce lebratibz. q' ex paupitate vini i' prio manifestā da vēcundati fuisset. **Et addidit.** Nondū venit hora mea. i. nōdū vini defectū sētiunt q' assunt **Sine** ergo eos p mū hoc sētire. q' cū nēcitate cognouerūt. magis reputabūt bñficiū qd reci piūt. **Naz fm Cris.** beata vgo ex pietate motu voluit poccupare tēpus debitū faciēdi miracu lū. et q' istud miraculū iter miracula xpi erat p mū. et ab confirmatōez discipuloz: ideo debuit eē notū ibidē existētibz. et gratū ipsis puiuatibz hoc aut magis fuit ex eo qd factū ē post totalē vini defectū. q' si ante fuisset factū. **Et quia** (ut dictū est) mater ihu voluit puenire totalē dese ctū. et q' statū ante q' esset oportunū. xpc facēt miraculū: ideo xpc matre (haut dubiū) sapien tior eam repressit: dicens. Quid mihi et tibi est mulier. q. d. Scire tempus aptū ad faciendūz miraculū fiēdū. nō ē mihi et tibi cōe s; mihi soli pueit. ppf qd subdit. **Nondū** venit hora mea. id ē hora pueniēs faciēdi miraculūz a me solo cognita. **Sed fm Aug.** Facē miracula ppete bat xpo fm diuinā naturā. quā a matre nō ha buit. et id pdicto mō respōdendo matri. ostēdē voluit: q' i' hoc nō tenebat ei obedire. q' i' na tura dīna nihil habuit a mfe. nec p pseqns cū ea aliqd cōmune. id dicit. Quid mihi et tibi est mulier. q. d. **His** fieri miraculū. sed ab hoc agen dū quid commune habeo tecū: **Quasi** dicēt. ex natura coi tecū hoc nō ago. sed ex eo q' habeo a patre. q' vtuē faciēdi miracula a pte habeo nō a te. **Sed** q' humanitatē i' qua passus ē tra xit a mfe: id addidit. **Nondū** venit hora mea a me dispoita. hora. s. volūtatis nō necessitatis. id ē tps patiēdi ex coi mihi et tibi. s. in natura quā a te habeo: et tūc te recognoscā. et tibi cōde scendā. vñ cum venisset hora qua ut hō morē de cruce cognitā mfez rēcōmendauit discipu lo. quē p ceteris diligebat. **Prime** tamē sēctie scz **Crisostomi** magis psonat lra sequēs. quia mater ihu ex ei' rñsione nō ostēdit petitiōnem suam repulsā: s; pueniēter dilataz. vñ de domi rñsione non diffidens. sed de sua benignitate p

aque in vinum

sumens. redijt ad mīstros q' seruiebant in nu ptijs illis. et fiducialr mittens illos ad filiū su um: dixit eis. qdcunq; dixerit vob facite. expe ctās hora pueniēti a filio suo cognita ipletēz petitiōis sue. q. d. **Licet** abnegare videat' tñ faci et. **Intellexit.** n. i' ill' verb' domi se nō exaspata et id fiducialr ipauit mīstros: ut pcepta ipletēt filij iubentis. **Sciebat.** n. eū tāte misericordie et pietatis. q' compateret' idigētibz. et facēt qd petebatur. licet asperere loqui et negare videre. **Sana** doctrina vgis marie. ut semp debeat mus xpo obedire. **Et p** hoc etiaz monemur de domio. non desperare. si nobis cū oramus vide atur de facto durius respondere. sed cū bēa vir gie fiducialr eius miscdiam expectare. **S; cū** xpc maximā reuēntiam mfi detulerit. miz vī deē q' sic extranee ei rñdit. **Dura** qdē videt' pbi cta dñi respōsio. sed scdm **Aug.** istructoria ē. q' i' diuinis que dei sunt: matrē recognoscē nō debemus. **Et** filr **fm Bern.** ab istructiōnem no stram fuit. q' de hoc loco sic dicit. Quid tibi et il li domie? **Nōne** qd filio et mfi? Quid ab illam p tines queris. cū sisb enedictus fructus vētris sui imaculati: **Nōne** ipsa ē que saluo pudore cō cepit. et sine corruptiōne te peperit: **Nonne** ipsa est i' cuius vtero nouē mensibz morat' es. cui' vGINEis vberibz lactat' es. cū qua duodeci āno rū fact' de birlm descendisti. et eras subdit' illi: dicens. Quid mihi et tibi: multū p oēs mobū. **S; manifeste** iā video. q' nō velut idignās aut cō fūdē volēs. vgis et mris tenerā vēcudiā dixeris qd mihi et tibi. cū veniētibz ab te iuxta pceptūz ei' mīstros. nihil cunctat': facias qd suggestit **At** qd ergo fies: ut qd rñderat prius: **Et** q' ppter nos. et cōuersus ad dñm. ut iā nō sollicit carnaliū cura pntū: et necessitudies ille nō ipe diāt exercitiū spūale. **Qbiu** em de mūdo sum? debitores nos cōstat esse pntibz. **At** postq' reli qm' nosmetipos. multo magis ab eoz sollicitu die liberati sum? **En** legim' fies qndā i' hēmo puerlatē. cū ad eū carnal' frater auxilij grā ab uētailz respōdissē: ut abiret altēz fies eoz. cū ille utiq; iā dbissz. **Cū** admirat' q' venerat rñte ret q' ille obijt. hēmita se q' filr obijssē respon dit. **Optie** ergo nos docuit dñs. ne solliciti sim? suppiq; carnis nfe. pl' q' religio postulet qñ ipi mfi et tali mfi rñdit. Quid mihi et tibi ē mu lier. **Sic** et i' alio loco cū suggerēt ei qdam. qm mfi ei' et fies foras starēt. qrentes ei loqui: rñ dit. **Que** ē mater mea et fies mei: **Abi** mō sunt q' tācarnalr et ianiter sup carnalibz ppiqs suis solliciti sūt. ac si adhuc viuerēt et ipi cū eis. **hec Bern.** Erant aut ibi lapidee ydrice sex posite fm purificatōem. i. fm morē et ritū purificatōis iu deoz. hoc ē vasa aquatica et aq; receptui para ta. ab ydor qd est aqua sic dicta. ut si forte con tigisset aliquē de cōiuiis vel mīstros lauare se vel vasa. aquā ab hoc iueniret et habēt paratā **Trebro** em manus et vasa epulatoria iudei ba ptizabant. id est lauabant et purificabant. et si casu imundū aliqd attigissent. nisi puz loti nō

comederāt. Capiebāt autē singlę ydris metretas .i. mēsuras binas vltimas. a metzō qđ ē mēsurā sic dicta sūm ysi. Metreta qđā mēsurā ē cōtinēs decē sextarios. qđ sūm eūdē sextari? p̄tinet tñ du as libras: qui bis assumpt? vocat bilibris. Et dixit ihs mīstris. Implete ydras aqua. Aliqđ em̄ de aqua prius posita inde assūperāt. ad purificandz vasoz: qđ iō iussit ihs suppleri qđ fuerat amotū. Eūtes igit mīstri hauserūt aquā de puteo. qđ adhuc ibi eē dī extra viculū. qđ iplene rūt ydras usq; ad sūmū. Que cū fuisset iplete aq; pueria est i vinū diuina stute. Nō dicūt hic qđ aliqua oīa ab hoc dixerit. sicut i trāsubstā tiatōe panis et vini i corp? suū qđ sūguinē. s; oc culta stute dīnitatis hoc opat? ē. Sine g omī oīo. sola dñi volūtate. i optimū vinū aq; puer sa ē: cū tñ alia miracula qđ oīo et tactu corpeo qđ aliqñ fletu pfecerit. Et dixit eis ihs. Haurite nūc qđ fertē architriclino. In hoc duo notātur Primū discretō dñi. qđ pmo misit magis hono rabili. Nec i hoc fuit psonaz acceptō. qđ scdm Aug? nō cū hoīes diuerso mō p suis gōibz ho noram? tūc timēdū est ne psonas accipiamus Scdm huilitas dñi. qđ patz qđ sedebat lōge ab architriclino. cū dicēt fertē illi. qđ ab eo f̄mōto qđ cū ille sedet i magis honorabili loco colligit qđ dñs nolēs sedē ibi. nec iuxta eū. elegit ibi hu miliore locū. Tricliniū ē loc? ubi sūt tres ordi nes mēsz. sūm grad? supiores qđ inferiores ordi taz (sic solet eē i refectorijs religiosoz) qđ dicūt tricliniū a triplici ordine lectozum. super quos sedendo recumbentes comederant. Clinem em̄ grece. lectuz latie significat. nam antiquitus i lectis sedētes qđ accumbētes comedē solebāt ut ex labore fatigatōis iterim dum cibo sumitur. mēbra qđescerēt: qđ iō i scpturis dicūtur comedē tes accumbē. vel recubē. seu discubē: qđ ē qua si iacēdo comedere. Architriclinus est p̄iceps qđ primas triclinij. i. p̄cipalis qđ p̄mus inter cō uiuātes i eclinio. Et probabile est. qđ fuerit ali quis sacerdos illius temporis. qđ nuptijs inter erat ab bñdicēduz qđ ab ostēdendum qualiter de beant procedere scdm legem et statuta senioz. Voluit ergo dominus noster: qđ p̄cipalior i ter conuiuas primo de vino illo gustaret. ut p̄ sidentis sententia acceptabilius esset. et ex ipsi us commendatōe miraculū notius fieret. Sic etiam nos debemus nostra ex aminatōe p̄ela to offerre. ab probāduz ea. Et autē gustauit az chitriclin? aquā vinū factā. i. mutatā i vinū. qđ nō sciebat vñ essz. s. p xpi stute: vocat spōsum qđ ad arguēduz ipm: qđ dicit ei. Oīs homo ratō nal? p̄utēter agēs i p̄cipio bonū vinū appo nit p̄uiuātibz: quia tūc sēsus ē viuax. qđ pōt di scernē vini bonitatē qđ acceptare: qđ cūz iebriati fuerint. tūc apponit id quod deteri? .i. aquosius qđ debilius ad mitigandem ebrietatis: quia tūc nō sic sciūt discernere inter bonū qđ deteri?. Tu autē p̄tra p̄suetudinē faciēs seruasti vinū bonū usq; adhuc: ita qđ mō sapor ei? discerni nō pōt. qđ b. arguēdo eum. inordinatē qđ i p̄utēter fecisti

p̄trarium. Iste tamē (ut p̄dictū est) ignorāter loq̄bat. Mīstri ergo qđ dederāt vinū illi. et alijs diuulgauerūt miraculū: quia ipi sciebāt quo mō fuerat factū. Comēdauit architriclin? vini bonitatē: qđ post i cōmuni cōmēdauērūt miracu li nouitatē. Nō dubium: quin melior erat mu tati vini natura qđ nati. **Uñ Cris.** Fecit aquaz i vinū nō simpliciter aut vinū s; vinū optimū Talia ei xpi miracula multo his qđ p manū p̄fi ciūt speciosiora qđ potiora qđāmō sūt. Ita qđ in alijs: qđ mēbz direxit corpis claudicans. sanis demōstrabat hoc meli?. Et itez. Genēale ē i oī bo xpi miracul: qđ semp ab aliqđ melius termi nat qđ possz fieri p naturā. **hec Cris.** Hoc mira clm̄p̄mo a xpo factū ē: ab maifestādu vitatez dīnitatis i eo latēt: qđ ab p̄firmādu eoz fidem et hoc ē qđ dī. Hoc fecit ihs iutiū signoz p se factoz: qđ an hoc fuerūt signa p p̄ez facta cir ca ipm. qđ iō falsū ē qđ dicūt de signis puerilibz i libro de ifātia saluatoris. qđ i euāgelio nazareo rū. Fecit autē hoc i chana villa quadā p̄uintie galilee: i qua villa ostēditur locus ubi steterūt ydris: qđ triclinium ubi steterunt mēse. qđ descen diē ad ea p plures gradus sub terra: sicut est i plibz alijs locis sc̄is: qđ forte accidit p̄ter fre quētes destructōes qđ ruinas factas i ill. Et ma nifestauit p hoc signū glāz suā. i. glōsam laten tē i carne deitatē. qđ p deitatis potētiam p quaz hec fecit. qđ glōziosus ē: ostēdēs p effectū diui ne stutis. qđ ipē esset dñs stutū qđ rex glorie. qđ ipē eēt spōsus eccle: qđ ipē eēt qđ cūcta ex nibi lo potuit creare: qui etiā sic dñs qđ voluit: po tuit elemēta imutare sūm **Cris.** ostēdēs quoniā ipē ē qđ i vineis aquā trāsmutat: pluuiā p rabi cē i vinū stit. qđq; i planta p multuz t̄pis fit: hoc repēte simul i nuptijs opat? ē. Et viso mi raculo crediderūt i eū discipuli ei?. s. magis fir miter qđ p̄fecte qđ ante miraculm. Dēbat em̄ pau cos discipulos. sicut i iohes qđ familiarit do cebat: nō tñ sic i se p̄abiliter adberētes qđ p̄fecte credētes sicut post miraculm: s; qđ illi fuerūt nesci m?. **Uñ dicūt discipuli p̄ter noticiā qđ seqlā et mutuū inē xpm qđ ipos amorē. vñ qđ p futurū discipli erāt:** ab oīum em̄ iohis p̄les eū occul te audiebāt: qđ postmodū oīno euz secuti sunt. Pōt etiā dici qđ aliqđ de nouo i eū crediderūt. et illi qđ p̄us crediderant ut andreas qđ alijs: p hoc i fide solidati fuerūt. **Ubi Aug?** Scriptura nō solū illos duodenos appellat discipulos ei?: sed omīs qui i eum credētes. magisterio eius ab re gnum celoz erudiebant. Notāduz hic qđ sūm qđruplicē sēlū sacre scripture qđruplices sunt nuptie. s. carnal copulatōis. sūm sensū lrālē: di uine icarnatōis. scdm sensum allegoricū: spū alis cōiunctōis scdm sēsum tropologicū: qđ bea te fruitōis scdm sēsum anagogicū. De p̄mis nu ptijs ab lrām est euangelicū p̄ns. Istis nuptijs i teresse debēt mater ihu qđ ihs cū discipulis su is. Per tres istos itelligūt tria bōa m̄rimoni j Primū bonū ē fides castitatis qđ significat ca sta m̄ dñi. Secundū ē sacramentū. significat

De p̄ma eiectōe

enī p̄iūctōem diuinitatis et humanitatis i xpo: vel xpi et eccle. quā sacrā rē significat et efficit xpc q̄ iter fuit nuptijs. tercius est ples suscipiēda et educāda i fide xpi. qd̄ significat xpi discipuli.

Scd̄e nuptie allegorice sūt dīne incarnatōis.

In his nuptijs sp̄sū ē fili' dei vbi eēnū. spon-
sa vō būana natura. In his nuptijs tota fuit
m̄ ihs. et ipe ihs et discipuli ei' futuri. q̄s elegit
i ip̄o añ mūdi p̄stitutōz. **N**ap nuptiaz ples sūt
oēs q̄ credūt i eū. **A**l' iste nuptie allegorice bi-
cū ē esse iter xpm sponū et eccleaz sp̄sā. q̄p nu-
ptiaz proles sunt om̄s fideles. et redit i idē cum
iam premissis. **T**ercie nuptie sūt tropologi-
ce. sp̄ual' videlicet p̄iūctōis dei et aīe. In his nu-
ptijs cōsistunt tria bona p̄iugij. fides. ples. sac̄-
mentū. **Q**uarte nuptie sūt anagogice et cele-
stes. i q̄bo gaudiū nrm erit plenū. vñ i apocka-
lip̄i. **G**audēam' et exultēam' et dēam' glām deo: qz
venerunt nuptie agni. et vroz ei' p̄pauit se. **A**d
has nuptias nō itrant nisi bēi. q̄ ab cenaz nu-
ptiaz agni vocati sūt: q̄les sūt gēnes p̄uden-
tes que itrauerūt cū sponso et clausa est ianua
Sicut ergo sūt nuptie homis et homis i carna-
li copulatōne. ita sunt nuptie dei et homis i na-
turaz p̄iūctōe. et sp̄s creati et sp̄s icreati so-
cietate. et hoc i grā et glā. **P**rimē nuptie dei et
hois facte sūt. cū humanā naturā dīne nature
i vnitatē p̄sone copulauit. scd̄e sūt dei et hois i
vno sp̄u i grā caritatis p̄iuncti. ecie sunt dei et
hois i glā. qñ fidel' aīa i gredib' thalamū sp̄sū i
secreto celestis lumis. In oībo aut̄ his aqua ter-
rene cōsolatōis i sipide. trāsīt i vinum iocūditā-
tis eterne. i dei sapore et societate. **P**ossūm' etiā
dicē. q̄ p nuptias de quib' hic fm̄ sensū lrālē di-
cī. p̄iūctō xpi et eccle itelligit: et q̄ istud matri-
moniū i vtero v̄ginali iniciatū fuit. qñ deus pa-
ter filio humanā naturā i vnitatē p̄sone vni-
uit. et sic thalamus hui' cōiūctōis fuit vterus
v̄ginal'. **P**ublicatū aut̄ fuit. qñ eccle sibi p̄ fide
p̄iūcta ē: cōsumatū vō erit. qñ sp̄sā. i. eccle in-
troducet i thalamū sponsi i celestē. i. gloriā
Et scdm̄ **H**ebam nō vacat a misterio. q̄ die ter-
cia nuptie facte referunt. **P**rim' nāqz dies ē tē-
pus legis natuē quo p̄iarchaz exēplo. **S**cd̄s
tēpus legis scripture. quo p̄pharuz sc̄ptis. **T**er-
cius tps grē. quo euāgelistaz p̄conijs. quasi ē
cie diei luce mundo refulsit. i quo domin' i car-
ne nat' apparuit et nuptias celebrauit. vñ **O**see
Anificabit nos p' duos dies. in die tertia susci-
tabit nos. et c. **S**ed ad hoc qd̄ i chana galilee. i.
zelo trāsmigratōis eedē nuptie facte p̄hibenē
significat eos grā dei dignos eē: q̄ zelo deuotō-
nis feruē. ac de vicijs ab v̄tutes. et de frenis ad
eterna norūt trāsmigrare. **E**t fm̄ **A**ug'. mis-
teria q̄ i illo dñi miraclo latēt videam'. **O**por-
tebat iplē i xpo que de illo scripta erāt. **I**lla ē-
rāt aqua. **F**ecit aut̄ de aq̄ vinū. cū apuit eis sē-
sū et exposuit. **S**ic ei sapit qd̄ nō sapiebat. et iē-
briat qd̄ nō iebriabat. **E**t aut̄ dicit **A**lchuinus
mīstri sūt doctores noui testa. q̄ sc̄pturas sp̄ua
lī alijs interpretant. **A**rchitriclin' vō ē aliq̄s le-

vendentiū de tēplo

gaspitus. vt **N**ichodemus. gamaliel. saul'. **D**uz
g talib' euāgelij vrbū p̄mittit qd̄ i lrā legis oc-
cultat: quasi vinū de aqua factū architriclinop
pinaf. **E**t bñ i domo nuptiaz tres ordines di-
scumbentiū. altitudie iter se distātes descēbūt.
qz eccle tribo ordinib' fidelū p̄stat. i. p̄iugato-
rum. p̄tinentiū. doctoz. **O**ptimū aut̄ vinū xpc
v̄sqz dabuc p̄seruauit. i. euāglīū suū v̄sqz i sēta-
etate distulit. **S**z alijs p̄pter p̄lixitatē vitan-
dā obmissis. de nuptijs tripologicis p̄pter mo-
ralitatē aliq̄tuluz latius videamus. **S**p̄ualiter
ergo i chana galilee fiunt nuptie. qñ itra sc̄taz
eccleaz siue p̄uersatōem bonā. p̄ feruorē xpo fi-
deles aīe sociant. **C**hana enī interpretat' zel'. et si
gnificat feruorē dilectōis. galilea vō interpretat'
trāsmigratō facta. et designat eccleam. **E**x q̄ inf-
p̄ratōe hoc oñdit. qz illi felicif ad has sp̄uales
nuptias veniunt. et discubentes digni xpo sūt.
q̄ feruore dilectōis et zelo amoris dei tacti. ma-
la opera respuē. et bona amare didicerūt. ac de
vicijs ab v̄tutes et de statu culpe ad grā. necnō
de ērēo amore ad celeste desiderū et a seip̄is i de-
um trāsmiguerūt. In sc̄ta nāqz eccle siue i sp̄u-
al' vite p̄uersatōe hōesta. respuētes mala. ama-
m' bona. et postponētes trāsitoria. trāsmigim'
ad eēna. **A**d hoc facit. q̄ ille eximie nuptie i a-
nūciatōe. qñ bēa v̄go celi nupsit architriclino. sūt
i galilea facte. ad iñnuandū q̄ mens apta nu-
ptijs sp̄ualib' d̄z eē i trāsmigōe. In his nupti-
is ihs saluator. i. q̄ ip̄m suū saluat a p̄ccis eoz
aquā p̄uertit i vinū. qñ p̄uertit ip̄m et facit pi-
um. qñ aufert culpā et p̄fert grāz. **S**ed ad p̄ces
bēe v̄gis que sp̄ copatit' miseris. iplēnt' ybrie:
et aqua tristicie. p̄uertit i vinū p̄solatōis et de-
uotōis inēne. **D**ex ybrie sūt qñqz sēsus corp̄is.
cū vno simplici sēsu aīe. **S**z ybrie dicunt' lapi-
dee. qz sēsus nri añ grāz obdurati sūt p culpā.
Istas ybrias aq̄ iplēnt'. qñ fletu nre cōpūctōis
oēs sēl' nros a culpa trāsacta p̄fecte lauamus
Tali aq̄ purificat' iudei. i. vere p̄fessores xpi. q̄
nō tñ p̄fitef eū voce oris. s̄z etiā ope manuz
i v̄itate cordis. **C**apiūt at' ybrie metretas bias
l'ēnas. bias qñ flem' q̄ p̄misi' delectatōe et p̄sēsu
Trinās vō qñ fletib' purgam' nō solū delecta-
tōz prauā et p̄sēsu. veruētā op' malū. **A**q̄ deni-
qz i vinū p̄uertit. qñ fletū culpe iocūditatis gē-
tie sequit'. **E**t etiā qñ i mēte hois op' dei quod
laboranti p̄us nō sapit. p̄ sp̄ualē itelligētiā il-
lūiatō dulcescit. **O**is aut̄ hō p̄mū vinūz bonūz
poit. qz hoies ea q̄ ad vinū p̄tinēt. i. delectabilia
amāt et q̄rūt i p̄nti. deīn qd̄ detet' ē. qz amara i
ueniēt et recipiēt i futuro. **S**ic ḡ dyabol' p̄mo
suggerit aliq̄ sub specie boni: et cū q̄s p̄placē-
tiā iebriat' fuerit: tūc qd̄ detet' ē. i. enormita-
tes dīsas i p̄ccis sup̄ducit. **S**z xpc nō p̄mo vi-
nū bonū poit. s̄z ip̄ostet' fuit. qz a p̄ncipio a-
mara et dura poit qz arda ē via q̄ ducit ad vitā
et oēs q̄ pie volē i xpo viuē. amaritudines et t̄bu-
latōes patiūt'. s̄z i fuso delectatōes et gaudia p̄se-
quūt'. et p̄ua sūt bona q̄ nob̄ t̄buit i p̄nti tpe ad
p̄p̄atōem futuroz. q̄ nob̄ datur' ē i eter' nitatē.

Bon' medic' nūq̄ dat bonū 7 puz vinū ifirmo vel illi qui euasit de ifirmitate. q̄diu ē debil' tō nec pfectā habeat sanitatē. sed dat sibi vinum aqua mixtū: sic homie existēte ī vita ista q̄uis euaserat ifirmitatē pcti. tñ debilis ē 7 pōt reci- diuare: dat dñs vinū mixtū aqua tribulatōis. sed ī fine quādo habebit pfectā sanitatē: tūc da- bit vinū puz eterne consolatiōis. De p̄dictis ydris 7 metretis sic dicit **Heri.** Sx ydris po- site sūt his: qui post baptismū ī p̄ca labūtur. Oia ydris 7 p̄ma purgatō ī p̄pūctōne est. de q̄ legim': qm̄ ī quacūq; hora igemuerit peccator omnes iniquitates eius nō recordabunt. Scda bō p̄fessio ē. Oia siq̄tē ī p̄fessione lauāf. Tertia elemosinaz largitō. Vñc em̄ habes ī euāgelio Date elemosinaz 7 oia mūda sūt vob. Quarta ē remissio iuriay. scdm qd̄ orātes dicimus. di- mitte nob̄ debita n̄ra. sicut 7 nos dimittim' de- bitoribz n̄ris. Quīta ē afflictō corpis. vñ exora- m' ut mūdi p̄ abstinētiā deo canam' glām. Se- xta ē obediā p̄ceptoz: sic audierūt discipuli: q̄ utinā meamur audire 7 nos. vos mūdi estis p̄ p̄fmonē quē locut' sū vob. Nimir' qz nō erāt sic hī de q̄bus dicif. sermo meus nō capit ī vob sed ī auditu vbi obedierant ei. De sūt sex ydris posite ī purificatiōez n̄rā 7 q̄ vacue sūt et ple- ne v̄to: si pro iani glā obfuanf. Aq̄ replenē si timore dei custodianf. qm̄ timor dñi fons vi- te. Aqua inq̄ timor dñi ē: 7 si min' sapida. sed optie refrigerās animā noxijs desiderijs estuā- tē. Aqua ē q̄ iacta ī micī ignita possit extingue- re. S3 bina v̄tute aq̄ mutat ī vinū: qm̄ pfecta caritas foras mittit timorē. Dicūf aut̄ lapi- des ydris nō tā p̄pter duriciā q̄ p̄pter stabilita- tē. Capiētes singl̄e metretas binas vel trinas Due metrete tior gehēne incurrēte: tior glē a- mittēte. S3 qz hec de cōtigēti futuro sūt: 7 blā diri sibi pōt aīa: dicēs. postq̄ aliquādiu ī volu- ptatibz tuis vixeris. ages penitētiā: ut nec istā p̄bas nec illā icurras: bonū ē abhiberi 7 terci- um: qui vtiq; spiritalibz not' est. eo utilior q̄ de p̄nti ē. Timēt qui nouerūt spiritalē cibū neqñ forte fraudēf eo. Ipe ē panis angelorū. panis viu': panis q̄ttidian'. Hic ē de quo p̄missum ē qz cētuplum accipiemus ī hoc seculo. Sic em̄ mercenarijs 7 cibis quottidian' dat in ope. 7 merces seruat ī fine: sic dñs vitā ī fine redbet: 7 iteri cētuplū p̄promittit 7 exhibet. Quibz ḡ mī- rū si timet ne p̄dat hāc grāz. q̄ tā secut' ē eam. Dec ē metreta ecia. quaz sub distictōe signāter posuit. eo qz nō oīm sit qz nec oībz cētupluz re- p̄mittif. Et itē **Heri.** Queramus ergo mēsu- ras quas ydris capiebāt binas aut trinas. Nā 7 saluato: triplicē nob̄ aquā apponit. 7 pfectus oīs erit: q̄ has tres metretas habere potuerit. Plorat ipe sup lazaz 7 sup citatē hīrlm. hec ē aq̄ p̄ma. Sudat iminēte passiōis hora: 7 hec ē scda. nō ab ocul' tñi s3 a toto corpore manās: ru- bea q̄tē 7 sāguinea. Tercia bō vna cū sāguine manauit ex ei' latē. Et tu ḡ p̄mā bēs si de pec- catis p̄pact' p̄scie stratū rigas. Secūdam ha-

bēs. si ī sudore vultus tui pane tuo vescaris: et labore p̄nie corp' tuū castiges. Est aut̄ coloris sāguinei siue p̄p̄ laborē siue p̄p̄ ipm cōcupie quē extinguit ignē. Iaz bō si p̄ficē potes vsq; ad gratiā deuotiōis. potaberis aqua grē saluato- ris: 7 spūssancti q̄ sup mel bulciā ē: in te fiet a- que fons ī vitam eternā salientis. Et memēto hāc esse aquaz q̄ de latē dormientis procedit. et sine omni molestia fluit. Oportet em̄ qz tā mū- do mortu' sit: q̄ ī hac grā delectari voluerit. p̄- ma igit' a p̄teritis delictis abluit consciām. se- cūda ut futura capias: extinguit concupiscētiā tertia bō si ad eam puenire merueris sitientem potat aīam. hec **Heri.** Finito aut̄ cōuuiū. dñs ih̄s vocauit ioh̄ez seorsū 7 dixit ad eū. Di- mitte hāc vxorē 7 sequere me. Qui viso mira- culo ī ei' nuptijs facto. statim relicta spōsa sua secut' est dñm. Et hec fuit p̄ma vocatō ioh̄is: q̄ ad xpi venit familiaritatē 7 noticiā. Sponsa bō ei' anachita noīe. vel fm̄ alios maria magdale- na: volūtazie sicut spōsus e' cū alijs sc̄is muli- eribz dñm ē secuta. Dei em̄ pfecta sūt opa. 7 iō ex quo vocauit unū p̄iugū: pueniēs fuit 7 alte- rum. In hoc ḡ qz dñs nuptijs it̄rfuit: carnale m̄imoniū approbauit. s3 ī eo qz ioh̄em de nupti- is vocauit. intelligi apte debet. qz lōge dignius ē spūale m̄imoniū q̄ carnale. Unde ī ecclā ob- fuaē qz añ copulā carnalē pōt licite alter cōiu- gum intrare religionem. **Oratio.**

Domine ih̄s xpe. qui bīe tertia. s. tpe grē ad nuptias. s. cōiūctōes tui 7 eccle. per carnē venisti 7 aquā ī vinū puerdisti: bñ ea q̄ ī scriptura veteri carnalia videbāt spū- alia ostēdisti. vñ plene sūt ydris. qz īplete sunt p̄phetie: cōuertere queso animā meā frigidā ī ca- ritatis tue seruoze: īlipidā ī suauitatis tue sa- porē. fluxibilē 7 īstabilē ī v̄tutis 7 grē tue con- stātiā: mutās aquā totū mee indeuotōis. in vi- nū fructuose p̄pūctōis. q̄ me misēp sp̄ potare 7 inebriare. ac illud tādē ī vinū iocūditatis puer- tere de tua misericordia digneris Amen.

De prima eiectione vendentium de templo 7 de nichodemo. **Ca. XXVI.**

Refato miraculo in mē- se ianuarij facto. morā traxit ih̄s in galilea. vsq; dum appropiaret mē- sis aprilis. in quo tunc erat pascha iudeorum: et tunc descendit scdm loci situm de chana in capharnaū metropolim galilee. ipse 7 mater eius descēderunt filij 7 fratres eius. id est cognati eius scdm carnem. s. consanguinei m̄ris vel ioseph. qui pater putabāt: 7 discipuli eius qui p̄ euz erudiebantur. Ideo aut̄ caphar- nauz. que erat metropolis voluit venire. quia iaz inceperat gloriā suā manifestare. Et mā- serunt ibi nō multis diebz. quia ciues caphar- nau valde corrupti non se exhibuerunt deuot- tos ad suscipiendū xpi doctrinā. et qz iminebat tēpus eūdi ī hīrlm p̄pter proximū pascha iude- oꝝ. Appropiāte aut̄ pascha iudeoꝝ. ascēbit

De pma electōe

ipsi cū discipul suis hierosolimā metropoli in
dee. sū legis pceptu. Et iuenit ī tēplo vēdētes
boues ⁊ oues ⁊ colūbas. ⁊ nūmularios sedētes
Noīe tēpli nō accipiē hic ipa dom' dñi. in qua
erat altare thimiamatis. ⁊ cādelabz: nec atriū
sacerdotū. ī q̄ erat altare holocaustoz. s; quob
dā atriū ubi hoīes orabāt et doctores docebāt.
⁊ ibi vēdebātur ea que ī tēplo offēbāt. Et qz de
longīquo adduci nō poterāt. iō sacerdotes qui
ppter cupiditatē diuersis aduentūibz populū
depaupabāt. statuerāt hoīes q̄ talia ibi vende
bāt. vt veniētes de longīquo excusatoz de obla
tibus dimittēdīs nō haberēt. Aliq̄ etiā aduei
entiū nō habebant pecuniā. et iō statuerāt ibi
cāpfores. q̄ sub cautōe tradebāt eā. ⁊ cū hoc vl
tra sortē recipiebāt aliq̄ munuscula. nō tñ pecu
niā ne arguerēt manifeste facē p̄ legē dāto ad
usurā. Et flagello de funicul' facto eiecit oēs. s.
vēdētes ⁊ nūmularios ac oues ⁊ boues de tem
plo. ⁊ nūmularioz es. i. pecuniā effudit. ⁊ ī di
uersa sp̄lit: ⁊ mēlas eoz q̄ erāt q̄i vasa denario
rum euerit ⁊ deiecit: ⁊ his q̄ colūbas vēdebāt:
dixit. Auferte ista hic de loco isto. ⁊ nolite fa
cē ope v̄ro illicito. domū p̄ris mei q̄ ē dom' ora
tōis domū negociatōis ⁊ mercatōis. **Bis** legi
m' i h̄m ascēdisse hierosolimā ī pascha. sel ī pri
mo āno p̄dicatōis vt h̄. ⁊ itē illo āno q̄ pass'
fuit. Et h̄ q̄ ē ī p̄ncipio signoz expulit vendē
tes de tēplo. s; sc̄do ad passiōz veniēs expulit vē
dētes ⁊ emētes durī agēdo. mltō q̄ppe maior nu
mer' erat emētū q̄ vēdētū. Hic q̄ remissa q̄dā
de īcrepatōe uti: dicens. nolite facē domū p̄ris
mei domū negociatōis. ibi aut durioribz s̄mōi
bz vtebat' dicens. nolite facē domū meā spelūcā
latronū. Fecit aut flagellū de funicul'. qz s̄m au
g'. de p̄ctis n̄ris sumit materiā vñ nos puniat
Ipa ei p̄telatō p̄ctoz. s̄m qd p̄cta p̄ctis addūf
q̄dā funiculi dicūt. **El̄n** ī puer. dñ. q̄ ipi' funicu
lis p̄ctoz suoz p̄strigūt. **Mistice** s̄m Alcuinū
q̄ctidie de' spūaliter ecclāz suam ītrat. ⁊ q̄liter
vnusq̄sqz p̄uersef: attendit. **Caueam'** ergo ne ī
ecclā dei fabulis vel risibus vel obijs vel cupi
ditatibz vacem'. ne improuisus veniēs nos fla
gellet. ⁊ de ecclā sua nos eiciat s̄m **Aug'**. **Elen**
dētes ī ecclā sūt. q̄ q̄ sua sūt q̄rūt. nō q̄ i h̄u xpi.
Elenale totū h̄nt: qz redimi volūt. Et nota qz p
oues inocētes q̄ sua vellē vestiēdis p̄bent opa
mūdicie ⁊ pietatis. signāf q̄ vēdūt. dum p lau
de humana sub ypocrisi et ī vestibz ouium ge
rūtur. **Ipocrite** nanqz mētem lupinam habēt
sub ouina pelle. **Per** boues q̄ arāt p̄dicatores
celestis doctrine significāf quos vēdūt: q̄ non
amore dei. sed p questu tpali predicāt. **Per** bo
ues etiā q̄ laboriosi sūt signari p̄nt illi. qui ma
gnos labores sustinent pro diuinis vt p hoc ī
ecclā valeāt pmouēi. **Columbas** vendunt: qui
acceptā spūsc̄i gratiam que p columbā acci
pitur. nō gratis sed ad p̄mū dant. ⁊ si nō ad
questum pecunie. ad vulgi tñ fauorē tribuunt
nō ad v̄te meritū. s; ad grāz largiūtur. **Num**
mos mutuo ī ecclā dāt. q̄ nō simulate celestibz

vēdētū de tēplo

s; apte ērenis rebo ī ecclā defuiūt ⁊ sua nō que
ihu q̄rūt. **Domū** etiā dñi domū negociatōis fa
ciūt. nō solū h̄i s; etiā q̄ gradū vl' grāz spiritalē
quā ī ecclā p̄ceperūt. nō simplici ītēte s; cā hu
mane retributōis exercēt. **Oēs** istos eiecit de tē
plo xpc. signās qz sūt exclusi de tēplo gl'e s̄acte
dei. **Qui** ḡ nolūt de ecclā ⁊ de domo celesti vēte
re dñō auferri: auferāt ista de actibz suis. et ab
auaritie ⁊ s̄ymoie cessēt negocijs. eiciūt ei d p
te sortis sc̄toz. q̄ inē sc̄tōs poiti vl' fictē bōa. vl'
apte mala faciūt. ⁊ funicul' p̄ctoz mō flagellāf
ad correctōz q̄bō īcorrecti ī h̄e ligabūt ad dāna
tōz. **Posuit** aut dñs s̄mediū ⁊ op̄is ⁊ ubi vt do
cēt eos q̄ curā h̄nt ecclē: subditos facto ⁊ verbo
debere corrigē. **Si** igit ī figurālī tēplo etiā ī
atrio ei' qd ē dom' oratōis p̄hibet negociatōez
q̄ honesta putaf. cū sit de his que ī templo offe
rūtur: multo magis p̄hibet p̄messatōnes. pota
tōnes. risus. lites. vaniloquiū ⁊ h̄mōi fieri ī ec
clesia dei. **Ergo** cū oīs xpi actō nobis debeat eē
lex ⁊ p̄ceptū. nō licet candelas vel alias mer
ces etiā dñō offerēdas ī ecclā vendi: nec aliq̄
officiū nisi merum ecclasticū exerceri. **Re**
cordati vō sunt discipuli ei'. quia scriptū est in
psalmo de xpo. zelus domus tue p̄medit me. i.
accēdit. **Ex** xpi em̄ facto: recordati sūt scriptu
re illi' ⁊ īpletōis ei' ī xpo. **Don'** zel' ē animi fer
uor ī bonū: quo mēs flicto ⁊ abiecto humano
timore p̄ defēsiōe vitatis accendit. **El̄n Aug'**.
Fratres vnusq̄sqz xpianus ī membris xpi zelo
dom' dei comedat. **Quis** comedat zelo domus
dei: **Qui** omīa que forte ibi videt peruersa. sata
git corrigi. cupit emēdari: nō q̄scit. **Si** emen
dare n̄ potes. tolera. geme. suspira. sustine paleā
vbigra. **Elides** fr̄ez curē ad theatz. p̄hibe. mo
ne. confestare: sic zel' dom' dñi comedit te. **El̄**
des alios curē et inebriari velle. p̄hibe quos
potes. tene quos potes. terre quos potes. q̄bō
nō potes blandire: noli acq̄scē. **Si** aut fueris
frigid' ⁊ marcidus. ab te solū expectās ⁊ quasi
tibi sufficiēs: dixeris ī corde tuo. **Quid** mibi ē
curare aliena p̄cta. **Sufficit** mibi anīa mea vt
ipsā ītegrā serue deo. **Eya**. n̄ velt tibi ī mēte ser
u' ille q̄ abscondit talētū ⁊ noluit erogare. **Nun**
qd ei accusat' ē qz p̄bidit. ⁊ nō qz sine lucro ser
uauit. **Sic** ergo audite fr̄es mei. vt nō q̄scatis
Nolite q̄scere lucrari xpo: quia lucrati estis a
xpo. **Hec Aug'**. **Ubi** sciendū qz zel' dicit quābā
itēsiōnem amoris: quo itēse deū diligēs nihil
sustinet. qd amori suo repugnet. **Ille** igit p̄prie
zelū dei habet: q̄ nihil patiēter sustinere potest
contra honorē dei quē maxie diligit. **Nos** autē
debem' diligē domū dei itātū qz zel' ei' nos co
mebat. cū si qd cōtrarij fieri videmus. studem'
etiā quātūcūqz cau n̄ri sūt. qui hec faciūt īmo
uē: nec timem' p̄p hoc aliq̄ mala p̄peti. **At**
tendendū ē aut quāti meriti sit zel' domus do
mī. ⁊ generalit' oīs zel' bonus. cui' actū inē pri
ma opa xpc ostēdit. cui' merito p̄hinees pactū
sēpiēni sacerdotij accepit. cui' feruore **Matthā**
thias legē defēdit: cui' igne succensus **Delyas**

pphas balaal iterfecit. Et dixerunt ei iudei. qđ signū ostēdis nob. qđ hec facis. i. qđ cū tāta auctoritate et p̄tate nos expell. Non videt hoc tui officij eē: nec credim? tibi licē. Ergo ostēde nob signū qđ credam? Quis. n. factū eēt bonū de se nō tñ p̄iebat ad quēlibet hoc facere: sed soluz ad eū qđ haberet auctoritatē corrigēdi excessus sacerdotū. qđ nō cōueniebat alicui de coi p̄plo. cū sacerdotes essēt sup̄iores i p̄plo illo: s; p̄phē qñq; mittebāt ad hoc sp̄ealr a deo. Cūz ḡ xpc nō eēt fili? aaron. et p̄ p̄seqns nec pontifex s̄m legē. nec esset rex i p̄spectu p̄pli: non apparebat eis. quare sic auctoritatē eiceret eos. mēsaq; subuertēt: nisi dīna auctoritatē p̄pheta magn? missus esset: et iō petierūt signū missionis sue. Nō ausi man? i eū iijcē. Signū petūt: ut sue potētie fidē capiāt. falliare. n. erat iudeis signa q̄rē. utpote p̄ ea ad legē et fidem vocati. Quēbāt aut nūc signū. nō ut crederent et venerarent. s; quasi despantes: qđ signū ostendere nō posset. et sic eū deriderēt et ipugnarēt. qđ ex hoc patz. qđ statū dictū suū ipugnaverūt. Dedit ergo eis signum potēstatis dīne i suscitātōe corpis sui p̄pria v̄tute. et qđ prave querebant. non dedit eis signū aptū sed occultū. et in figura de sua r̄suz rectōe: qđ digni non erant ut p̄diceret eis resurrectōem sui corpis manifeste. **Inde** respondit et dixit eis. Soluite templū hoc. et i tribo diebus excitabo illud. Hoc autēz dicebat sp̄ualiter de templo corpis sui. i. i trāsitie: hoc est de templo quod ē corpus suū. loquēdo de corpore suo sub noīe tēpli: qđ humanitas xpi erat sp̄ale h̄itaculū ipi? dei. Tēplū. n. dī qđ de? i h̄itat. et qđ i corpore xpi dīnitas ihabitāt: iō corpus xpi tēplum dei nō solū s̄m aīaz s; etiā scdm corpus dicitur. Nec dicebat hoc i pando vel p̄sulēdo vel hortādo: sed iō qđ facturi erāt p̄dicendo et benūciādo nō em̄ ē verbū i ductiū ad hoc faciēduz cū fu it simplr malū ex pte iudeoz: xpc aut nō poterat i ducē ab malū. s; ē verbū benūciatim eius qđ erat p̄ ip̄os fiendū: quo hoc qđ affectabant demōstrat nō esse absconditū. q. d. soluite. i. soluetis: qđ i passiōe xpi aīa fuit soluta a corpore. et sanguis a carne. et p̄tinuitas mēbroz i fixione clauoz et lāce: et ego v̄tute i me latēntis dīnitatis excitabo qđ a somno illud tēplum p̄ vos dīsolūtū. Dedit ḡ eis signū resurrectōis futurū qđ i hoc maxie potētia et v̄t? dīnitatis e? oñdīf. nō. n. puri homīs ē ut se mortuis excitaret: s; solus xpc qđ i ter mortuos liber fuit. hoc potētia et v̄tute dīnitatis sue fecit. hoc etiam fuit signū penitētie et remissionis. qđ solū p̄ctōrībo cōpetebat. Et qđ dōdit eis signū i figura. vocās cor p̄ suū tēplū. iō illi carnales hoc nō itelligētes. s; de iai? to tēplo eū hoc dicē putantes: deridebāt eū et volebāt arguē dictū suū p̄ materiale templū: dicētes. Quadragita et sex ānis edificatū ē tēplū hoc. i. reedificatū: et tu i tribo diebus excitab illud? Hoc dixerūt deridēdo. quasi esset i possibile. Et multo plus derisissēt: si resurrectō nē sui corpis manifeste p̄duxiss; qđ difficult? est

resuscitare mortuū. qđ edificare tale templū. Et nō loquūt de tēplo facto p̄ salomonē. qđ illō fuit edificatū i septē ānis et p̄fectū. et postea p̄ nabuchodonosor destructū: s; loquūt de tēplo reedificato p̄ zorobabel et neemiā p̄ captitatē babilōicā. qđ factū fuit i. xlvj. ānis. ānq; cōplēt iūmicis phibētībo. qđ iudei ipediebāt i edificatōne tēpli a natōībo i circuitu eoz existētib. mlti autē tūc crediderunt. i. credē iceperunt i nomīe eius. id ē i sue dīnitatis notamine. cui? nō tā fecit p̄ signa. et ideo seqtur. vidētes signa que faciebat. **Inde** patet qđ i fide adhuc confirmati nō fuerūt. qđ magis signis. qđ ex deuotōe crediderūt. **Ihs** aut nō credebāt se eis: eo qđ ip̄e nosset om̄ia. et qđ esset i homīe. scire em̄ ea qđ sunt i corde homī. solius dei ē: qđ solus corda plasmauit. et ideo sciuit qđ iustabiles erant. et i tempe tēptatōis recederēt. Quapropter (ut dicit beda) mouemur. ut nūq; de n̄ra p̄scia securi sim? sed semp solliciti formidem? qđ qđ nos latet. cēnuz arbitriū latē nō valet. **Dubitat** hīc quenā signa viderūt facta a ihu cū nullū legam? eū tūc signū fecisse i h̄rlm. **Ad** qđ potēst dīci v̄nomō qđ multa signa facta sūt ibi tūc a ihu qđ hic non h̄nt. nā euāgeliste multa sciēter p̄termiserūt dīmiracul? xpi. cūz tot fecerit: qđ nō posset sc̄bi de facili. **Alio** mō qđ i ter cetera miracula pōt maximū r̄putari signū. qđ cū flagello vno ihs dī tēplo sol? et p̄p̄ adhuc reputat? eiecerit multitudinē homī. **Dīna** qđ ē v̄t? i illo facto opabāt. qđ apparebat i effectu cū volebat. **Corpus** ei xpi erat i strumētū dīnitati p̄iūctū. et iō qđā fulgor radiō? et mirabilē egrediebāt de vultu et ocul? v̄tute dīna eos deterēs: quo territi sacerdotes et leuite et alij. nō audebant nec poterāt ei resistē. sicut et i passiōe vox illa diuinitatis qđam modo instrumentum erat magnam armatorū multitudinē legitur prostrauisse. **Inde** **Dier**onimus in matheo de secunda eiectione. **Plurimiq;** arbitramur mariā esse signoz. qđ **Lazar?** suscitatus ē. qđ cecus ex vtero lumē accepit. qđ i iordane vox audita sit p̄ris. qđ trāsfiguratus i mōte gloriā ostendit triumphātis. mibi autēz inter oīa signa que fecit domin? hoc videt esse mirabilius. qđ vñ? hō et illo tpe contemptibilis et intantum vilis: ut postea crucifigēt: scribis et phariseis contra se leuētībo et videntibus lucra sua destrui. potuerit ad vñ? flagelli ōbera. tātā eijcē multitudinem. mensasq; subuertē. et p̄figē cathedras. et talia facē qđ infinit? nō fecisset exercit? **Igneū.** n. qđā atq; s̄tēreus rabiabāt ex ocul? eius. et dīnitatis maiestas lucebat i facie. **hec** **Dier**onim?. **De** his autēz qui crediderunt i nomine eius. est sciendū. qđ s̄m **Augu**stinū. illi credunt i nomine eius. qđ soluz p̄pter signa credunt et adherent nomī ei? qđ nōdū sac̄mētū baptismi p̄ceperūt velut cathecumī. hoc ē istructi. et qđ plenā fidē ut oportet non habēt i xpm et eius sacramenta. iō adhuc non credit se eis. qđ ecclā nō dat eis corpus xpi: quod qui dem corpus sicut cōficē nō potest nisi sacerdos

De incarnatōe

secrat? ita null? sumē debet nisi baptizat? **Et** s^m Cris. isti qⁱ ppter signa credebāt i noīe ei? nō firmiter nec pfecte credebāt i eū. qⁱ iō nō cōfidebat i eis. sicut i discipulis pfecte qⁱ firmiter credētibz. nec recipiebat eos ad pfectōz qⁱ pui ctū. ut cū eo īsepabilitē hītarēt. nec oīa sua tōgmata qⁱ secreta eis pmittebat. nec eis altiora mysteria fidei reuelabat: qⁱ hōz credulitas si erat ex fide firma. sⁱ ex suspitōe quā de xpo recepat ppe sig. nec estīabāt eū deū sⁱ hōiez a deo missū doctōrē vitatis. **Et** iō signā ē euāgelista: ut oībat eos īpfecte credē. nō hīc qⁱ crederēt i eū. qⁱ nōbū credebāt i ei? diuinitatez. sⁱ dicit in noīe ei? i. illud qd de eo noīetenus dicebat. sⁱ qⁱ iustus qⁱ hōmō. **Enī** Nichodem? iter istos pīnceps ac vn? de phariseis et pīcipibz seu mgrīs iudeo p. qⁱ i tenebris hui? erroris erat. nocte ad iīm qⁱ ad lucē veisse phibet. **Ipe** qdem in tenebris erat nō lux. qⁱ nō renatus. **Et** iō nocte ad lucē venit. qⁱ illuminari volebat. **Ore** timore qⁱ populi quem offendere metuit. cum esset vnus de rectoribz: quia tunc populus p doctores et sacerdotes gubernabatur. in palam venire et sciri nō audebat. ne de sⁱ nagoga expelleretur. **Ore** vēcūdia etiā palā addiscēdi. qⁱ magister i isrl erat. secreta et extra turbā alioz docēd? ab iīm sol? veit: ut ab ipso pleni? īstrueret. **In** hoc etiā qⁱ nocte venit a studio qⁱ diligētia īquisitō nis pmedat. qⁱ secretū significabat. qⁱ extra scriptū discē vitatē volebat. **Enī** beba. **Hic** veit ab iīm nocte. cupiēs secreta e? allocutōe discē mysteria fidei: cuius apta oīsiōe iā rudimētū pcepat. **Hec** beba. **Et** qⁱ prudēter apta sig notauit pleni? fidei mysteria reqrit: qⁱ iō de his qⁱ ab fide ptinēt doceri meruit. **In**struxit ei eū dñs de se cūda qⁱ spūali generatōe seu natiuitate. s. de baptismo qⁱ de itroitu regni dei. ac de sua dīnitāte qⁱ utraqⁱ natitāte. de passiōe qⁱ sua ac rīurrectōe ne qⁱ ascēsiōe. necnō de utroqⁱ aduētū: qⁱ plibus alijs ad salutē necessarijs. **Enī** pgruēt hoc euāgelīū i festo trinitatis legī. qⁱ i eo de baptismo dī. qⁱ i noīe trinitatis pferē. **Hoc** qⁱpe sacmētū baptismatis ē necessitatis: qⁱ iō oportet qⁱ habeat i re si ē possibile. vl i voto quo ad pccupata: nā ubi ptept? i aliquo baptismū aque excludit neqⁱ baptismus flāmīs neqⁱ sāguīs pfect ei ad vitā eternā: quia nō potest itroire in regnū dei. **Hōies** nāqⁱ nō ascēdunt illuc nisi īqⁱ tū efficiūt mēbra xpi. p generatōz aut spūalez vniūt sibi. qⁱ mēbra eius fiūt: qⁱ sic vtute ipsius ascēdunt. **Nemo** emī ascēdit. id ē ascēdē poterit i celū ppria vtute nisi qⁱ descēdit de celo non p motū localē celū dimitteō. sⁱ carnē de nouo sibi vniēdo. qⁱ oīs qui ascēdit vtute ipsius ascēdit: qⁱ ipe solus p suam vtutez ppriam ascēdit.

Si aut hīc obijciē qⁱ plures vefis testamēti saluati sūt sine baptismo. dicēdū qⁱ nō erat i pcepto. psecuti sūt tñ spūalem vitā p grāz i fide xpi vcturi. qⁱ sic habuerūt rē baptismi. habuerūt ipm etiā i figura i aliqⁱ correspōdēte p qd tollebat pccm originale. **Ideo** etiā hoc euāgelīū i

Johannis

festo trinitatis legī: quia i eo quelibet psona rū apte expmī. **Nā** psona filij ē qⁱ loqⁱtur. psoa pīs expmī cū dicit scim? qⁱ a deo venisti: psona spūscī cū dicit. nisi quis renat? fuerit ex aqua et spū sc. **Exp**mū aut psonē diuīne cū suis appropriatis. **Exp**rimī at psona pīs cū sua potētia: cum dicit. nō potest hec signa facē qⁱ tu facis. nisi fuerit de? cū eo. sig emī facē diuīne potētie ē. **Exp**mī psona filij cū sua sapiā cū dī. scim? qⁱ a deo venisti mgr: ad mgrm emī spectat sapiāz docē. **Exp**rimī psona spūscī sacī cū sua bonitate cū dicit. spūs vbi vult spirat: nō emī nīs meritis sed ex sua gratuita bonitate se nobis infudit. **Quis** emī pater et filius qⁱ spūscī habēat eādē potētiam. sapiētiam qⁱ bonitatē: tamē qⁱ apud nos nomē pīs ppter ātīqtatē iporat ipotētiaz: ne simplices hoc crederēt de pte celesti atēbuiē sibi potētia. **Silr** nomē filij apud nos ppe iuuetutē iporat impitiam. ideo ne de filio dei hoc crederet: attri buiē sibi sapiā. **Silr** nomē spūscī apud nos iporat quēdaz furoz. iuxta illd ysa. qescite ab hōie. cui? spūs i naribz ei? est: iō ne de spūscī hoc crederet atēbuiē sibi boītas. fides et pfectio scēe tñitatis si eā deuote receperim? valet iter cesa ad tbulatōnū ppulsiōez. **Nā** (sic ait iohēs damascen?) cū apud pstatinopoli pestilētia g uis eēt: qdā puer de medio ppli i celū rapt? cātī cū scēe tñitatis. s. scēe de? scēe fortis. scēe qⁱ mīsi corā saluatori miserē nob. ab āgel ē edoct?. qd cū rediēs corā ppo decāstet. mox oīs pestilētia ē fugata. **Per** Nichodemū qⁱ veit ad iīm ut de ptinētibz ad fidē pleni? erudiret: significat discipuls humil? qⁱ diligēs qⁱ veit ad doctores ut ab ipso īstruat. qⁱ debet eū dulcī recipe exēplo xpi qⁱ Nichodemū dulcī recepit. ac māsuete valde qⁱ cūz qete ei loqⁱbat. qd ē pē irascētis qⁱ furiose qⁱ cū clamore frequēter loquūt. **Cōt** qⁱ ē reme diū vtile molliē qⁱ sine clamore rñdē: sⁱ illd sapiētis. **Respōsio** moll frāgit irā. sⁱ modū? sulci tat furoz. **Et** emī sⁱ m Cris. si famuli cū adueit? eos irascimur. portāt hūil? qⁱ cū silētō pūeliaz ppe tiorē nīm: qⁱ venia digni erim? aut quā ex cusatōz hēbim? nos: qⁱ ppe dei tiorē aliqⁱ ferre nō possum? magis aut nolumus. **Oratō.**

Quod domine vniuersorum qui nullaz habens indigētiam voluisti templum tuū fieri i nob: eijce a corde qⁱ corpe meo oīa offēbicula qⁱ tibi displicētia: mūdās me ab oīibz īqnamētis qⁱ macul mētis qⁱ corpis: et fac de me templū tibi gratū qⁱ ydoneum: i quo habitare delecteris tu. cuius delicie sūt esse cūz filijs hominum. **O** sapientia que ex ore altissimi probisti. et magister qui a deo venisti: doce me queso a malo declinare qⁱ bonum facere. terrena despicere. et celestia amare. ut veterē hominem cum suis actibus exuens. qⁱ nouum induens. quasi de nouo natus regnum tuum introire merear. qⁱ videre Amen.

De incarnatione Johannis baptiste.
Capitulum .XXVII.

Post hec. s. pletis dieb⁹
festis i hirlm: q̄ est i una pte iudee.
venit ihs cum discipulis suis ⁊ cre-
tētib⁹ i aliā partē iudee. s. i iordanē.

que a forte iude vel a regno duarum tribuum
iudea dicebatur. **A**tribu enī iude que erat prin-
cipalis ⁊ regia terra ubi habitauerunt filij isrl̄
nomiata est iudea. ⁊ illic demorabā. ⁊ per suos
discipulos baptizabat. multiq; fiebant creden-
tes ⁊ discipuli eius. **I**udea interpretat̄ confessio
ad quam venit ihs. q; xpc̄ p̄fitētes. vlt̄ sua p̄c̄a
vlt̄ dīnā laudē visitat: ⁊ illic morat̄: q; tales nō
trāsitorie visitat. ⁊ illic baptizat. i. a p̄c̄is pur-
gat. vñ **Alchuin⁹**. p iudeā q̄ppe signā ē p̄fitētes
quos visitat xpc̄. ubi enī est p̄c̄orum confessio
vel diuinarum laudū illuc venit ihs ⁊ discipuli
ei⁹: hoc ē doctrina ⁊ illuminatio eius. ⁊ ibi mo-
rat̄ purgādo a delictis ⁊ vicijs p baptismum s̄a-
ctispūs. **S**cđm **Aug⁹**. Xpc̄ primo baptizauit
discipulos aqua ⁊ spūs sancto. postea officiū ba-
ptizandi eodē baptismate discipul⁹ reliq̄t. iten-
tus p̄dicatōni ⁊ doctrine. sicut ⁊ ap̄lus **Paulus**
paucos p se baptizauit ut possit p̄dicatōi fideli-
us itendē. **P**ostea ḡ soli discipuli ihs baptiza-
bāt. eo iteri circa altiora docēda occupato. **I**n
q̄ dedit exēplū p̄lati eccle. p̄mittēdi ea q̄ p̄ iſe-
riores p̄nt p̄mode fieri. ut ipi liberi⁹ possint i al-
tiorib⁹ exerceri. **E**t q̄uis ihs tūc nō baptizaret
maib⁹ suis. ⁊ misteriū exhibēdo. s; discipuli eius
baptizabat tñ p̄ntia maiestatis. ipsius. n. erat
baptismi sacramētū. ⁊ ad discipulos p̄tebat mi-
steriū. **D**ic ē. n. q̄ baptizat. **E**rgo adhuc ihs ba-
ptizat. ⁊ q̄usq; baptizādū sum⁹ ihs baptizat. vñ
Aug⁹. utrunq; ver⁹ ē q; ihs ⁊ baptizabat. ⁊ nō
baptizabat. **B**aptizabat. n. q; ipse mundabat
nō baptizabat. q; ipse non t̄gebat. **P**rebant
discipuli misteriū corpis. p̄tebat ille adiutoriū
maiestatis. de q̄ dictū ē. hic ē q̄ baptizat. **J**ohā-
nes aut baptizabat i enno iuxta salim oppidū
p̄pe iordanē sitū. q; aq̄ multe ibi erāt: qd̄ ē etiā
interpretatō ei⁹. qd̄ dī i ennon. ennos hebraice di-
citur aqua latine. **E**t dicunt aliqui. q; hoc oppi-
dū alio nomīe voce ē salē. ⁊ sit locus ubi regna-
uit melchisedech. sed hoc ē falsū. q; salē ubi reg-
uit melchisedech idē ē qd̄ hirlm. nā ipsā edifica-
uit melchisedech. et p̄mo dicta ē salē. i. pacifica
ex conditōe regis q̄ regnauit i pace. **P**ostea di-
cta ē hirlm. a tempe quo abrahā voluit ibi of-
ferre filium suū. q; locū illū appellauit. dñs vi-
det. ⁊ ita hirlm interpretat̄ visio pacis. q; cū p̄ma
interpretatōe addita ē visio. **M**ittebat aē iohēs
ad ihs baptizari q̄ veniebāt ad eū. s; nō mitte-
bāt ad iohēs veniētes ad ihs. **S**icut añ baptis-
mū xpi. iohēs baptizabat i noīe xpi venturi. sic
p̄ baptismū xpi. illos q̄s baptizabat. ad xpm
mittebat. sic ⁊ suā testioniū de xpo p̄firmabat
Et exiñ turbati ⁊ inuidia moti discipuli iohēs. et
idiscrete zelātes p̄ mḡo suo volētesq; p̄ferre ba-
ptismū e⁹ xpi baptismō. murmurabāt q; mḡi
sui glāz zelabat. q; videbat eis q; mḡi sui ⁊ ba-

ptismi e⁹ auctoritatē minuēt. **E**t facta ē q̄stio ⁊
p̄trouersia d̄ purificatōe. i. baptismō a discipu-
lis iohēs defēdētib⁹ mḡi sui baptismū. ⁊ putā-
tib⁹ eū maiore xpo. quē viderāt a iohē q̄i maio-
re baptizatū. cū iudeis. i. xpi discipul⁹ ⁊ alijs ad
xpi baptismū veniētib⁹. ⁊ magis ad ipm̄ p̄t̄ mi-
racula currētib⁹ ⁊ dicētib⁹ maiore eē xpm̄. et ad
e⁹ debē p̄curri baptismū. tāq; ad baptismū meli-
ore. q; iohēs mittebat q̄s baptizabat ad ihs n̄
ihs mittebat q̄s baptizabat ad iohēs. **E**t hec q̄
stio ab iohēs p̄ suos discipulos ē delata. ⁊ q̄rimo-
nia de xpo facta. q; baptizaret. et p̄les ad eū q̄
ad iohēs currēt. vñ zelo idiscrete moti dixerūt
ei. **R**abbi cū sis excellē mḡ oim. ⁊ mḡi de-
beas h̄re glām. q̄ erat tecū sic cum p̄ncipaliori
trāsitorianem. ubi eū q̄si disciplin baptizasti. et
sic b̄ficiū ei p̄stitisti. cui etiā testioniū p̄bui-
sti. i. quē tu clāz oñdisti. ⁊ sic magnū honorē i-
p̄disti: ecce hic a te sepans nūc baptizat ⁊ ea-
dē tibi autēs. tuū officiū usurpat. vñ valde mi-
ramur. ⁊ oēs ad eū ⁊ ad ipi⁹ baptismū veniūt. ⁊
te q̄ eū baptizasti: dimittūt. **Q**uasi dicerēt. **N**os
deserimur. hic raritas ē. ad illū turbe p̄currūt.
de te nō curat. ⁊ sic glā tibi surripit. **N**ōne p̄bi-
beri debēt. ut ad te poti⁹ veniāt. ubi **Cris⁹**. **I**pse
q̄tem non baptizabat. sed nūcij volētes erige-
re eos q̄ audiebant i inuidiam ita ānunciauerūt
Quā malorū causa ē vana glā. hec enī eos zelo
tipiā duxit. neq; ad maliciā solā ipellit captos
s; ⁊ ututib⁹ obstat. labores q̄s sustinē cogens.
fructib⁹ dō p̄uans. hec **Cris⁹**. **J**ohēs aut emula-
tōz ⁊ inuidiā discipulorū sedare volēs xpm̄ p̄mē-
dabat. ⁊ excelsa de eo p̄dicabat. seq; nō xpm̄: s;
ei⁹ nūciū. nec sp̄sū eccle. s; sponsū amicū esse
dicebat. ⁊ q; illū oportet crescē ⁊ exaltari. nō i
se: s; q̄ntū ad alios fama ⁊ auctoritatē. i. q̄tū e⁹
ut p̄ miracula ⁊ opa magis ⁊ magis incipet eis
inotescē: ipm̄ aut minui ⁊ humiliari i re vera. ⁊
q̄ ad pplm̄ i fama: sic lucifer minuit i claritate
q̄ ad apparētiā oriētē sole. ⁊ auctoritas p̄conis
adueiente iudice: ⁊ officiū legati adueiente p̄n-
cipe. **I**n estiatōe q̄ppe ppli ⁊ xpc̄ creuit. q; agni-
t⁹ ē qd̄ erat: et inuent⁹ ē esse xpc̄ q̄ putabatur tm̄
p̄pheta: ⁊ **J**ohānes decreuit. q; cessauit dici qd̄
nō erat. et inuent⁹ ē e⁹ propheta q̄ putabāt xpc̄.
Cui attestat⁹: q; **J**ohānes nat⁹ ē decrescētib⁹ di-
eb⁹. xpc̄ crescētib⁹: ⁊ q; **J**ohānes capite minuit
xpc̄ i cruce extendit. **M**oralit̄ aut hoc debz eē
i unoquoq; n̄m: q; oportet illū. s. xpm̄ i te cre-
scere. ut scz i e⁹ proficias cognitōne et amore.
q; inq̄tū magis eū potes cognoscēdo et aman-
do p̄cipe. tantomagis xpc̄: crescit i te. sicut qui
magis p̄ficit i vidēdo vñ ⁊ eandē lucē. reputat
lucē illā magis crescere: ⁊ hoc oportet homīes
sic p̄ficiscētes minui i sui reputatōne. q; quāto
pl⁹ homo cognoscit de altitudine diuina. tanto
minore reputat puitatē ⁊ humilitatē. **D**isci-
pul⁹ iohānis p̄ magistro suo idiscrete zelātib⁹.
⁊ de xpo querimoniā facientib⁹ filēs sunt mul-
ti etiā religiosi. q̄ magis abberēt q̄busdā opi-
nionibus. pro eo q; sunt opinionēs illoz quos

De initio publice

magis diligere. quod per ipsam veritatem quam reliquit. cum dicitur per hunc. quod duobus existens amicis secundum est per hoc norare veritatem. et plato dixit de societate magistro suo: amicus quidem socrates. sed magis amica veritas. per hoc autem quod eosdem discipulos suos reprehendit: infor- manes doctores boni. ut tales adulatores non re- cipiatur. sed magis repellatur. Consideretur etiam hoc quod de- tractores libenter audiunt. et contra eos quibus detra- hit subito seuiunt: quod iohannes discipulos christo de- hinc statim persequitur. christum laudibus extollendo. et se humiliando. et exemplo eius detractores persequatur de se humili fieri. et detractores laudando: ipsosque detra- ctores fortiter reprehendat. et eis malum vultum osten- dat. quod (ut dicit sapiens) ventus aequo dissipat pluui- as: et facies tristis linguam detrahentem. In illo tpe dum hec agens: et cum iohannes uno anno et septem menses publice predicasset. et arguens herodem plurimos pervertisset: mi- sit herodes tetrarcha milites. ac tenuit et cepit iohannem per eos: et vixit seu ligauit eum quod libere predica- uerat dei verbum: et ad se in galilea abductum posuit seu poni fecit in carcerem. propter herodiam quam fratri suo abstulerat et sibi copulauerat illicite quam secundum legem quam acceptat non licet sibi habere uxorem fratris sui eo viuente. sic dyabolus spiritualiter tenet per delectationem alligat per seculum. in carcerat per consuetudinem. propter animam a vero sposo christo separatam et alij copulatam. **Prophetia** quippe fuit herodes. et crucifixus recepat ut magis acceptus iudeis esset: ut regere super eos possit: idcirco ab lege moysi tenebatur in hoc sic ceteri et propter legem quam naturalis honestas. non licebat fratri frue- lare turpitudinem fratris sui. ducendo etiam eo mor- tuo et uxorem: nisi ad suscitandum ei seminem. unde iohannes tamquam testis et defensor veritatis dicebat herodi. non licet tibi habere uxorem fratris tui. In quo utrumque constantia iohannis ostenditur. quod maluit apostrophetam periclitari. quam propter adulatores immodice preceptum dei. quod enim venerat in spiritu et veritate arguit herodem et herodiam: sic helias achab et iezabel. Non obmisit dicere veritatem propter he- rodis preces vel herodias insidias: dans in hoc exemplum predicatoribus euangelij: ut propter talia non obmittant constantiam predicandi veritatem. Primo ergo he- rodes iohannem in carcerem ex eo quod ipsum reprehende- bat de herodia quam fratri abstulerat: et ideo ad suggestum herodias ipsum in vinculis posuit. Secundo ex eo quod iusticiam et baptismum predicabat. et idcirco multos populos ad iohannem ob baptismum et predicationem undique confluxerat. et timens herodes ne sui populi iohannem sequentis dispendium haberet. et ob verba iohannis populo (cum esset alienigena) exorsus fieret. eumque a regno ob icestum pellere. iohannem tenuit. et victum posuit in carcerem non ausus eum statim interficere. Tercio ex eo quod iohannes quidam magni regem post se venturum predicabat et cum romani ordinasset. ne aliquis sine senatus auctoritate rex nominaretur. offensa cesaris timuit et idcirco ipsum in carcerem et insuper propter hoc et captum et in carce- rat. quod pharisei propter inuidiam de predicatione iohannis ebati suaserant herodi ut caperet eum: incitantes herodem ad eum mortem. Herodias autem abulsa insidiabatur ei timebat eum ne herodes ad predicationem iohannis de precepto suo periret. et eam marito suo redderet. quod eam forte occideret. et idcirco volens iohannem occidere mortem eius quod

predicationis

rebat. sed quoniam factum id aggredi possit suenire non poterat. **Herodes** ei metuebat iohannem eum in ventum timore mundano vel humano: scilicet eum timere tu- stum quod ad homines. et secundum quod ab deo. et custodiebat eum ne ab herodia occideretur. et ex hoc ipse herodes dandum et periculum patere. Solo ei metu ab effectu: ne iohannis tenebatur. quod propter sanctitatem eius quod erat nota toti populo. timebat si eum interficeret. ne totus populus eum insurgeret: quod omnes iohannem prophetam secundum scripturam puta- bant. Et audito eo multa. scilicet quodam puerum non principalia faciebat silatorie non ex veritate et libere eum audie- bat. scilicet silatorie. id est audire silabat. totum ei istud e- rat silatorum. ut ex tali auditu et obprobrio in ali- quibus retinet populum a rebellionem contra ipsum. **Herodes** ipsum et seditorem eius timebat. sed amor mu- lieris superabat. per quo etiam deum postponerebat. quod deum in causa non habebat. Nam secundum **Crisostomum** facile deuorat a iusticia qui in causis non deum. sed hominem formidat. Timor enim dei corrigit. timor autem hominum peccandi differt facultatem et operationem non aufert sed retinet voluntatem. donec habeat oportunitatem vel occasionem. **Alia** et quod suspensum a carne audientes reddit ad crimem. et estuat animo quod usque perficiat quod malum cogitat. **Soli** enim dei est timor. quod nocentes corrigit. fugat carnem. in omnia est bunt. propter perfert facultatem. **hec Crisostomus**. **Item** quod iohannem tenuit et ligauit in carcerem. eo quod de malis suis eum arguebat caritatem. et quod filia facit. filius sunt frenetici. quod primum medicum percutere vel occidere querunt. Considera nunc quod iohannes magis vole- bat deo quam hominibus placere. magisque timebat deum quam homines offendere. et ei exemplo semper ad deum magis quam ad homines aspiciendo. in omnibus dei beneplacitum facias. et ab eius offensa omnimode abstineas. **Alia Crisostomus**. Cum a perniciosis quod patimur hominibus. ad principem nostrum consideremus et consummatorem fidei et quoniam a malis hominibus. et quoniam propter veritatem. et quoniam propter eum. **Si** enim hoc excogitauerimus omnia facilia erunt et portabilia. **Si** enim per amabilibus quis patiens gloriatur. et propter deum si patitur quicquid suscipiet se- lum: **Si** enim ipse reprobabilissimum videlicet cru- cem gloriatur vocabat. multo magis nos ita disponi oportet. **Oportet** ergo cum debemus quod pati indelectabile. non labores sed coronas excogitare. et si ma- lum quod delectabile appareat: excogita quoniam deus non vult. et indelectabile perfestum apparebit. **Si** ei hominum timor auertit ab inconuenientibus rebus. multo magis christi dilectio. **hec Crisostomus**. **Oratio**.

Omnis ihu christe magister bone: doce me vita- tem vite. iusticie et doctrine. corbis. oris et opus: propter metum vel fauorem humanum seu mundanum non obmittere: ne temeritudo carnalis timoris vel a- moris. valeat in me perfectum spiritum dilectionis impe- dire. **Et** quoniam propter peccatum primum primum vis irasci- bilis nostra contraxit debilitatem. rationabilis caliginem. et concupiscibilis prauitatem: da mihi pacitum defensor re contra persecutores. illuminator contra erro- res. inflamator contra concupiscenciam: ut in omni- bus valeam beneplacitum tuum facere. et ab offensa tua abstinere. **Amē.** **De initio publice predi- cationis domini ihu.** **Ca. XXVIII.**

Quoniam autem Iesus audisset. quod Iohannes traditus esset. secundum Crisostomum. sine dubio a deo. quia in unum sanctum nemo potest aliquid nisi ediderit eum deus: et cognovissit per initiationem sibi factam. quia audierunt pharisei quod plures faceret discipulos et baptizaret quod Iohannes. et inde contra eum invidia ceperunt maiorem. quod Iohannes non baptizaret tunc per semetipsum exteriori tinctio corporis: sed discipuli eius. quos tamen ipse baptizaverat prius. reliquit iudeam in qua erant pharisei increduli. invidentes augmento baptismi. et doctrinae Christi: quod ad capiendum Iohannem per filium dederant. et Christum etiam persequi cogitabant. propter baptismum ipsius quod crescebat et propter doctrinam eius per quam evacuari legem intelligebant. et sic docendi gentiles habebat occasionem et secessit seu abiit iterum in galileam. Cessit autem Iesus primo. ut exemplum patientie et mansuetudinis malis cedere daret. Secundo ut absentatorem invidiam eorum mitigaret. donec melioris animi fieret. Tercio ut nobis fugiendi persecutionis animi fieret. Quarto ut alijs evangelium predicaret. Quinto quia tempus passionis sue non dum venerat. Sexto ut ubi dei transitum a iudeis ad gentes figuraret. et ex hoc discipulos. quod quandoque facturi essent instrueret. Iste enim transitus eius de ad gentes significabat. ad quem eum transire impellebant. Et regressus Iesus in galileam in virtute spiritus faciebat signa et miracula. quia quibus esset plenitudo spiritus sancto. tamen extitit plenitudo manifestavit virtutem suam in publicatione doctrinae et operatione miraculorum: et fama exiit de eo per universam regionem. Et receperunt eum galilei honorifice. propter illa quod eum in bethlaim in die festo fecisse viderant et agnoverant. propter quod etiam nichodemus crederet. Et relicta civitate nazareth ubi fuerat conceptus et nutritus. venit ad predicandum in galileam. et habitavit in civitate capharnaum maritimam. quod iuxta mare est sita prope nazareth in finibus zabulon et neptalim. Et exinde scilicet de finibus illis cepit Iesus apte predicare et dicere. Quoniam impletum est tempus scilicet humane redemptionis. et venit plenitudo temporis: ergo dum tempus habetis penitentiam agite. et credite evangelio. quia sine penitentia et fide impossibile est placere deo. Appropinquavit enim regnum celorum. quia ianua celi aperta est per Christum. unde beata. Regnum enim celorum ianuis appropinquare est. de his quodque quibus ab eo discesserat penitentem. Et tunc et diero. Penitentiam agite. quod vult esse bono. scilicet regem dei adherere. Qui enim desiderat nucleum frangit nucleum: a similitudinem rabieis bulceto pomi proferat. picula maris spes lucri delectat: dolor medicina spes salutis mitigat. Mistic per hoc quod Iesus ante publice predicaret. venit in galileam insinuare quod predicator evangelii prius debet transigere de carnalibus ad spiritualia. de terrenis ad medicandum celestia. quia galilea transmigrationis interpretatur. Et per hoc quod habitavit capharnaum que maior et populosior erat: ut predicando et miracula faciendo plures illustraret. reliquit secundum remigium predicatoribus exemplum. ut eo tempore et in locis illis studeant predicare: quoniam et ubi multis possunt perferre. Capharnaum etiam dicitur esse inter fines iudee

et gentium: exinde ergo Iesus predicare cepit unde vocare iudeos et gentes per signare. quod utroque salutare venerat. In galilea enim gentes sicut et iudei habitabant. et ideo ibi debuit subari lapis anglicus is qui fecit utraque unum: duos in se conclusos pietas gentium et iudeorum. unde et per dixerunt sacerdotes ad pilatum. Commovet universam iudeam incipiens a galilea usque huc. Sunt autem due galilee. una iudeorum. alia gentium. Divisa est enim galilea a tempore salomonis. quod xx. civitates in galilea dedit hiram regi tyri. quod gentes ibi posuit. quod postea dicta est gentium. et reliqua iudeorum. Et merito in perfinitio illo cepit dominus predicare ut multis iudei et gentes ad predicandum perflueret. in quo ostendebat. quod ad redemptionem gentium et iudeorum veniret. Alexander. scilicet postquam baptizatus: ubi monstravit in eo plenitudo gratie per trinitatis testimonium. per quod temptatus ubi monstravit in eo scitudo vite per victoriam temptacionum. postquam a iohanne testificatus ubi monstravit cunctitudo ydoneitatis ad predicandum per quod Iohannes edidit ubi significavit. quod deficiente lege incipit evangelium sic sol sequitur auroram. cepit Iesus predicare et dicere. Penitentiam agite. non tamen dicitur: sed loquentes quod dicunt et non faciunt. non tamen in animo propter sed diffidentes. non obmittite sed negligentes. non destruite sed recipiunt: sed agite penitentiam quasi medicinam ad sanandum morbum. quasi armaturam ad iendum bellum. quasi clavem ad referendum eclum: et ideo sibi. appropinquabit enim regnum celorum. sic elogatur per peccatum. ita appropinquat per penitentiam. Recto autem ordine Iohanne edicto incipit predicatum domini. quia deficiente lege oritur gratia evangelii: quod bona annunciatio solet dici. Lex enim per mittebat bona eterna et transitoria. sed evangelium per mittebat celestia et eterna. Unde Theophilus. Actus namque testimonium his quod suabant illud die rurum longitudinem per mittebat: evangelium vitam eternam. unde et Crisostomus. Propter hoc neque predicavit ante Iohannem. donec ille incidit in carcerem: ut non hac predicacione multitudo populi scideret. ideo neque signum ullum fecit Iohannes: ut ex hoc quod multitudinem edidit Christo quod ad eum signorum admiratione perflueret. unde etiam Augustinus. Premissus est Iohannes velut vox ante solis. aurora ante solis. prope ante iudicem. fructus ante dominum. amicus ante spiritum sanctum. Et quia universum mundum tenebre et nox infidelitatis opprimerant. et solis iusticie aspice non valebat. beatus Iohannes quasi lucerna per mittit. ut oculi quasi limpiditudo iustitiae opprimerant magnam et vix lumen videri non poterant admissum lumen lucerne primam quasi tenuem splendorem videri perfluerent ut paulatim peccatorum nubilo recederet et infidelitatis digestio humore Christo abluente ab illo celesti lumine lesificari potest quod retrogradi possit. hec Augustinus. Et notandum quod perfectio evangelica videtur precipue circa ea. videlicet circa opera pietatis. circa consilia humilitatis. et circa precepta caritatis. Idcirco etiam precipue dominus docuit in evangelio. Incepit autem dominus sic Iohannes eadem predicacionem quod ille ante dixerat. ut predicatio discipuli et magistri persona esset: et dominus predicatores ac doctrinam Iohannis approbaret et confirmaret. ac scriba eorum quod beata aliorum designant accipe perfruat: ac ut se etiam dei filium et ille prophetas sit esse ostendat. verbum quod in Iohanne organo et in omnibus prophetis clamaverat predicacionis regnum dei. a penitentia incipere volebat.

De secunda

qz nisi remisso pctō p baptismū 7 penitētiā cō-
dignā: nō poterit q̄s intrare ī regnū celoz. **Alī**
Nō. n. statī iusticiā p̄dicauit s3 p̄niam. Quis ḡ
ausus ē dicē. volo bonū eē 7 nō possū. P̄nīa enī
correctō ē volūtatis. Et si vos mala nō frēt. ut
s. penitētiā agatis. vlt bona delectēt: appropin-
q̄ bit enī regnū celoz. i. bēitudo regni celestis. ac
si bicat. Parate vos p̄ p̄niam. qz appropinquat
t̄ps mercedis eē ne. hec **Crīso.** Predicauit autē
dñs p̄nīaz. appropinquāte regē celoz 7 fine mōi.
ut formidatē forte iuuenētas mōi. Nūc bō a p̄-
pinquāte regē celoz oñdīf regnū mōi agē ī ex-
tēis. iō merito debz p̄uerti. Sic itaqz dñs a ba-
ptismo suo vsqz ad iohis icarceratōz p̄dicauit
7 docuit ocltē 7 ī locis p̄uatis: s3 post e' incar-
ceratōez publice 7 ī synagogis. Sic. n. iohes e-
rat p̄curzor xpi ita p̄dicatō iohis erat p̄uīa xpi
p̄dicatōi. 7 iō xpc nō p̄dicauit cōfē 7 p̄blice aī
iohis icarceratōz. s3 finita ei' p̄dicatōe. ex hoc
nob tribuēs exēplū huilitatis stupēte dū suo
suo iohi lōge se īferiori ī p̄dicatōis 7 docē ne of-
ficō huilf digt' ē deferre. Q̄t sūt p̄cholor bo-
die religiosi. q̄ nō dico īferiori s3 nec parī. imo
nec supiori deferē: i q̄ se dei filio p̄ferre 7 eū p̄re-
p̄dūt. Ad p̄dicatōz q̄ 7 doctrinā req̄rīt etas
p̄fecta. p̄fectō aut etatis ē annoz triginta. 7 iō
p̄ueniēs fuit ut xpc nō nisi post tricesimū an-
nū publice p̄dicaret 7 docēt. Hoc t̄ps ē aptū p̄-
dicatōi ut hic patet: aptū p̄latōi ut patet de io-
seph q̄ hac etate factus ē p̄posit' egipti: aptūz
regimi. ut patet de dauib. q̄ triginta ānoz erat
cū regnare cepit. Hac etiāz etate p̄ficiēdi essēt
epi. sed heu hodie p̄ficiunt p̄ueri ac īsufficiētes
p̄ hoc statu 7 min' p̄donei. Fuit aut a baptis-
ma xpi vsqz ad mortē ei' tres āni 7 tātopl' q̄n-
tū ab epiphania. vsqz ad pascha. et sic modico
tpe p̄dicauit. Eadē. n. die q̄ baptizatus ē reuo-
luto anno p̄uertit aquā ī uinū. 7 ī pascha seq̄n-
ti. s. tricesimip̄mi anni. icarcerat' ē iohes. 7 ī a-
lio pascha seq̄nti. s. ēcesimiscōi āni decollat': 7
ī t̄rcō pascha. s. tricesimiscōi āni passus ē dñs
7 ita vixit trigintaduob' ānis ītegrīs. de tricesi-
motercio q̄ntū fluxit t̄pis a natali vsqz ad pa-
scha qd p̄ āno dimidio p̄putari solet. Fuit aut
āno ēcesimo pascha iudeoz quīto kl. aplis 7 fe-
ria quinta. s3 anno ēcesimop̄mo fuit decimose-
p̄to kl. maij 7 feria q̄rta. anno bō ēcesimoscōo
fuit nonas aplis. 7 die dñica. sed āno ēcesimo-
tercio fuit octauo kl. aplis 7 sexta feria. et p̄-
plex cā assignari. q̄re xpc modico tpe voluit p̄-
dicare. Prima ad demonstrābā suā v̄tutē. q. s. ī
tāmodico tpe totū mūdūz īmutaret. Scda ab
excitādū dēlīterīa disciploz. ut magis eū dēsi-
deratē. quē tāmodico tpe corpali p̄ntia hīturī
erāt. Tercia ad augmētādū disciploz spūalē p̄-
fectū. cū ei xpi hūanitas sit nob via tēdēdi ī de-
um. nā īpe dixit ego sū via. nō debem' ī ea ut ī
fīmino q̄scē. s3 p̄ eā ī deū tēdē. Ne ḡ corba disci-
ploz ad xpm carnalr affecta ī eo ut ī hoīe q̄e-
scent. corpalē p̄ntiā cito subtrīt. Alī apls. Et
si xpm fm carnē nouim'. s. q̄n corpalē nobiscū

7 tertia

erat. s3 nūc iā nō noui'. Alī 7 ān passiōz īnf ce-
tera dixit eis. Si ego nō abiero pacit' nō dēi-
et ad vos. qz ut capaces spūs fierēt expebiebat
q̄ caro et forā fui ab eis auferē. ne adhuc car-
nalr eū diligēt. Tpe ei dñs q̄ mōm vicit. volu-
it ut discipuli aīm totū ad celū trāsserēt. qz sic 7
īpi facili' vicē mōm possēt. Nos q̄ sūt si ab p̄ri-
az nrāz cor trāssponi'. 7 ad p̄ncipē fidei n̄e īspi-
ciētes. viā e' seq̄ volū'. facili' aduersa 7 p̄spera
mōi p̄tēne. 7 ipm mūdū vincē poterim'. **Oro.**

Omīe ibi xpc q̄ n̄e mīseie p̄patēs 7 tā-
q̄ ver' medic' medicinā aīaz nob dare
volēs. a p̄nīa p̄dicatōez tuā īcepisti. et
nob pctōzib' bū t̄ps hēm' eā facē iussisti da mi-
hi mīsero pctōzī spaciū 7 effectū penitēdi. q̄ tā-
diu (p̄ q̄ tibi laus) mīscōdēt: p̄cepisti delinquē-
ti. ut p̄ p̄nīaz appropiquet. 7 reserēt mibi īgnū
celoz. qd elongat' 7 claudīf p̄ pctm. p̄ verā pe-
nitudinē 7 lacrimaz p̄puctōz talē me esse con-
cede in mortis articulo. qualē me esse p̄ aquaz
regeneratōis p̄stitisti ī baptismatis lauacro. ut
apt' esse merear celoz regno **Amē.** De secūda
7 t̄rcia vocatōne discipuloz. **Ca. XXIX.**

Postq̄ igitur domin' ibs
reuerſus de iudea ī galyleā multa p̄-
dicasset 7 fecisset. Propt' q̄ fama cla-
re de ipō creuerat. ita ut turbe cū p̄-
sura 7 impetu irruerēt et impingerent in eūz p̄-
nimia deuotōe. 7 dēlīterio audiēdi verbū dei.
quādam die cū esset secus stagnū genezareth.
(qd 7 mare galilee vel etiā t̄yberīadis dicīf) 7
ī terra stare p̄ p̄sura nō posset. vidit duas na-
ues secus stagnū stātes. quaz vna erat symōis
7 etiā ādree sui fr̄is. altera bō iacobi 7 iohānis
Piscatores aut dēscēderāt ab terrā. 7 lauabant
retia sua. a mouētes īmūdicias ut plicarēt ea.
qz nullos pisces ceperāt nocte illa. Ascēdēs aī
ī vnā nauē. q̄ erat symōis. ut p̄lm de nauī p̄ue-
niēt' docēt. rogauit eū a fr̄a reducē nauē p̄u-
sillū 7 paululū. ita ut nō nimis a fr̄a distaret.
qz ita volebat a fr̄a elōgari ut possz audiri nō
tū oppmī. Et sedēs tāq̄ doctoris auctoritate v-
tens. docebat de nauicula turbas ī terra stātes
Ecce mira xpi huilitas 7 māsuetudo. p̄cipe po-
fat. p̄ceptor ei erat: 7 tū rogat. In q̄ p̄latis for-
mā dedit ut libētī moneāt q̄ p̄cipiāt. magisqz
amari q̄ t̄ieri appetāt. qz ut dīc **seneca.** Genero
f' ai' facili' ducīf q̄ t̄biē. S3 econtrīo faciūt sa-
tui. de q̄bo ī ezechiele dīf. Cū austeritate impa-
batis eis 7 cū potentia. **Mistice** p̄ stagnū p̄-
itelligi lex. exē quā dñs erat. qz legalia iā cessa-
re īcipiebāt. 7 due naues q̄s vidit sūt duo ppli.
s. iudaic' 7 gētil'. q̄s vidit. qz de vtroqz p̄plo mul-
tos mīscōdēt vīsitādo ab fide vocauit. Piscato-
res sūt p̄dicatōes 7 ecclē doctōes. q̄ nos p̄ fr̄e p̄-
dicatōis 7 fidei p̄phēdūt. 7 q̄i littori sic ēre viuē-
tiū aduehūt. q̄ debēt dēscēdē de alto p̄dicatōis
ad p̄sidēatōz sue fragilitatis 7 fr̄ia lauāe. ī ma-
clas pctoz. q̄ ī p̄dicatōe p̄trahūt aq̄ p̄ritōis
delere. qz vba p̄dicatōis sepe maculant a que-
stu tpali. a gloria inani. ab abulatione fallaci.

Ille g lauauit pedes: qd lucy tpale vel curiosita-
tem. vel hu anu fauorez. a doctrina q pdicatioe
sua excutit. Nauis Simois e pmutua ecclia
iudeoz. qz pdicator Petr' erat. i qua dñs p fi-
dem ascendes. de ea turbas docebat: qz de auto-
ritate ipi' ecclie usq ad hodie gētes docet. Alia
nauis est ecclia de gētibz. qbz Paul' doctor est
missus. qz de iudea nō sūt credituri tot. qd ab
vitā efnaz sūt pdestinati. In nauī at terre vi-
cina docebat ēbas. ita ei celestia debem' doce-
re. ut ea terreni valeāt saltem p fide cape vel
intelligē. Ad ēbas qdē tpatē ē vrbū vbo diui-
no. ut nec ērena eis pēpiā. nec a ēreis nīs ut
penit' nō intelligāt. in pfūda sacroz recebat.

Aliter p istō stagnū qd dē mare. intelligit
mund': qd ab modū maris tumet p supbiā. fer-
uet p auaritiā. spumat p luxuriā. Ad trāseū-
dum istū mundū vidit xpc. i. approbauit duas
naues. qz vna q nō noīat significat viā cōem
mādatōz. eo q oēs indistincte obligē ad eā.
et alia q noīat. s. simois q interpretat obediēs:
significat filiōz q statū religiosoz. qz potis-
simū votū est obediētia: q ad istā descēdit xpc
et i ipsa sedit et docuit. q voluit q reducēt a ē-
ra: qz xpc ab cor religiosi deuote pfilia obfua-
tis descēdit p grāz. sedet p pteplatoz. et docet p
donoz spūscī influentiā. q ipe vult q a terra
reducāt pusillū. s. corde et si nō corpe: qz nō p-
taliter cor nrm retineri. ne aliqū terrā ex aliq
tāgat pte. q scī viri nō pnt penit' elongari. s.
oportet corpi pūderi. Sic g nauis Simonis
i. religiosi debz a ēra elōgari sed hodie multi p
ingressū religionis nō sepanē nec elōgāt a ē-
renis. sed poti' magis pūis approximāt eis.

Itē due naues qz xpc vidit. sunt due vie qz
approbauit qz vtrāq ingressus est: vna ē via
innocētie: altera est via pñie. Sicut ei duobo
mobis hī hereditas. s. p successionē q emptōez
sic celū hī p viā innocētie q p successionē. et
hāc nauē ingressus est xpc. q pētm non fecit.
nec inuēt' est dol' i ore ei'. hī etiaz p emptōez
i. p pñiaz. et hāc nauē p nob xpc ascēdit. quā
usq ad mortē nō dimisit. Per has duas naues
trāsīt mōs: et veniē ad celū. Et vō (ait Cris)
habem' p naue eccliaz. p gubernaclo crucez.
p gubernatore xpm. p rethe pēz. p vto spū-
sacū. p velo grāz. p nautis aplos. p nauigā-
tibo pphas. p nauī vet' testamētū et nouū. Cō-
mittam' g nos pelagi hui' pfundo. ad pquire-
daz i scripturis diuinis margaritaz latētem.

Et at finita pdicatioe cessauit loq: doctrinā
sua miraclo cōfirmare volēs: Simoni dixit.
Duc. s. nauē i altū. i. ad locū aq magis pfūdū
qui est puenientior ad piscādū: q laxate recia
vīa i capturā. s. pisciū. Et rñtes Simon dixit
ihu. pcepto: cui obedire debem'. p totaz noctē
laborātes nihil cepim' qz uis diligētiā magnaz
adhibuerim'. i. vbo at tuo laxabo rethe. i. cō-
fites i virtute vbi tui. Et cū hoc fecisset obedi-
endo pcepto. peluseit pisciū multitudinē co-
piosā. tācā. s. quātā ipe maris q terre dñs vo-

ebat. Nimir qz obediebāt ei cui subiecta sunt
oēs volucres celi q pisces maris: idō i eoz po-
testate date sūt creāe. En Ansel. Tus siqde
nullū i his q dei sūt. s. creaturis debēt hīe. qui
volūtati ei' pūis actibz nō verē pīe. In hoc
at facto discipuloz dat' religiosiis foza obedi-
entia. ut. s. facilius obediāt simplici vbo: non
pceptū vel cōminatōez expectādo. Et atēde q
et si alijs impat' ut relaxarēt recia pdicatiois i
huilitate symois: soli tñ Petro dī. duc i altū
rethe. s. i pfundū scripse et doctrine. Quid. n.
tam altū. q scire dei filiū: Quasi dicēt. Suffi-
cit minoribz sacerdotibz scire pdicare minora.
epīs vō siq dubia i ecclia emerlerit offerri de-
bēt: ut ea soluat q doceāt. Mistice h tāgunē
trā pdicatori expeditia. pmo sublimis puer-
satio cū dī. duc in altū. scdo plana q nō inuo-
luta locutio cū subbiē. laxate recia vīa. tercio
recta intētio cū addiē i capturā pisciū. nō p-
adulatioez humanā. nō ppter vanā glāz. nō p-
utilitatē tpalē. s. ppter hoīm edificatōz. Rū-
pebat at rethe eoz ex gūitate multitudis pi-
sciū. ex q ptz duplex miraculū. qz nō solū cepe-
rāt magnā multitudinē pisciū sup modū solū-
tum. q impossibiles p viā humanā: s. etiaz tāta
multitudo tenebat i rethe rupto. Et annuerūt
Simon q Andreas filijs Zebedei q erāt i alia
nauī. ut venirēt et iuuarēt eos. Elbi Theophi-
lus. Per nutū ipos vocāt. qz ex stupore ppter
capēaz pisciū loq nō poterāt. Et venerūt q imple-
uerūt ambas nauiclas ita ut pene mergerēt: s.
ecclia submergi q deficē nō pē. s. fluctuet q q-
scē. Et cū stupor admiratio circūdaret Si-
mones petz et socios ei'. ac totā eoz mētē oc-
cuparet. ppter facta xpi insolita: Petr' intel-
ligēs q nō poterat esse vīute hūana. pēdit ex
huilitate ad genua ihu. tāq suū recogscēs do-
minū: et dixit ad eū. Exi q recede a me dñe. qz
hō pēoz sū et nō sū dign' habitare i tua socie-
tate. Exi a me. qā ego hō pur'. tu hō de'. ego
pēoz. tu scs. ego suus. tu dñs. Quasi dicēt:
separet te loc' a me: quez sepat a te fragilitas
nāe. vilitas culpe. et infirmitas potētie. Re-
putabat ei se indignū esse pñtia tāscē psone.
Argumētū. qz valde timēdū est hōi pēori scēa
tāgē. circūdare xpi altare. ad eukaristiā acce-
dere. Dñs at Petz p solāto. q ei exponendo. q
captura piscium significaret capturā hoīm p
eum. ait ad illuz. Noli timē nec obstupescē. sed
poti' gaude. et crede: qz maiori pdestiat' es pi-
scatōi: alia nauis q alia recia dabūf tibi. Usq
mō cepisti p recia pisces. ex hoc. i. p hoc tps
et decetero nō tñ statim. eris capies p vba ho-
mies. p sanā doctrinā trahēdo eos ad viā salu-
tis. hoc ē ad pdicatiois officiū assumēis. Elrbū
ei dei hamo piscatoris ppat'. qz sic ham' nō ca-
pit piscē nisi ab ipso capiat'. sic nec vbu dei ca-
pit hoīez ad vitā efnā. nisi ipm vbu mēte ei'
teneat'. Elēl ex hoc eris hoīes capies. i. ex hoc
qd scēm ē. significat q hoīes capies: vī ex hoc
q sic te huiliasti. hēbis officiū hoīes capienbī.

Epilogus vocatōnū discipulorū

humilitas enim virtus affectiva est. et dignū est ut illi alijs p̄sint. q̄ i p̄fate extolli nesciūt. **En** n̄ i aplatum eligi. s̄ aliqñ eligēd' sit p̄dicat'. totulq; facti hui' ordo. qd i ecclesia (cui ipe t̄pū tenet) gerat' h̄ oñdī. **Per** pet̄ etia qui cū socijs p totā noctē laborās nihil ceperat. et i vbo xpi laxās retbe cepit copiosā multitudinē pisciū: et tñ nō attribuit sibi nisi culpā dicēs. exi a me dñe. qz hō p̄cor sū: figurat' p̄dicatōr euāgelij. qz p̄pe innitens v̄tuti. nihil p̄ficit: s̄ innitēs v̄tuti dei magnū p̄fectū facit. **Et** i hoc qz pet̄ capta multitudie pisciū p̄cidit ad genua ihu. dat' intelligi qz i p̄dicatōe vel exhortatiōe capta multitudinē hoīm. p̄dicatōr debz se deo hūiliare. et ei totū attribuere. sibi aē nihil nisi defectū ascribere. et tūc p̄fortat' a dño dicente. noli timere: et tūc maior p̄fect' sibi p̄mittit' cū subdit'. ex hoc iaz p̄les hoīes eris capies. **Et** s̄bduct' ab terrā nauib'. i. tractis et collocatis aīo et spe redeundi ad eas. relictis ab t̄ps oībo s. nauib' et manuū instrumētis. secuti sunt dñm aliqñtulū cā reuerētie associāto pet̄ et andrē: as. et iacobo et iohēs. s̄ itēz ab ip̄a redierūt. **Tō** enim naues ab terrā reduxerūt. qz adhuc volūtas tēz redeūdi ab piscatōis officiū habuerūt. **Ex** qz ptz qz nōduz rebo suis p̄fecte renūciauerūt. nec p̄fecte i hac vocatōe xpo adheserūt. **Et** sciēdū qz itēz est mare galilee et t̄beriabis. et stagnū genezareth. sitū inf̄ irlm et damascū. distās q̄si tribu diebus ab v̄q; ciuitate. et h̄ i longitudie duodecim miliaria. i. latitudine quīq; vel cca. arenoso littore et siluis circūdatū. i. q̄ ē magna copia pisciū dñsop genez. et est visu amenū et delectabile ad potādū. **Et** q̄uis ei' aq̄ sit dulcis et nō amara. dī tñ mare fm̄ p̄suetudinē lingue hebraice. qz magnaz collectōz aq̄. siue dulciū siue salaz. vocat hebreus tharlis. i. mare. fm̄ illō **Gen.** p̄gregatōesq; aq̄ appellauit maria. **Dī** ac mare galilee. a puīcia adiacēte. qz sitū ē i p̄finib' puīcie galilee. s. iudeorū nō gentiū. **Dī** aut mare t̄beriabis a t̄beriade ciuitate cui adiacz. quā ih̄s i sua iuuetute frequē visitare solebat. **Dī** etia stagnū. qz ē lac' stās q̄ fit ex reflexiōe et fluxu iordanis. ac v̄ndis ebuliētib' et influētib'. nec h̄ alp̄eū q̄ fluat. ex locū suū ut flui'. **Pōrro** genezar greco vocabulo q̄i generās sibi aurā. dī a natura et p̄petate lacti ip̄i. qz ex faucib' mōtiū circūstantiū frequē de seip̄o sibi aurā excitat. et v̄etuz validum colligit. q̄ v̄ndis crescētib' et se mouētib'. ex ip̄i' aq̄ resolutiōib' generat'. ex q̄ facta i stagnō pturbatōe et inualecente tēpestare v̄ndis fluctuātib' nauicls plimūq; submergūt. **Dī** tñ ioseph'. qz sic dicit' sit. a modica regione genezara. quaz p̄terfluit. q̄ t̄patissima est et p̄uentissima omī generi arborū. **En** interpretat' hort' vel p̄cipiū natiuitatis. **Dī** etia interpretū lac' salinaz p̄pter puteos. vñ sal trahēbat. **Flu** uis aē iordanis ad radices mōris libani iuxta cesareā philippi ex duob' fontib'. s. ior et ban: ex q̄bo nomē trahit et originē. i. p̄dicto stagno

et de diligentia xpi

genezareth descēdit et p̄ ip̄m t̄nsiēs et inde tot' egrediēs. p̄ lōgū spaciū r̄giōz adiacēte irrigāa p̄vallē illustrē q̄ vall' salinaz ducit' i mare mortuū nō lōge a hiericho se infūdīt. et p̄t' ea nūq̄ apparēs i abyssō absorbet'. **Deinde** cū p̄ istā vocatōz p̄dicti discipuli ad sua: ut dictū ē. et ab piscatōz redisset. **Ambulās** ih̄s iuxta mare galilee. itēz vidit pet̄ et andrē nō tā corpaliē q̄ spūaliē et magis ad corda q̄ ad faciē respiciēs. mittēs retia i mare ad piscādū et victū q̄rēdū. **Et** dīc glo. decē p̄ piscatoria vadit loca. piscatores p̄scat'. **Et** ait illis. **Venite** p̄ me affectu et imitatōe. et quēadmodū ego ābulo et vos ābulate. et faciā vos fieri piscatores hoīm. nō p̄bē: daz. nō decimaz. sed aīaz. qz p̄ retbe scēe p̄dicatōis pisces. i. hoīes de p̄fūdo pelagi. i. infidelitatis ad lucē fidei traxerūt. q̄i ab lit' salutis. **En** **Theophil.** Admiranda aē est ista piscatio pisces em̄ cū capiūt. mor' moriūt: hoīes cū capti sūt vbo p̄dicatōis. poti' viuificāt'. **Et** autē dīc **Eriso.** i. medijs aē opatōib' exītes eos vocauit: mōstrās qz oībo occupatōib' sequelā suā p̄ponere oportz. **Cū** ḡ qz p̄ficiē eccleie piscator et pastor. valde debet timē. ne nō seq̄ dñm p̄fectōe seq̄le: q̄ ē ut semetip̄m abneget et crucē suā tollat. **At** illi p̄tinuo relictis retib' et nauib' secuti sunt eū oīno. nōsolū pedū incessu. s̄ magis obediētia et affectu. nō ampli' ad ip̄a reuersuri. **Et** p̄cedēs inde pusillū v̄l. vidit iacobū et iohēz i nauī cum zebedeo p̄e eorū: q̄ tāq̄ senex tenebat remū. reficiētes. i. p̄ponētes v̄l repantes retia sua: qd magne paupertatis erat indicium. **En** **Cris.** **Vide** aē q̄ etia diligēter inopiā eorū euangelista signauerit. **Inuenit.** inq̄t. eos suentes retia sua. **Tāta** erat paupertatis nimietas et sup̄habūdātia. ut vetēa et p̄rupta p̄tererēt et em̄darēt. qz noua et meliora emere v̄l h̄re neq̄bāt. et qd ad maiore pietatē eorū p̄tiet. i. tāta paupertate sic p̄i suo succ̄rebāt: ut secū baiularēt i nauī. n̄ ut istos ille adiuaēt i ope s̄ ut isti illū p̄solaret' sua p̄ntia. **Nec** sane pua bec s̄e docta v̄tutis. facile oēz tolerare paup̄iem et de iustis laborib' viuē. mutua sibi caritate p̄necti secū h̄ie inopē p̄rez. atz i ei' obseq̄o laborare. **hec** **Eri.** **Ergo** qñz q̄scēdū a piscatōe et cessādū a p̄dicatōe. ut retia f̄ficias. **Si** refecisti retia et collegisti auctes sacre sc̄p̄e q̄bo auariciā iugulasti. q̄scas a p̄dicatōe paulisp. ut itēz f̄ficias retia. et colligas auctes q̄bo aliquē vitōsū hoīez capias et victū ei' iugules et extiguas. **Et** vocauit eos ab se: ut etia de cap̄a pisciū t̄nsirēt ad piscatōz hoīm. fm̄ **Eri.** eligūt piscatores. qz erāt fūte dignitatis gr̄az sui officij ope p̄phanes. **Qui** i meli' mutato piscatōis offitō. d̄ ēre na piscatōe ad celestē t̄nslati s̄e ut hūanū gen' d̄ p̄fūdo gurgite erroris velut pisces capent ad salutē. **Il**i aē statī f̄licitis f̄tib' et p̄e secuti s̄e eū oīno imitatōe et seq̄le p̄fectōe. **Ecce** qz mutat' i: t̄tō n̄ piscatō. mutat' f̄tia i docēnā. cupiditas i amorē aīaz. fit mare sc̄lm. nauis ecc̄ia. pisces bōi et mali hoīes. i. his aē dat' fōia oībo xpi seq̄

volentibus. Per hoc enim quod Petrus et Andreas ac Jacobo et Johanne relictis retibus navis et patre. vocante dominum statim sunt secuti: ostendit nobis quod non voluntas carnalis. non cupiditas temporalis. nec affectio sanguinis nos retrahere debet a secula christi. quia perfecti sectatores christi relictis retibus petierunt et navis possessionem et etiam parentibus quantum ad carnalem affectum: alio prompto sequuntur eum. In retibus enim et navis et patris tria significantur. quod relinquere debet discipulus christi. scilicet actio patris. quod per retia quod retinentia: possessio maris. quod per navim: affectio sanguinitatis quod per patrem patris intelligi. **Ubi Crisostomus.** Tria enim sunt quod relinquere debet quod venit ad christum: actus carnales. quod per retia piscationis significantur. suba mundialis per navem. parentes per patrem. Relinquit ergo navem. ut fieret ecclesiastice navis gubernator. relinquit retia ut non pisces afferret ab civitate terrena. sed homines ad celestem: relinquit unum patrem. ut spirituales patres omnium fierent. hec Crisostomus.

Et notandum quod de Petro et Andrea dicitur. quod mittentibus retibus in mare. sed de Johanne sic dicitur. quod resiciebant retia sua: quia secundum Crisostomum. propter Petrum dicti sunt mittentes. propter Johanne resicientes. quia petrus evangelium predicavit sed non composuit. Johannes composuit et predicavit. Tunc sciendum est hoc quod primo vocatur actio: deinde contemplatio. Que enim circa petrum. actionem significant: quod vero circa johanne contemplationem. Petrus namque fervidissimus et magis sollicitus alijs: johanne vero theologus excellentissimus fuit. Considera nunc quanta fuerit horum quatuor beatorum discipulorum obedientia. quod ad unius iussionis vocem statim relictis omnibus etiam voluntate et proposito habendi. christum dominum sunt secuti. In quo (ut ait Crisostomus) se veri abrahe filios probaverunt. quia filii exemplo audita dei voce secuti sunt salvatorem. Dimiserunt namque statim quantum corporale. ut eterna lucem consequerentur. Relinquit patrem terrenum. ut patrem celestem haberent. unde non immerito eligi meruerunt. Et iterum. Perpetue vero et fidei et obedientie vocatorum. Noscitis autem qualiter audire quod est piscatio. Siquidem in medio ipsius operis constituti cum illi viderent iubeant. nihil distulerunt nihil omnino cunctati sunt. Non dixerunt revertimur domum. loquimur propinquis: sed cuncta illico relinquentes. fecerunt quod belise quod sub helia legis implevit. Tales quippe obedientie a nobis christus efflagitat. ut neque punctum temporis differamus. etsi nos aliquid necessarium videremus. propter quod et alium quem accedente ad se. ac rogante ut ad sepeliendum patrem rediret. ne id quod facere permisit. ostendit quod christus cunctis sit. etiam necessitudinibus preferendus. hec Crisostomus. **Ubi et Gregorius.** Audistis quod ad unius iussionis vocem secuti sunt retemptores. et ad unum domini preceptum hoc quod possidebant obliti sunt. Quid ergo in iudicio ei dictum sumus. qui vocante sequi premunimus. et ob amore parentis scilicet nec preceptis flectimur. nec verbibus emendamur: hec Gregorius. Secuti autem sunt dominum ei vestigia sequendo. ei opera imitando. ei virtutes tenendo. Hoc namque est per christum ire. hoc est christum sequi. Neque enim sufficit nobis pedibus tantum ire per ipsum nisi et mente et dilectione sequimur eum. In his ergo secundum

Hilarius docemur christum sequi. et secularis vite sollicitudine ac patre domus consuetudine non teneri. Et si pauca hi discipuli habuerunt. multa tamen reliquerunt. quia in hoc seculo nihil retine vel amare studuerunt. **Ubi Gregorius.** Sed in hac re affectum debemus potius pensare quam censum. Multum reliquit qui quilibet patre totum deseruit. Multum reliquit. qui sibi nihil retinuit. Multum dimisit. qui desideria homini dereliquit. Multum dimisit. qui cum re possessa etiam concupiscentiis renuntiavit. A sequentibus ergo. scilicet christum tanta dimissa sunt. quanta a non sequentibus concupisci potuerunt. Cor namque et non subas dominus pensat. nec preprendit quantum in ei sacrificio. sed ex quanto prestat. Estimato ergo quippe precij non habet sed tamen regnum dei tantum valet quantum habet. An dei namque oculos nunquam est vacua manus a munere. si archa cordis repleta est bona voluntate. nihil quippe offert deo divitius. voluntate bona. hec Gregorius. **Oro.**

Domine ihesu christe fac me per auditum ab audientibus verbum dei irruere. recia predicationis ac desiderij et bone operationis ab omni avaritia. adulatore et inani gloria lavare. nauez religionis a terrenis reducere. in ea quiescendo sedere. et per exemplum alios docere. et in profundum contemplationis et predicationis ducere. in verbo tue inspirationis recia laxare. et in aqua tribulationum copiosam multitudinem internarum consolationum concludere. **Voca et trahere me miserum ad tuum sanctum disciplinatum. quatenus omnia relinquendo. et te sequendo. ad tuorum pauperum merear pertingere sortium Amen.**
De epologo vocationum discipulorum. et de diligencia christi ad predicandum. **Capitulum XXX.**

Ques itaque vocationes discipulorum super habuisti. De prima dicitur Johannes. et tunc vocati ad fidem venerunt solum. ut aliqua notitia et familiaritate ihesu haberent. De secunda dicitur Lucas. et tunc etiam secuti sunt eum alio redeundi ad propria. ceperunt tamen audire eius doctrinam. De tertia dicitur Matheus et Marcus et tunc venerunt ad perseverandum cum eo perfectos eius imitando. Præ due vocationes forma sunt novitum in religionibus. quod primo vocatur ad probandum et instruendum. et quod ab ipsa redeunt. etiam tenet forma professorum. quia tunc velut professi religionis christianam. christo inseparabiliter adheserunt. Tunc de vocatione Mathei. publicani habet infra. De modo autem vocationis aliorum non est determinatum vel scriptum. **Ubi Crisostomus.** Quid est autem quod de alijs apostolis nobis non dicitur qualiter et quomodo sunt vocati. nisi de petro. andrea. iaco. et iohanne. et mattheo. Hi enim maxime erant in conventibus et humilibus studiis. Neque enim theoloni offitio est aliquid deterius neque piscatione vilius. Considera igitur et aspice dominum ihesum in predictis discipulorum vocationibus et perversatione eorum cum illi quomodo affectuose eos vocat. reddens se eis affabilem. domesticum. benignum. et obsequiosum. atque habens eos in te et ex te. ducendo eos ad domum matris vel alibi. ubi per tempus manebat et familiariter vates ab domos eorum. Docebat etiam eos et instruebat. ac curam de ipsis precipue habebat: sicut mater de unico filio suo habere consuevit. **De enim quod b. petrus** referebat. quod quoniam

Epilog⁹ vocatōnū discip.

ī aliq loco cū eis dormiebat. et surgēs de nocte eos fcoopiebat. qz tenerrīe eos diligebat. sciebat ei qd d' ipis facē⁹ erat. Nā q'uis eēnt hoies rudis p'ditōis et huilis natōis. tñ pncipes mōi et duces ī bello spūali oīm fidelū eos erat p'stitut⁹. Cōsidera etiā vocatōz obiaz q' cōmendat: qz p'mpta. eo q' p'tinuo statim eā oñtefēt qz integ. eo q' oīa reliq'rūt: qz recta. eo q' dñm ihm secuti sūt. P'rimū p'fectū. scdm p'fecti⁹. terciū p'fēssimū. S3 ad quid reliquefēt oīa. fm Criso. In hoc docuefēt nos apli. q' nō p't ēre na possidē et p'fecte ab celestia p'perare. Aer inter celū et terrā p'stitut⁹ oñdit. q' in celestia et frena nlla p'e eē p'ūctio. celestia em qz spūalia et leuia. fursū ducūt: frena qz ponderosa et g' uia ad dōr'sū depcūt. S3 nōne p' ea flūpsefēt. g' ip'fecte reliquefēt. Dicēdū q' p'fecta fuit obe diētia. qz et si postea resūpsefēt. nō ex p'petate. s. amore vel cupiditate: sed ex ncēitate vite hoc fecerūt. Cōsidera et et no. a q'bo et q'libo cepit et orta ē ecclia. Noluit dñs p'ios fūdatōres ecclie eligē sapientes vel potētes. aut nobiles h' scli: ne fides euāgelij et v' fidei. et opa q' fidei erāt. ascriberēf eoz sapie v' potētie aut nobilitati. sibi hoc resuauit. qz sua potētia. sapia et bonitate nos redemit. Si em docet⁹ vel potēs aut nobilis eligēf. fortasse iō electū se d'icēt. qz doct'ia v' potētia vel nobilitas e' eligi meruēt: volens frāgē supbiaz elegit ill'atos et mōdo despectos holqz doctores faciēs ad p'dicādū mittēs. p' eos sbiecit mōi rectores: ne fides credētū putaref nō ī v'tute dei s3 ī sapia et v'tute hoim. **Uñ Greg.** Relictis sapiētibz insipientes. relictis fortibz debiles. f'lictis diuitibz paupes: elegit. et p'dicatores infirmos. abiectosqz. q' potētes q'sqz et fideles p'los colligerēt. h'ie studuit. Ad p'dicādū nāqz eū. t'les veire debuerāt: q' d' laude p'pa nil hēbāt. vt tanto soli v'itatis cogscēf esse qd agerēt qnto et apte cernēf si ad hoc agēdū ido nei p' se nō fuissēt. **Uñ Cris.** D' b'os piscatores istos: q's dñs inter tot doctores legis et scribas. inter tot scli sapiētes. ad diuine p'dicātōis officiū et ad grāz aplat⁹ p'ios elegit. Et d' g' sane dño n'ro atqz p'ueniēs p'dicātōi e' fuit tal' electō vt ī p'dicātōe noīs sui tātomaioris laudis admiratio nascēf: q'to etiā eaz mōi infimi et huiles scli p'dicassēt. Qui n' p' sapiaz ubi mōm caperēt: s3 p' simplicē fidi p'dicātōz de errore mortis hūanū gen⁹ libarēt. Nō g' nobiles mōi aut diuites elegit. ne suspecta fieret p'dicatio: non sapiētes scli q' p' sapiaz mōi psuasissē hūani generi crederēf. s3 elegit piscatores ill'atos. impios. indoctos: vt apta eēf grā saluatoris. Hūiles q'tē ī s'clo etiā ī ipso artis officio: s3 p'cellos fide ac deuotos mētis obseqō. Ig'biles s'clo sed nobiles x'po. Nō s'ptos ī aluo senat⁹ ēremi sed scriptos ī aluo senat⁹ ī celo. Despectos terre: s3 acceptissimos celo. paupes mōdo: s3 diuites dō. Scit ei de⁹ q's elegit q' ocl'ta cordis nouit. Eos vtiqz q' nō sapiaz scli q'rēfēt. s3 dei sapiaz desiderarēt. nec diuitias mōi cupent s3 thezaurōs ce-

et de diligentia xpi

lestes optarēt. hec Criso. Attēbāt hec nobiles. potētes et sapiētes: supbi h' mōi. et cogscāt ig'biles. impotētes et idotas sibi p'ferri: et ex hoc p'fūdāt et erubescāt. et a sua supbia resipiscant. Exēplo itaqz hoz p'cipūz ducū n'roz relinq'mus: nos oīa: et seq'mur ihm. ī q' hēm⁹ oīa. Ad qd bñ hortat⁹ nos Cris. dicēs. Mōach⁹ aplicaz vitā desideat imitari. Elis o mōache eē discipul⁹ xpi immo vis discipul⁹ ei⁹ esse discipul⁹. Fac qd fecit petr⁹. qd fecit iaco. et ioh. Hēbāt oclm scābalizātēz: p'ez. et nauē. et retbe. Dic eis ihm. Venite seq'mini me. Abscōdīt ocl's. et h' sequēf ihm. Mōach⁹ aplōz imitatores sūt. Nō g' possū⁹ eos imitari. nisi fecerūt qd fecerūt et apli. Nemo g' mōachoz dicat. Habeo p'ez. habeo m'ez. et cetera pietatis caroz noīa. Rñdeo tibi. Habes ihm. Quid q'ris ista q' mortua sūt: Qui hē ihm h3 p'iem. hē m'ez. hē filios. hē omēz p'pinq'tatē. Quid q'ris mortuos: Seq'e viuū. dimitte mortuos. sepeliāt mortuos suos. Dic ad eū vn⁹ discipulus. Dimitte me: vt vadam et sepeliā p'ez meū. Nō dixit dimitte. vt sim cū p'ze meo. s3 dimitte me vni⁹ hore spatō. Quid rñdit dñs. Et ī vna hora p'ire potēs. Elide nebu3 vis sepelire mortuū. ipe moriaris. hec Criso. De p'dictis q'tuor discipul⁹ a piscatōe vocatis. sic ait Hiero. Mistice autē hac q'driga piscatoz vehemur ad ethera vt helyas. his q'tuor angulis cōstituit p'ima ecclesia. his q'tuor l'ris hebraicis tethra. g'mathon nomen dñi ag'sciē a nob. Quibz sili exēplo p'cipiē. vt audiam⁹ vocē dñi vocātis. et obliuiscamur p'lm vitōz et domū p'ne cōsuatōis q' est stulticia deo. et retbe arenaz ī q' nos velut culices pene lapso tenebat aer. q' pēdet ī nihili. nauem p'stine cōuersatōis abhoiantes. S3 mō at obediēs. and. viril. iaco. supplātās. iohānes grā in latinū sonat. q'bo q'tuor noībz ī imagiez d' p'uertimur. obediētia vt audia⁹ virilitate vt pugnē. supplātōne vt p'seuerē. grā vt p'suemur. Que q'tuor v'tutes cardinales dicūt. p' prudētiā ei obediunt. p' iusticiā viriliter agūt. p' tpantiā spente calcam⁹. p' fortitudinē grām dei mēmur. hec Hiero. Et cūibat ihm totā galileā docēs ī s'ynagogis eoz. et p'dicans euāgelij regnū. et sanās lāguorē et oēz infirmitatē ī p'lo. **Uñ Cris.** Quia em illi vt debiles ab medicū veire nō poterāt. ipe sic studios⁹ medicus cūibat g'uit egrotātēs. hec Cris. Dic saluator: exēplo suo. doctoz suoz vitā i'struit et q' eē debeat p'lat⁹ et p'dicator euāgelij m'ifeste oñbit. Et ei n' sint negligētes et pigri. s3 diligētes et feruēdi. docēf p' hoc qd bñ cūibat ihm. vt n' sint p'loaz acceptores. s3 ī doct'ia oībz cōes docent⁹ p' hoc qd s'biūgiē totā. Et at n' sit carnales nec q'rāt delicatas pcuratōes. docēf p' hoc qd addit galileā: erat ei galilea vil⁹ et paup' p'uicia. vt at vacui et ociosi iuanū n' d'isf'rāt. docēf p' hoc qd s'biit docēs. Et at p'libo p'desse studeāt docēnā suā nō suspectā hēant. monēf p' qd seq' ī s'ynagogis. vbi p'les et doctores p'ueiebāt. vt at n' errozes neqz fablas et inutilia. s3 salutaria p'bicēt

docent p hoc qd subdit. ⁊ pōicans euangeliz regni. i. qd docz venire ad regnū. Et af doctri nam suā vutitibz pmedbare studeāt. et nōsolum spūalia. s3 etiā tpalia subdibā. et qdūz pnt bñ ficia subditis exhibeāt. docēt p hoc qd abdit. et sanās oēs languorē ⁊ omēz infirmitatē i po pulo. i. in turba paupz ⁊ minoz. Sic g pōi cabat ihs. diligēter: qz circuibat. generaliter: qz totā. nō carnaliter. qz galileā. euidēt. qz i sy nagogis: vtiliter. qz docēs. qz ab virtutes ⁊ mo ralia: ⁊ pōicans euangelū regni qz ab fidē. pce pta ⁊ misteria mirabiliter. qz sanans omēz lan guorem diuturnū. et omne infirmitatē leuiorē ut quibz fmo credē si suaserat: opa psuaderēt. Nōsolū docebat vbo. s3 ⁊ doctrinā suā pfirmā bat facto. s. p miracā varia. qz solū fieri pote rāt vutē diuina. Et qz dixit languorē. ad pas siones voluit ptnere corpales. qz af dixit infir mitatē ad passiōes aīe spūales. ut oñdā nāe cōditōz vtriusqz. **Uñ** tanqz verus medic⁹ oēs i teri⁹ et exteri⁹ curauit infirmitates. **Hoc** ei p pheta pōicēat dicēs. **Vere** languores nōs ipe tulit. et infirmitates nōas ipe portauit. **Unde Criso.** Ad hoc ei doctor vite et medic⁹ celestis xpc bñs venerat. ut magisterio suo hoīes eru dret ad vitāz. et egritudies corpis aīeqz cele sti medicina sanaret. ut obessa corpa a diabo lo liberaret. ⁊ varijs infirmitatibz laborantes reuocaret ad vitāz ⁊ integrā sanitatē. **Nā** valī tubines corpōz diuine pñtis vbo curabat. aī map af vulnera celestis doctrine medicina sa nabat. **Ulerus** g et pfect⁹ medicus ille est. qui ⁊ corpi sanitatē ⁊ aīe salutēz restituit. **hec Cris.**

Et abiit opinio et fama ei⁹ i totaz syriā. qz est regio spatiosa. cōtinēs palestinā. in qz iudei ha bitabāt. ⁊ qsbaz alias puincias circa eaz. **Sy rie** em termin⁹ ad orientē est eufrates. ab occi dente mare magnū achon. et a septētrione ar menia ⁊ capadocia. a meridie egipt⁹ ⁊ sin⁹ ara bicus. **Et** sic large accipit h syria. quia stricte accipiendo. s. p qdaz regno. cui⁹ caput ē dama scus. sic nō pphenbit iudeā. **Nōsolū** g in iudea. s3 et i puincijs vicinis abiit ei⁹ fama. ppter cre bra ipi⁹ miracā. **Propter** qd rex **Abagar⁹** qui regbat iuxta eufratē. scpsit saluatori vnā epi stolas. ut hñ in ecclīastica historia. **Et** obtu lerūt ei oēs male hñtes varijs lāguoribz et tor mentis cōphensos et qui demonia habebāt. et lunaticos ⁊ paraliticos et curauit eos. **Curat** corpa ut pacius adeant inuisibilia. aliter pap erat mor moritur⁹ curaz impendere sanitatis. **Ubi Criso.** Et intēde moderatōz euangeliste qz liter nō vnūquēqz curatoz nob enarrat. s3 bre uibo vbis copiositatem trāscurret signozū. **hec Criso.** **Per** demoniacos significāt sortilegi. et diuini supstitiōi. p lunaticos instabiles i bono p paraliticos pigri. qsi impotētes bonū opari **Isti** em pnt curari. per bonā doctrināz pōica toris ⁊ cōfessoris discreti. **Et** secuti sunt eū ē be mulze. de galilea qz interpretat trāsmigratio. et de decapoli qz bñ decē ciuitatū regio. ⁊ de hiero

solimis qz interpretat pacifica. et de iudea qz inf ptaf cōfessio. et de trāsiordanen. qz interpretat riuns iudicij. **Per** hoc. n. significāt. qz illi xpm sequūt. qui d vitijs ad vutēs trāsmigrāt. ⁊ qui decalogū obfuāt. et qz pacifice cū alijs habitāt et qui pñs huiliter pñt. et qui diuina iudi cia formidāt. **Multi** bñsaz regionum sunt euz secuti. sicut bñs corpore ita bñs mēte. **Alij** pnt instructōz et celeste misteriu. ut discipuli. **Alij** ppter curatōez infirmitatū. ut infirmi. **Alij** ppter resectōz. ut famelici. **Alij** ppter vīdēda mi racā. ut curiosi. volētes si vey essz qd dicebat expiri. **Alij** ppter inuidiam. ut iudei obfuātes eum. et querētes i aliq verbo vel facto cape et accusare. **Uñ** sūt vñs. **Mo:bo. signa. cibo. blas phemia. dogma** fuere. **Cause:** cur dñm ē ba se cuta fuit. **Et** idō quotiēs i euāgelio turbe vo cabulum inserit. sicut bñsitas hoīm. ita ⁊ bñsi tas voluntatum intima. nō em oēs eadez vo luntate. sed ex bñsis causis seqbant. quidaz p bono. quidā p malo. oibz tñ dñs bñficia psta bat docendo. alendo. et sanando. **Isti** qnqz ge neribz dñm seqntiuz rñdēt quinqz loca pñcta. qz de galilea. i. rota veniūt curiosi qd dñ. **Uiri** galilei quid statis ⁊c. **De** decapoli veniūt infir mi ut per obseruatiā decē mādatoz curēt. qd bñ. si vis ad vitāz ingredi ⁊c. **De** hierosolimis obseruatores ⁊ inuidi. quibz bñ. iherlm qz occidis ⁊c. **De** iudea famelici ut pñtēdo pñs et laudes agendo. doctrinis euāgelij satient. **De** trāsior banen discipuli ut instruēt et lauent ⁊ postea instruant ⁊ lauent. **In** istis af qnqz significānt quīqz stat⁹ hoīm qz sequūt xpm. p galileam. i. trāsmutatōez stat⁹ penitētiū. per decapolim. i. decalogi opatōz. stat⁹ actiuoz. p hierosolimā. i. pacis visionē. stat⁹ pñtēplatiuoz. p iudeā. i. cō fessionē. stat⁹ pñtēplatuū. per trāsiordanen. status innocētium ppter restitutōz scētatis. p bapti smū i iordanē sigtū. **Ubi Cris.** **Seqmur** illum igf etiā nos. varios siqdez languores habem⁹ aīaz. ⁊ hi sūt qbz pñcipaliter vult meteri. **Ac cedam⁹** g ad eū et indulgētiāz pñs pñemur. **Nā** etiāz nūc dabit ille. si nos nō negligim⁹ po stulare. **Nūc** vō siquidē habuerim⁹ aliquā cor poris passiōz. oīa facim⁹ ⁊ negociamur ut i re liquū egritudine liberemur. aīa vō nra tāmā le se hñte dissilam⁹. sp differimus. **Propterea** ne corpis quidaz languoribz liberemur. qm qz marie nēcia sūt. supflua esse dicim⁹. qz vō pene dissilando. **hec** oīno nēcia iudicā. et fōtē ipm incuratū relinqntes. maloz riuulos purgare conamur. qm maloz qz sūt i corpe. malitia aīe est cā. **Exicem⁹** igf fōtē maloz. et cūcta cōti nuo lāguoz fluēta siccabunt. **Nec** qz nō toles ipe cū peccas age te secuz. s3 ppter hocipm ma xie ingemisce. qz nō sentis de pñs dolorē. **hoc** ei fit. nō qz pñs nō mordeāt. s3 qz infēibilis ē aīa qz peccat. **Est** g pñm bonū nihil oīno pec care. scēm vō pt⁹ pñm sentire qd pñmiseris atz lugē. **Si** af neqz hoc habuerim⁹. qñtē de pñcabi mur deū. ⁊ remissioz pñs pñem⁹ de qbz nihil

oīno curam? Cū em̄ ipse ille q̄ deliquit ne hoc q̄dē ipm qd̄ peccauit studeat agnosce. Pro q̄bo deū delictis rogabit. q̄ abhuc p̄misissē se nescit. Dec uo igr̄as. q̄naz modo nosse poterit diuini b̄nficij largitatē. Sollicitē igr̄ p̄a delicta cōsi-dera. ut discas q̄ accipias ueniā: atq; ita ipsi b̄nficio ḡtus existas. Nō dolere ei q̄ peccaueris. magis indignari atq; irasci facit deū q̄ illd̄ ipm qd̄ an̄ peccaueras. p̄pter hec ḡ oīa sic deus p̄cemur ut etiā n̄a iugamus: uolūtatez uidelz ac studiū q̄ desideriu bonū. Ita em̄ etiāz breui tpe poterim⁹ a malis q̄ nos obsidet liberari. et tūc saltem ubinam fuerim⁹ abdiscere ac digna p̄frui libertate. *hec Crisostomus. Oratio.*

Domine ihu x̄pe qui tāq̄ studiosus me-
dicus circueūdo q̄listi egrotantes. ac cor-
porē aīa p̄ sanasti infirmitates: sana
me q̄so interi⁹ q̄ exteri⁹ varijs laboratē infir-
mitatibz. Trahe me p̄ te ut te seq̄r. de uitijs ab-
virtutes trāsmigrādo. decalogū obfūdō. paci-
fice cū alijs habitādo. p̄ca huiliter cōfiteōdo. q̄
diuina iudicia for̄midādo. Educ me de lacu mi-
serie et de luto fecis. et dirige gress⁹ meos ī uia
salutis: ut ī p̄ceptis tuis p̄ficiat et ab b̄az pa-
triā festinet: ac sū impedim̄to me p̄ducāt. *A.*

De uocatione Mathei q̄ ei⁹ p̄uuiū. Ca. XXXI

Ecū p̄teriret domin⁹
ih̄s uenit ad mare galilee. ubi uecti-
galia marie de rebo per mare deduc-
tis soluebāt. Et uidit ibi nō tā cor-
poris q̄ mentis et miserantis intuitu hoīez. s.
matheū: qui q̄ leui an̄ uocationēz dicit⁹ est alphe-
i filiu. sedētez ī domo ad theoloneū. i. ad curā et
disp̄sacōz vectigaliū. thelos. n. grece vectigal
interpretat latie. Sedebat quippe. i. p̄tinaci aīo
lucris inhiabat: sessio em̄ morā ī lucro p̄sequen-
do notat. Et ait illi ih̄s. Sequere me. q. d. ei. iā nō
sedē: s; amodo seq̄re. nō ad luc̄ nō sc̄laria nego-
cia. sed me: et affectu cordis q̄ officio corporis et
effectu opis. Matheū atq̄ talibz occupatū uoca-
uit. ut de gr̄a dei null⁹ despet: q̄tūcūz uilibz oc-
cupatus fuēit. Qui statim surgēs a theoloneo
i q̄ sedebat. et de amore terrenoz ab desideriu
supno p̄ relictis oībz. s. suis et etiā alijs ex ra-
pina collectis. reliq̄t em̄ etiā p̄a qui rape sole-
bat aliena. q̄ fm̄ Cris. theoloneū est rapina p̄-
missa. secut⁹ ē eū sū aliq̄ dilatōe tā gressu q̄ af-
fectu sicut discipul⁹ mḡm. sicut uiaoz ducem
suū. sic p̄uus dñm. sicut ouis pastore suū: funē
p̄cedēs nō soluēs fm̄ Hiero. p̄siliū. Secut⁹ ē q̄
de3 sū dilatiōe. diuina potētia int⁹ operatē. ac-
cendēte et docēte. Qui em̄ exteri⁹ uocauit ut
mor seq̄ret int⁹ accēdit. traxit q̄ modū docuit.
Uñ Hiero. Fulgor ip̄e q̄ maiestas deitatis oc-
culte q̄ etiāz ī facie relucebat humana. uidētes
ab se ēbere poterat ī p̄io aspectu. Si. n. ī ma-
gnete lapide hec esse uis b̄ ut ferrū trahat: q̄
tomagis dñs oīm creaturay ad se trahere po-
terat q̄s uolebat. *Uñ q̄ Cris.* Sicut uidiſti vo-
catis ututē. ita abdiscere uocati obīāz. Neq; em̄

restitit neq; vacillauit. s; p̄tin⁹ parat⁹ q̄ nec īn-
p̄az domū abire rogauit. ut suis hec intimaet
hec Cris. Let⁹ igr̄ dñm sequēs. q̄ grat⁹ ex̄is eū
et discipulos ip̄i ī domo sua recepit. et cōuiuij
magni apparatū eis exhibz. p̄gruā celestis b̄n-
ficij uicez x̄pi repēdēs. ut illi reddēt ērena q̄ ei
seminauerat sp̄ualia. q̄ accōmodaret tp̄alia. a
q̄ expectabat bōa p̄petua. Cōuiuiū q̄de3 exhi-
bet magnū. i. ex magna deuotione et delectati-
one mētis. p̄ aduentu et p̄ntia tāti hospitis. et
tā magnū ut de reliquijs reficiat̄ āgeli ī cel⁹ q̄
gaudiū ē angel dei s̄ uno p̄ctore p̄ntia agēte.
Et b̄n p̄gruit q̄ magnū eēt. Qui ei⁹ (ut ait Am-
bro) dōcilio x̄pm r̄cipit īneno. maxis delecta-
tōibz exuberatiū pascit voluptatū. Itaq; dñs
libenter ingredit⁹ et ī ei⁹ recumbit affectu. *Uñ
Criso.* Statim ut dictū est illi a dñō. seq̄re me:
nō morat⁹. nō tardat. sed mox surgens secut⁹ ē
eū. In q̄ se fidelez deo et abrahe filiū esse sili ex-
emplo uocē dñi seq̄ndo p̄bauit. *Uñ* statim ex-
plo abrahe. et hospitio dñm recepit et p̄uuiū
exhibz. ut uere p̄ oīa dign⁹ abrahe fili⁹ noscēt.
hec Cris. Mistice sicut mathe⁹ post suā cōuer-
sionez fecit x̄po p̄uuiū ī domo sua. sic quilibz
puerlus ad x̄pm. debet sibi facere cōuiuiū sp̄u-
ale ī domo sua sp̄uali. s. ī corde et p̄scia. ubi ser-
uire ei debz de sc̄is cogitatōibz. meditatōibz. q̄
affectōibz. *Uñ in Apoc.* Ego sto ad ostiū q̄ pul-
so siq̄s aperuēt mihi. introibo ad eū q̄ cenabo
cū eo q̄ ip̄e mecū. Discubētibz atq̄ eis ī domo
ecce multi publicani q̄ p̄ctores ac ceteri eiusde3
ordis hoīes. illuc ad cōuiuiū p̄ueniebāt. q̄ cuz
ih̄s et discipulis ei⁹ discubebāt. *Fuerāt em̄ socij
Mathei.* et eiusde3 artis seu officij: et iō receptēs
ab eis. q̄ uolēs seq̄ x̄pm fecit eis p̄uuiū sic fecit
helijs socijs suis. uolēs seq̄ helijaz mḡm suū.
Erāt etiā multi p̄ctores alijs q̄ tā penitētes seq̄-
bāt dñm spantes ueniā p̄seq̄ p̄ctoz. *Uñ Hiero.*
Quia uidēt publicanū a p̄ctis p̄uersū. et p̄nie
inuenisse locū. ob id etiā ip̄i nō desparāt. s; ue-
lut penitētes ueniebāt et discubebāt cum ih̄s q̄
discipulis ei⁹. s; te inuitati a matheo. ut h̄ret
socios ī p̄ntia. q̄s habuit socios ī culpa. *Et fm̄
glo.* Pulchz fuit p̄sagium. q̄ qui apls q̄ doctoz
gentiū erat fū⁹: ī p̄ma sua p̄uersione. peccan-
tiū gregē p̄ se ēbit ad salutē ut iam p̄ficet ex-
plo qd̄ p̄ficere debebat q̄ uō. *Uñ Cris.* P̄ cō-
pbatā igr̄ fidē mathei. q̄ vn⁹ ex p̄blicanis fuit.
merito iāz cū dñō ī cōuiuiū p̄ctores q̄ p̄blicani
recubūt. Cōueniūt atq̄ p̄blicani ad eū sic ad col-
legā. et hoīez eiusde3 officij. decorat⁹ ei ingressu
x̄pi. q̄ gloriās de p̄ntia ei⁹. oēs eos cōuocauit.
X̄pc etiā qd̄libz gen⁹ r̄medij exhibebat q̄ nōso-
lū disputādo. q̄ p̄stādo sanitatū remedia v̄ ar-
guēdo emulos: s; etiā comedēdo. nōn illos errā-
tiū dirigebat. inde nos īstruēs: q̄ qd̄libz op⁹ et
t̄ps p̄ nob̄ utilitatē asserre. sic nec p̄blicanoz
p̄cipatōz uitauit p̄p̄ utilitatē seq̄ntē more bōi
medici. q̄ nisi sanie t̄gēt a morbo nō libaret.
Uñ q̄ Hiero. Ibat atq̄ dñs ad p̄uuiū p̄ctoz. ut
occafioz h̄ret docēdi q̄ sp̄uales imitatoribz suis